

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ: Σ.Δ.Ο.

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Θ Ε Μ Α : " ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ "

Των σπουδαστών: Ε. ΝΤΟΥΡΑΚΗ
Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Θ. ΤΣΙΤΣΕΛΗ

Εισηγητής: Α. ΓΑΛΑΝΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣ ΑΓΩΓΗΣ 1062

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ"
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΠΕΙΡΩΣΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Π ρ ο λ ο γ ο ς σελ. 1

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ρ Ω Τ Ο

1. Επένδυση " 2
2. Επενδύσεις " 3

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

1. Συνάρτηση επενδύσεων " 4
2. Κατηγορίες επενδύσεων " 5
2.1. Προσδιοριστικοί παράγοντες επενδύσεων .. " 5

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ρ Ι Τ Ο

1. Παράγοντες που επηρεάζουν την ιδιωτική επένδυση " 8

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ε Τ Α Ρ Τ Ο

1. Ταξινόμηση επενδύσεων " 10
2. Μέθοδοι ταξινομήσεως των επενδύσεων " 10
3. Εξαρτημένες & ανεξάρτητες επενδύσεις " 11
4. Παραβλητότητα " 14
5. Παραβλητές εναλλακτικές επενδύσεις με διαφορε-
τική διάρκεια ζωής " 15
6. Φορολογία εισοδήματος εταιρειών & επενδυτικές
αποφάσεις " 15
7. Πραγματικές χρηματικές ροές & νομισματικές ροές " 16
7.1. Πληθωρισμός & ο συντελεστής προεξοφλήσεως " 17
8. Οι επενδύσεις σαν χρηματικές ροές " 19
9. Υπολογισμός των χρηματικών εισροών " 22

10.	Μέτρηση των επιδράσεων που έχουν οι αποσβέσεις πάνω στις χρηματικές ροές	σελ. 23
10.1.	Επιλογή της επωφελέστερης μεθόδου αποσβέσεως	" 24
10.2.	Περιπλοκές που επηρεάζουν την επιλογή μεθόδων απόσβεσης	" 25
11.	Κεφάλαιο κινήσεως	" 25
11.1.	Υπολογισμός του κεφαλαίου κίνησης	" 27
11.2.	Προγραμματισμός επενδύσεων κάτω από συνθήκες στενότητας κεφαλαίων	" 30
11.3.	Εξωτερική στενότητα κεφαλαίων	" 31
11.4.	Εσωτερική στενότητα κεφαλαίων	" 33
11.5.	Εσωτερική στενότητα κεφαλαίου & πολιτική μερισμάτων	" 34
12.	Μεταβλητές στα αποθέματα & φόροι εισοδήματος ..	" 36
13.	Το εισόδημα και η επένδυση	" 37
14.	Φόροι & επενδυτικά κίνητρα	" 38
15.	Η ανάγκη για μια εκλεκτική θεωρία των άμεσων ξένων επενδύσεων	" 38
16.	Το μέγεθος των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου	" 39
17.	Η διάρθρωση των επενδύσεων	" 40
18.	Χρηματική επέκταση & επενδύσεις	" 41
19.	Οι πηγές χρηματοδότησεως των επενδύσεων	" 42
20.	Δημόσιες επενδύσεις	" 42

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ε Μ Π Τ Ο

1.	Ο προγραμματισμός στην επιχείρηση	" 44
1.1.	Η αναγκαιότητα του προγραμματισμού	" 44
2.	Η διαδικασία του προγραμματισμού	" 47
3.	Κατάστρωση του προγράμματος. Προγράμματα κατά τομέα, συνολικό πρόγραμμα.....	" 49

4.	Εφαρμογή & έλεγχος των προγραμμάτων	σελ. 51
5.	Οι γενικοί στόχοι του BUDGET	" 52
6.	BUDGET επενδύσεων	" 53

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Κ Τ Ο

1.	Το πρόβλημα προγραμματισμού επενδύσεων	" 56
2.	Διαδικασία προϋπολογισμού & προγραμματισμός	" 57

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Β Δ Ο Μ Ο

1.	Προγραμματισμός επενδύσεων & Πληθωρισμός	" 59
1.1.	Τι είναι πληθωρισμός	" 59

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ο Γ Δ Ο Ο

1.	Τι είναι το σχέδιο επένδυσης;	" 62
2.	Διακρίσεις των σχεδίων επένδυσης	" 63
3.	Οι επενδύσεις: το κυριώτερο χαρακτηριστικό της δυναμικής οικονομίας	" 66
4.	Οι τέσσερες φάσεις ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων	" 68
5.	Πραγματοποίηση του σχεδίου επένδυσης: Κατασκευή & έναρξη λειτουργίας	" 72

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Ν Α Τ Ο

1.	Αξιολόγηση επενδύσεων	" 74
2.	Μέθοδοι αξιολόγησης επενδύσεων	" 75
2.1.	Μέθοδος επανείσπραξης της αρχικής επένδυσης	" 75
2.2.	Μέθοδος του μέσου ποσοστού απόδοσης	" 76
2.3.	Μέθοδος της καθαρής παρούσης αξίας	" 76
2.4.	Μέθοδος του ποσοστού απόδοσης	" 77
2.5.	Μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας	" 78
2.6.	Μέθοδος του ομοιόμορφου ετήσιου κόστους ..	" 79

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Κ Α Τ Ο

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ Ή ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ & ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

1. Αγορά ή ενοικίαση	σελ. 80
2. Δανεισμός ή ενοικίαση: απόφαση χρηματοδοτήσεως ..	" 80
3. Μίσθωση και χρηματοδοτική ενίσχυση	" 82
4. Αγορά ή ενοικίαση με συνυπολογισμό των φόρων	" 83
5. Συνυπολογισμός του κινδύνου κατά τη λήψη αποφάσεων ενοικιάσεως ή δανεισμού	" 84
6. Ενοικιάσεις με αβέβαιη ζωή	" 86
7. Αξίζει να αποκτηθεί το περιουσιακό στοιχείο	" 87
8. Ενοικίαση εδαφικών εκτάσεων-Ενοικίαση & αγορά ...	" 87
9. Συμπεράσματα	" 88

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Ν Δ Ε Κ Α Τ Ο

ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 1262/82

1. Τι θεωρείται παραγωγική επένδυση	" 90
2. Είδη κινήτρων	" 92

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

Πρότυπη άσκηση ανάλυσης & αξιολόγησης επενδύσεων	" 95
---	------

Μ Ε Ρ Ο Σ Τ Ρ Ι Τ Ο

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος για τις επενδύσεις	" 100
--	-------

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

0 001

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Η εργασία μας αυτή με θέμα τον οικονομικό προγραμματισμό επενδύσεων έγινε προκειμένου να δώσουμε την δυνατότητα να αναπτυχθεί μέσα από την συλλογή των στοιχείων και την μελέτη τους, το μεγάλο κεφάλαιο που λέγεται επενδύσεις και οι οποίες αντιπροσωπεύουν στην σημερινή εποχή το μεγαλύτερο παραγωγικό στοιχείο μιας οικονομίας.

Προσπαθήσαμε να δώσουμε τη χρήσιμη έννοια των επενδύσεων την ανάλυση του σταθώς και την αξιολόγησή τους βάση των νέων μεθόδων αξιολόγησης.

Επίσης παραθέτουμε και τον νέο νόμο περί αναπτύξεως όπου περιέχονται όλα τα κίνητρα για την ανάπτυξη των επενδύσεων.

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ρ Ω Τ Ο

1. ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Η επένδυση είναι το δεύτερο σημαντικό στοιχείο της συνολικής δαπάνης της οικονομίας μετά την κατανάλωση. Επένδυση είναι η παραγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών, όπως κτίρια, μηχανήματα κ.λ.π.

Αφού το κεφάλαιο είναι ένας από τους συντελεστές της παραγωγής είναι φανερό ότι η ικανότητα της οικονομίας για παραγωγή αγαθών εξαρτάται και από την ποσότητα, δηλαδή το απόθεμα του κεφαλαίου. Όταν επομένως αυξάνει το κεφάλαιο αυξάνει η παραγωγική ικανότητα της οικονομίας και αντίστροφα. Δηλαδή, όταν μειώνεται το απόθεμα του κεφαλαίου μειώνεται και η ικανότητα της οικονομίας για παραγωγή προϊόντων.

Το κεφάλαιο όμως αυξάνεται μόνο όταν η ακαθάριστη επένδυση είναι μεγαλύτερη από τις αποσβέσεις, δηλαδή μεγαλύτερη από το μέρος του κεφαλαίου που αναλώνεται για την παραγωγή του προϊόντος της περιόδου στην οποία αναφέρονται. Σ' αυτή την περίπτωση η καθαρή επένδυση είναι θετική. Όταν η ακαθάριστη επένδυση είναι ίση με τις αποσβέσεις η καθαρή επένδυση είναι μη δέ ν. Αυτό σημαίνει ότι η οικονομία παράγει τόσα κεφαλαιουχικά αγαθά όσα είναι απαραίτητα για ν' αντικαταστήσουν το κεφάλαιο που αναλώθηκε. Αρα σ' αυτή την περίπτωση το απόθεμα του κεφαλαίου και η παραγωγική ικανότητά της μειώνονται.

2. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Ο βασικός στόχος της οικονομικής πολιτικής στα προσεχή χρόνια θα παραμείνει η προώθηση της επενδυτικής δραστηριότητας, με σκοπό τη βελτίωση της δομής της οικονομίας και την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Τα πρώτα μέτρα για την ανάκαμψη των επενδύσεων στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα ξεκίνησαν με το Νόμο 1262/82 και τα συμπληρώματά του που οριστικοποιούν τα κίνητρα. Μέτρα για την κεφαλαιαγορά και άλλα θα συμβάλουν επίσης στην επίτευξη του βασικού αυτού στόχου.

Η πολιτική που αφορά τις επενδύσεις ευνοεί εκείνες που ενισχύουν την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της οικονομίας. Στο δημόσιο τομέα οι επενδύσεις θα ενισχύσουν ιδιαίτερα την οικονομική και κοινωνική υποδομή, που απαιτείται για συνεχή ανάπτυξη καθώς και τις μεσαίες και μεγάλες μονάδες όπου οι ιδιώτες επενδυτές δεν μπορούν να αναλάβουν αυξημένους κινδύνους. Οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι θα προέλθουν κυρίως από αυξημένα φορολογικά έσοδα και από μείωση των ελλειμάτων των δημοσίων επιχειρήσεων.

Η κρατική πολιτική ενθαρρύνει επενδύσεις για την παραγωγή εξαγωγίμων προϊόντων ή προϊόντων που υποκαθιστούν εισαγωγές και τη δημιουργία συναλλαγματοφόρων υπηρεσιών, ιδιαίτερα σε τομείς όπου η Ελλάδα πλεονεκτεί συγκριτικά. Οι τομείς στους οποίους ενδεικνύονται άμεσα οι επενδύσεις είναι στην επεξεργασία εγχώριων πρώτων υλών (αγροτικών και μεταλλευτικών), στην παραγωγή κεφαλαιουχικού εξοπλισμού απαραίτητου για την εκβιομηχάνιση της χώρας και γενικά στην παραγωγή προϊόντων υψηλής τεχνολογίας.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

1. ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΣ

ΕΠΕΝΔΥΣΗ είναι με την πλατειά έννοια του όρου, η δαπάνη που γίνεται σε μια ορισμένη περίοδο για να παράγουμε κεφαλαιουχικά αγαθά δηλαδή μηχανές, οικοδομές, εργοστάσια κ.λ.π. ή για να αυξήσουμε τα αποθέματα από πρώτες ύλες, καταναλωτικά αγαθά κ.λ.π.

Η έννοια των επενδύσεων δεν πρέπει να ταυτίζεται με την έννοια του υλικού κεφαλαίου της οικονομίας. Υλικό κεφάλαιο είναι το απόθεμα του πραγματικού κεφαλαίου της οικονομίας που υπάρχει σε μια ορισμένη στιγμή και που αποτελείται από παραγωγικά μέσα και αποθέματα από άμεσα και διαρκή καταναλωτικά αγαθά που έχουν παραχθεί σε προηγούμενες παραγωγικές περιόδους. Έτσι το υλικό κεφάλαιο αποτελείται από συσσώρευση επενδύσεων στο παρελθόν, ενώ οι επενδύσεις αποτελούνται από νέα αγαθά πραγματικού κεφαλαίου που έχουν παραχθεί σε μια ορισμένη περίοδο και αυξάνουν το πραγματικό κεφάλαιο της οικονομίας.

Οι επενδύσεις διακρίνονται σε **ακαθάριστες** και **καθαρές**. Οι ακαθάριστες επενδύσεις είναι τα αγαθά που έχουν παραχθεί, αλλά, δεν έχουν καταναλωθεί μέσα σε μια ορισμένη περίοδο, χωρίς να λαβαίνουμε υπόψη μας την απόσβεση του υλικού κεφαλαίου. Οι καθαρές επενδύσεις προκύπτουν αν αφαιρέσουμε την απόσβεση του υλικού κεφαλαίου που έγινε στην περίοδο που εξετάζουμε. Πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι για να χαρακτηρίσουμε ένα παραγωγικό μέσο σαν επένδυση πρέπει να χαρακτηρίζεται σαν ν έ ο. Με το χαρακτηρισμό αυτό διακρίνεται η επένδυση από τις απλές μεταβιβάσεις.

2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Οι δαπάνες για επενδύσεις διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με διάφορα κριτήρια.

Με κριτήριο το φορέα των επενδύσεων διακρίνουμε τις επενδύσεις σε **ιδιωτικές** και **δημόσιες**. Ιδιωτικές επενδύσεις είναι εκείνες που γίνονται από τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, δηλαδή ιδιώτες και κυρίως επιχειρήσεις. Δημόσιες επενδύσεις είναι εκείνες που γίνονται από το Δημόσιο.

Με κριτήριο το είδος της επένδυσης διακρίνουμε τις επενδύσεις σε **πάγιο κεφάλαιο** και στις επενδύσεις σε **αποθέματα**.

Τέλος με κριτήριο τον τομέα της οικονομικής δραστηριότητας που πηγαίνουν οι επενδύσεις διακρίνουμε τις επενδύσεις σε γεωργικές, βιομηχανικές κ.λ.π.

2.1. Προσδιοριστικοί παράγοντες των επενδύσεων

Εδώ εξετάζουμε τους παράγοντες που επηρεάζουν κάθε φορά το ύψος των επενδύσεων. Ασχολούμαστε με τις ιδιωτικές επενδύσεις γιατί το μέγεθος των δημοσίων επενδύσεων προσδιορίζεται κάθε φορά με κριτήριο το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου και τις επιδιώξεις της κυβερνητικής πολιτικής και γιατί το μεγαλύτερο ποσοστό από τις δημόσιες επενδύσεις πηγαίνει σε κλάδους παροχής υπηρεσιών.

Τους προσδιοριστικούς παράγοντες των επενδύσεων τους διακρίνουμε σε **άμεσους** και **έμμεσους**.

α) Άμεσοι προσδιοριστικοί παράγοντες των επενδύσεων

Στη σύγχρονη συναλλακτική οικονομία οι ιδιότητες του αποταμιευτή και επενδυτή σπάνια βρίσκονται στο ίδιο πρόσωπο. Συνήθως άλλοι αποταμιεύουν και άλλοι επενδύουν. Οι αποταμιευ-

σεις τους σε πιστωτικά ιδρύματα, και τα πιστωτικά ιδρύματα δανείζουν τις αποταμιεύσεις αυτές, στους επενδυτές με τόκο.

Για να δανειστεί όμως κάποιος επενδυτής κεφάλαια για χρηματοδότηση κάποιας ορισμένης κατηγορίας πρέπει νάχει κέρδος απ'αυτή την επένδυση μεγαλύτερο ή τουλάχιστο ίσο με τον τόκο που θα πληρώσει για τα κεφάλαια που δανείζεται. Το κίνητρο για τον επιχειρηματία που κάνει μια επένδυση είναι το έσοδο που προσμένει από αυτή την επένδυση.

Κατά συνέπεια η επένδυση πρώτα από όλα προσδιορίζεται από δύο βασικούς παράγοντες: α) από την οριακή αποδοτικότητα των κεφαλαίων και β) από τον τόκο.

Ενας επιχειρηματίας που αποφασίζει να επενδύσει κεφάλαια σε ένα νέο μηχάνημα ή ένα νέο εργοστάσιο θα πρέπει να ξέρει ποιά είναι η απόδοση αυτού του παραγωγικού αγαθού. Τα καθαρά έσοδα που περιμένει, σ'όλη τη διάρκεια της ζωής του αγαθού θα προκύπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα αν αφαιρεθούν οι δαπάνες παραγωγής.

Εκτός όμως από τα προσδοκόμενα έσοδα θα ληφθεί υπόψην και το κόστος κατασκευής του αγαθού. Η τιμή που πληρώνει ο επιχειρηματίας για την απόκτηση κάποιου παραγωγικού αγαθού είναι γνωστή σαν **τιμή προσφοράς** ή **τιμή αντικατάστασης**.

Η οριακή αποδοτικότητα κάποιου αγαθού για πάγια επένδυση μπορεί να υπολογιστεί αν συσχετίσουμε την απόδοση που περιμένουμε από αυτό, με την τιμή προσφοράς του, δηλαδή το κόστος του.

Η οριακή παραγωγικότητα δείχνει τι θα εισπράξει ο επιχειρηματίας από μια παραπάνω μονάδα του παραγωγικού αγαθού σε σύγκριση με την τιμή προσφοράς του.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α : Για να προσδιορίσουμε την αποδοτικότητα μιας νέας επένδυσης είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε: α) τις ετήσιες προσόδους που περιμένουμε απ'αυτή την επένδυση και β) το κόστος κατασκευής του νέου παραγωγικού αγαθού. Αν γνωρίζουμε αυτά τα δύο στοιχεία μπορούμε να προσδιορίσουμε την αποδοτικότητα της επένδυσης, σαν ποσοστό με βάση το οποίο αν προεξοφλήσουμε τα ετήσια έσοδα θα μας δώσουν παρούσα αξία ίση με το κόστος κατασκευής (τιμή προσφοράς) του νέου παραγωγικού αγαθού.

β) Εμμεσοι προσδιοριστικοί παράγοντες των επενδύσεων

Οι πιο σημαντικοί παράγοντες που έμμεσα επηρεάζουν το ύψος των επενδύσεων είναι οι παρακάτω:

α) Μεταβολές στην τεχνολογία: Νέες τεχνολογικές εξελίξεις π.χ. η χρησιμοποίηση της ατομικής ενέργειας, προσφέρουν ένα πρόσθετο κίνητρο για επενδύσεις.

β) Κυβερνητική πολιτική: Η κυβερνητική πολιτική αν επιθυμεί μπορεί να κατευθύνει την ιδιωτική επένδυση σε ορισμένους κλάδους της οικονομίας, χρησιμοποιώντας διάφορα μέτρα όπως επιδοτήσεις, φορολογικές εκπτώσεις κ.λ.π. Ακόμη μπορεί να επέμβει άμεσα τόσο στην πραγματοποίηση μιας επένδυσης όσο και στο μέγεθος της, γιατί η άδεια για οποιαδήποτε δραστηριότητα δίνεται από το κράτος.

γ) Αύξηση του πληθυσμού: Αύξηση του πληθυσμού σημαίνει αύξηση στη ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών και κατά συνέπεια αύξηση των επενδύσεων για να παραχθούν τα αγαθά αυτά.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ρ Ι Τ Ο

1. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Η ιδιωτική επένδυση, σ' αντίθεση με την κατανάλωση, χαρακτηρίζεται από αστάθεια, δηλαδή παρουσιάζει συχνές και απότομες διαχρονικές μεταβολές.

Η μεταβλητικότητα της επένδυσης επηρεάζει σημαντικά τις διακυμάνσεις που παρατηρούνται στο ύψος του εισοδήματος και της απασχόλησης. Το ύψος της ιδιωτικής επένδυσης εξαρτάται βασικά από τα κέρδη που περιμένουν να πραγματοποιήσουν οι επιχειρήσεις από την ανάληψη επενδύσεων.

Μερικοί από τους παράγοντες που επηρεάζουν τις προσδοκίες των επιχειρήσεων σχετικά με τα κέρδη που θα πραγματοποιήσουν από την προσθήκη κτιρίων, αγορά νέων μηχανημάτων κ.λ.π. είναι οι ακόλουθοι:

α) Ο ρυθμός της τεχνολογικής πρόοδου και των εφευρέσεων. Η ανάπτυξη νέων μεθόδων παραγωγής και η παραγωγή νέων προϊόντων είναι παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά το ύψος της επένδυσης. Η εισαγωγή νέων μεθόδων παραγωγής όπως ξέρουμε, οδηγεί σε μείωση του κόστους και επομένως σε αύξηση των κερδών. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις έχουν συμφέρον να προβαίνουν στον εκσυγχρονισμό του κτιριακού και μηχανολογικού εξοπλισμού τους. Η εισαγωγή στην αγορά ενός νέου προϊόντος συνήθως συνεπάγεται υψηλά κέρδη για τις επιχειρήσεις που είναι πρωτοπόρες, δηλαδή προσφέρουν πρώτες το προϊόν στην αγορά. Συχνά όμως η παραγωγή νέων προϊόντων απαιτεί πρόσθετο ή καινούργιο μηχανολογικό εξοπλισμό που σημαίνει επένδυση. Γενικά όσο πιο γρήγορος είναι ο ρυθμός της τεχνολογικής μεταβολής τόσο πιο μεγάλο θα είναι το ύψος

επένδυσης.

β) Το κόστος απόκτησης και λειτουργίας των νέων κεφαλαιουχικών αγαθών που επηρεάζει την αποδοτικότητα της επένδυσης. Όσο πιο χαμηλό είναι αυτό το κόστος τόσο μεγαλύτερο θα είναι το αναμενόμενο κέρδος και αντίστροφα. Επομένως, η επένδυση θα τείνει να είναι μεγάλη αν το κόστος είναι χαμηλό και αντίστροφα.

γ) Το επιτόκιο. Το επιτόκιο είναι το κόστος απόκτησης του απαραίτητου χρηματικού κεφαλαίου για την αγορά των κεφαλαιουχικών αγαθών, δηλαδή του υλικού κεφαλαίου. Βέβαια, η χρηματοδότηση μέρους ή και όλης της επένδυσης μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια, δηλαδή αποταμιεύσεις των επενδυτών. Για το ποσό όμως που προέρχεται από δανεισμό το επιτόκιο είναι ένα κόστος που πρέπει να ληφθεί υπόψη γιατί μειώνει τα προσδοκώμενα κέρδη. Κατά πόσο το ύψος του επιτοκίου επηρεάζει τις μεταβολές της επένδυσης από τη μία περίοδο στην άλλη είναι αμφισβητούμενο.

δ) Κρατική πολιτική. Η εκάστοτε κρατική πολιτική σχετικά με την φορολογία των κερδών και τα διάφορα κίνητρα για την ανάληψη επενδύσεων παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των προσδοκιών των επιχειρήσεων για μελλοντικά κέρδη και επηρεάζουν σημαντικά το ύψος των επενδύσεων.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ε Τ Α Ρ Τ Ο

1. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Οι επενδύσεις έχουν την τάση να περιλαμβάνουν μεγάλες δαπάνες που δημιουργούν οφέλη για πολλές χρονικές περιόδους και να έχουν διάρκεια ζωής μεγαλύτερη ή μικρότερη από το χρονικό διάστημα για το οποίο λαμβάνεται η επενδυτική απόφαση. Στις περιπτώσεις αυτές αποδεικνύεται χρήσιμο να υπολογίζουμε το ετήσιο, ισοδύναμο κόστος της εκμεταλλεύσεως κάθε μακρόβιου περιουσιακού στοιχείου. Η έννοια του ετήσιου ισοδύναμου κόστους κατασκευής ενός προϊόντος και η λήψη επενδυτικών αποφάσεων, όταν οι διάφορες εναλλακτικές επενδύσεις ή μέρη των επενδύσεων έχουν διαφορετικές διάρκειες ζωής.

2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Κάθε χρήσιμος τρόπος ελέγχου των επενδύσεων θα πρέπει να βασίζεται στην ταξινόμηση των επενδύσεων κατά τύπους. Με την ταξινόμηση αυτή κάθε επενδυτική πρόταση θα τύχει προσοχής από τα πρόσωπα που έχουν τα προσόντα να την αναλύσουν.

Οι κατηγορίες που μπορούν να ταξινομηθούν οι επενδύσεις είναι:

1. Τα είδη των μη διαθέσιμων σε αρκετές ποσότητες πόρων που χρησιμοποιούνται από την επένδυση π.χ. κατά πόσο η επένδυση απαιτεί ή όχι ένα σημαντικό ποσό μετρητών.
2. Το ποσό κάθε πόρου που απαιτείται π.χ. θα μπορούμε να κατατάξουμε επενδύσεις ως προς το ύψος της άμεσης δαπάνης μετρητών που απαιτούν σε εκείνες που απαιτούν κάτω από \$500,

μεταξύ \$ 500 και \$ 5000 και πάνω από \$ 5000.

3. Τον τρόπο που τα οφέλη από την επένδυση επηρεάζονται από άλλες πιθανές επενδύσεις. Ορισμένες επενδύσεις είναι ανεξάρτητες και αυταρκεις, άλλες βελτιώνονται αν συνδυαστούν με συμπληρωματικές και άλλες είναι άχρηστες μετά από άλλες ανταγωνιστικές επενδύσεις που θα γίνουν.

4. Τη μορφή στην οποία λαμβάνονται τα οφέλη. Έτσι οι επενδύσεις μπορούν να αποφέρουν χρηματικές ροές, να ελαττώσουν κινδύνους από την κατάσταση της αγοράς και να ελαττώσουν το ρυθμό των ατυχημάτων.

5. Αν τα οφέλη είναι αποτέλεσμα χαμηλότερου κόστους ή αυξημένων πωλήσεων ή αν προλαμβάνουν μια κάμψη των πωλήσεων ή ελάττωση του μεριδίου αγοράς.

6. Τη λειτουργική δραστηριότητα με την οποία σχετίζονται στενότερα οι επενδύσεις. Έτσι μια εταιρεία πετρελαίων μπορεί να ταξινομή τις επενδύσεις της σύμφωνα με τις ακόλουθες δραστηριότητες: έρευνα, παραγωγή, μεταφορά, διύλιση και εμπορία.

7. Τη βιομηχανική ταξινόμηση της επένδυσης.

8. Το βαθμό αναγκαιότητας. Ορισμένες επενδύσεις είναι απαραίτητο να γίνουν γιατί χωρίς αυτές σταματά η δραστηριότητα, άλλες πάλι αν δεν γίνουν δεν επηρεάζουν τη λειτουργία της εταιρείας.

3. ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΕΣ & ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Για την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων που παρουσιάζονται στη διοίκηση της εταιρείας, θα πρέπει να συνειδητοποιούνται οι πιθανές σχέσεις μεταξύ τους. Μια επενδυτική πρόταση μπορεί να είναι οικονομικά ή όχι εξαρτημένη με μια

άλλη επενδυτική πρόταση.

Μια επενδυτική πρόταση είναι οικονομικά ανεξάρτητη από μια άλλη, αν τα κόστη και τα οφέλη που αναμένονται από την πρώτη επένδυση επηρεάζονται από την αποδοχή ή την απόρριψη της δεύτερης, η πρώτη επένδυση είναι οικονομικά εξαρτημένη από τη δεύτερη.

Για να είναι η επένδυση A οικονομικά **ανεξάρτητη** από την επένδυση B, θα πρέπει να συντρέχουν δύο προϋποθέσεις:

1. Να είναι τεχνικά δυνατό να γίνει η επένδυση A, ανεξαρτήτως της αποδοχής ή της απόρριψης της επένδυσης B.
2. Τα καθαρά οφέλη που αναμένονται από την πρώτη επένδυση να μην επηρεάζονται από την αποδοχή ή την απόρριψη της δεύτερης.

Οι **εξαρτημένες** επενδύσεις μπορούν να χωριστούν σε υποκατηγορίες. Αν η απόφαση αποδοχής της δεύτερης επένδυσης αυξήσει τα οφέλη που αναμένονται από την πρώτη (ή ελαττώσει το κόστος αναλήψεως της πρώτης χωρίς να μεταβάλει τα οφέλη της), η δεύτερη επένδυση καλείται συμπληρωματική της πρώτης. Αν η απόφαση αποδοχής της δεύτερης επένδυσης ελαττώσει τα οφέλη που αναμένονται από την πρώτη (ή αυξήσει το κόστος αναλήψεως της πρώτης χωρίς να μεταβάλει τα οφέλη της), η δεύτερη επένδυση καλείται υποκατάσταση της πρώτης. Στην ακραία περίπτωση, που τα πιθανά οφέλη που θα προέκυπταν από την πρώτη επένδυση εξαφανίζονται εντελώς αν γίνει αποδεκτή η δεύτερη επένδυση, ή που είναι τεχνικά αδύνατο να αναλάβουμε την πρώτη όταν έχουμε ήδη αποδεχτεί η δεύτερη, αποκαλούμε τις δύο επενδύσεις αμοιβαίως αποκλειόμενες. Ακόμη αν η δεύτερη επένδυση είναι αδύνατη (τεχνολογικά), ή αν δεν καταλήγει σε κανένα όφελος αν δεν γίνει αποδεκτή η πρώτη

επένδυση, τότε η πρώτη επένδυση μπορεί να αποκληθεί προαπει-
τούμενη της δεύτερης.

Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι δυο ή περισσότερες επεν-
δύσεις είναι δυνατό να είναι οικονομικά ανεξάρτητες, αλλά
στατιστικά εξαρτημένες. Η στατιστική εξάρτηση παρουσιάζεται
όταν οι χρηματικές ροές δυο ή περισσότερων επενδύσεων επηρεά-
ζονται από κάποιο εξωτερικό συμβάν, του οποίου η εμφάνιση
είναι αβέβαιη π.χ. μια εταιρεία θα μπορούσε να παράγει ακριβά
σκάφη και αυτοκίνητα. Οι επενδυτικές αποφάσεις που επηρεά-
ζουν τις δύο αυτές γραμμές προϊόντων είναι οικονομικά ανεξάρ-
τητες. Η τύχη και των δύο επενδύσεων, εξαρτάται από την
επαγγελματική δραστηριότητα και το ύψος του εισοδήματος
των υποψήφιων καταναλωτών.

Αυτή η στατιστική εξάρτηση μπορεί να επηρεάσει τον
κίνδυνο των επενδύσεων σ'αυτά τα αγαθά, επειδή οι διακυμάν-
σεις της ζήτησης αυτών των προϊόντων θα είναι ευρύτερες
από τις διακυμάνσεις της ζήτησεως δύο άλλων προϊόντων με
μικρότερη εξάρτηση.

Π.χ. Αν οι εκτιμήσεις των χρηματικών εκροών και των
χρηματικών εισροών της επενδύσεως Α δεν είναι οι ίδιες όταν
απορρίπτεται η Β με τις εκτιμήσεις στην περίπτωση που η
Β γίνεται αποδεκτή, τότε οι δύο επενδύσεις δεν είναι ανεξάρ-
τητες. Έτσι είναι τεχνικά δυνατό να κτιστεί μια γέφυρα διοδί-
ων και συγχρόνως να λειτουργήσει ένα πορθμείο σε παραπλήσια
σημεία ενός ποταμού, αλλά οι δύο αυτές επενδύσεις δεν είναι
ανεξάρτητες, επειδή οι εισροές από τη μία θα επηρεάζονται
από την ύπαρξη της άλλης. Οι δύο επενδύσεις δε θα ήταν
οικονομικά ανεξάρτητες, με την έννοια που χρησιμοποιούμε
τον όρο, ακόμη και αν η διακίνηση οχημάτων στο σημείο εκείνο

ήταν επαρκής για να λειτουργήσουν επικερδώς και η γέφυρα και το πορθμείο.

4. ΠΑΡΑΒΛΗΤΟΤΗΤΑ

Το πρόβλημα της παραβλητότητας ξεκινάει όταν υπάρχει περίπτωση να επηρεασθεί από αποφάσεις που λαμβάνονται σήμερα, η δυνατότητα μελλοντικών επενδυτικών προτάσεων να επιτύχουν κέρδη. Μια ομάδα επενδύσεων θεωρούνται παραβλητές και αμοιβαίως αποκλειόμενες αν η δυνατότητα κάποιων μεταγενέστερων επενδυτικών προτάσεων να επιτύχουν κέρδη παραμένει ίδια, ανεξάρτητα από το ποια επένδυση της πρώτης ομάδας θα γίνει δεκτή ή από το αν θα απορριφθούν όλες. Οι εναλλακτικές επενδύσεις θα πρέπει να συνδυάζονται σε ομάδες, που είναι και αμοιβαίως αποκλειόμενες και παραβλητές πριν να ληφτεί μια τελική απόφαση.

Π.χ. ένα εργοστάσιο θα μπορούσε να θερμανθεί με χρησιμοποίηση θερμού αέρα ή ατμού. Αυτές είναι δύο αμοιβαίως αποκλειόμενες εναλλακτικές δυνατότητες. Δεν είναι όμως παραβλητές, αν υπάρχει η πιθανότητα να καταστεί αναγκαία σε κάποια στιγμή στο μέλλον η εγκατάσταση συστήματος κλιματισμού. Η εγκατάσταση ενός συστήματος κλιματισμού θα στοιχίσει λιγότερο σ'ένα κτίριο ήδη εφοδιασμένο με σωλήνες κυκλοφορίας και η παρούσα αξία αυτής της διαφοράς στα αναμενόμενα κόστη θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη κατά την επιλογή του συστήματος θερμάνσεως.

5. **ΠΑΡΑΒΛΗΤΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΖΩΗΣ**

Δύο εναλλακτικές επενδύσεις δεν είναι απαραίτητο να έχουν την ίδια διάρκεια ζωής για να είναι παραβλητές.

Ένα παράδειγμα παραβλητών αμοιβαίως αποκλειόμενων εναλλακτικών που δεν έχουν την ίδια διάρκεια ζωής είναι αυτό που συμβαίνει όταν μια εταιρεία αποφασίζει πως να εκμεταλλευτεί ένα καινούργιο αγαθό με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Μια λύση είναι να πουλήσει τα δικαιώματα της ευρεσιτεχνίας σε μια άλλη εταιρεία, που θα είχε σαν αποτέλεσμα μια εφάπαξ είσπραξη μετρητών. Άλλη εναλλακτική λύση είναι να εκμεταλλευτεί η ίδια την ευρεσιτεχνία της και πουλώντας το αγαθό.

Στο παραπάνω παράδειγμα οι δύο λύσεις είναι παραβλητές, αν και οι αναμενόμενες χρηματικές ροές από την μια θα πραγματοποιούνται αμέσως, ενώ για την άλλη θα γίνονται σταδιακά και κατά την διάρκεια μιας μεγάλης χρονικής περιόδου.

Στις περιπτώσεις αυτές οι δύο εναλλακτικές λύσεις θα πρέπει να συγκρίνονται, χρησιμοποιώντας σαν μέτρο τις καθαρές παρούσες αξίες.

6. **ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Η λογιστική θεωρία προτείνει τρεις διαφορετικές μεθόδους εγγραφής μιας χρηματικής εκροής για την αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου ή την πληρωμή μιας δαπάνης αυτές οι μέθοδοι με τη σειρά τους επηρεάζουν τη μέτρηση του εισοδήματος.

Στην περίπτωση που έχουμε απουσία φόρου εισοδήματος,

η επιλογή των επενδύσεων δε θα πρέπει να επηρεάζεται από τη μέθοδο λογιστικής εγγραφής κάθε συγκεκριμένης εκροής. Η εκλογή τότε των επενδύσεων θα πρέπει να επηρεάζεται μόνο από το ύψος και το χρόνο πραγματοποιήσεως των χρηματικών εκροών και το ύψος και το χρόνο πραγματοποιήσεως των μελλοντικών χρηματικών εισροών.

Αντίθετα στην περίπτωση των εταιρειών που υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος, η λογιστική αντιμετώπιση των εκροών υιοθετείται για φορολογικούς σκοπούς θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όταν αξιολογείται μια πιθανή επένδυση, επειδή η επιλογή λογιστικής μεθόδου θα επηρεάσει το ύψος και το χρόνο καταβολής των φόρων εισοδήματος.

Επειδή οι φόροι εισοδήματος δεν επηρεάζουν όλες τις επενδύσεις με τον ίδιο τρόπο, είναι απαραίτητο πριν αξιολογηθούν οι επενδύσεις να υπολογίζονται οι χρηματικές ροές τους μετά την πληρωμή των φόρων.

7. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ & ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Η διαδικασία αναλύσεως ενός επενδυτικού σχεδίου, περιλαμβάνει δύο συγκεκριμένα βήματα:

α) Τα κόστη και τα οφέλη του σχεδίου θα πρέπει να περιγραφούν με κάποιο λογικό τρόπο.

β) Τα κόστη και τα οφέλη θα πρέπει να αξιολογηθούν έναντι των στόχων και των αντικειμενικών σκοπών της επιχειρήσεως.

Σε κάθε ένα από τα βήματα αυτά το άτομο ή η ομάδα που παίρνει την απόφαση έχει την ευχέρεια να επιλέξει αν θα χρησιμοποιήσει νομισματικές ροές ή πραγματικές χρηματικές ροές.

Αν και οι αποφάσεις για θέματα προγραμματισμού επενδύσεων μπορούν να ληφθούν χρησιμοποιώντας είτε νομισματικές είτε πραγματικές ροές, μπορεί να υπάρξουν διαφορές στην ικανότητά μας να εκτιμήσουμε τις απαιτούμενες εισροές, τα κόστη και τα οφέλη ενός επενδυτικού σχεδίου. Γενικά, αν τα έσοδα ή τα κόστη καθορίζονται κυρίως από δυνάμεις που επικρατούν στην αγορά κατά την περίοδο που γίνονται οι δαπάνες ή δημιουργούνται τα έσοδα, οι εκτιμήσεις με βάση τις πραγματικές χρηματικές ροές θα είναι πιθανότατα ακριβέστερες από τις εκτιμήσεις με βάση τις νομισματικές ροές. Αν όμως τα μελλοντικά κόστη και τα έσοδα καθορίζονται από άμεσες αποφάσεις, ή εξαρτώνται από τη φορολογία εισοδήματος ή από μακροπρόθεσμες συμβάσεις, οι εκτιμήσεις με βάση τις νομισματικές ροές θα είναι πιθανότατα ακριβέστερες.

Οι νομισματικές τιμές μετατρέπονται σε πραγματικές τιμές αν διαιρεθούν με τον κατάλληλο τιμαρρυθμικό συντελεστή.

7.1. Πληθωρισμός και ο συντελεστής προεξοφλήσεως

Για έναν επενδυτή του οποίου η χρησιμότητα εξαρτάται από το νομισματικό εισόδημα, το ομόλογο του νομισματικού εισοδήματος είναι ένα ασφαλές περιουσιακό στοιχείο, χωρίς σημαντική αβεβαιότητα.

Για έναν τέτοιο επενδυτή, το ομόλογο πραγματικού εισοδήματος αποτελεί επικίνδυνο περιουσιακό στοιχείο, επειδή η νομισματική αξία των ποσών που θα εισπράξει από την κατοχή του είναι αβέβαιη.

Αντίθετα, για τον επενδυτή του οποίου η χρησιμότητα εξαρτάται από το πραγματικό εισόδημα, το ομόλογο πραγματικού εισοδήματος είναι ένα σίγουρο περιουσιακό στοιχείο. Γι' αυτόν

τον επενδυτή, όμως το ομόλογο νομισματικού εισοδήματος αποτελεί επικίνδυνο περιουσιακό στοιχείο, επειδή η πραγματική αξία των χρηματικών ποσών που θα εισπράξει από την κατοχή του είναι αβέβαιη.

Έχει ενδιαφέρον η παρατήρηση ότι και τα δύο ομόλογα θα μπορούσαν να θεωρηθούν "ελεύθερα κινδύνου", επειδή δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος ότι ο εκδότης δεν θα εκπληρώσει την υποχρέωση που έχει αναλάβει.

Έτσι ο επενδυτής που ενδιαφέρεται για το νομισματικό εισόδημα θα αγοράσει ομόλογο νομισματικού εισοδήματος και ο επενδυτής που ενδιαφέρεται για το πραγματικό εισόδημα θα αγοράσει το ομόλογο πραγματικού εισοδήματος.

Αν δεν υπήρχε αβεβαιότητα, για τον επενδυτή που ενδιαφέρεται για νομισματικό εισόδημα δεν θα υπήρχε διαφορά μεταξύ του ομολόγου νομισματικού εισοδήματος και του ομολόγου πραγματικού εισοδήματος. Αν όμως υπήρχε αβεβαιότητα για τα μελλοντικά επίπεδα τιμών, ο επενδυτής ο ενδιαφερόμενος για νομισματικό εισόδημα μπορεί να προτιμούσε το ομόλογο νομισματικού εισοδήματος.

Αν δεν υπήρχε αβεβαιότητα, για τον επενδυτή τον ενδιαφερόμενο για πραγματικό εισόδημα δεν θα υπήρχε διαφορά μεταξύ του ομολόγου νομισματικού εισοδήματος και του ομολόγου πραγματικού εισοδήματος. Αν όμως υπήρχε αβεβαιότητα για τα μελλοντικά επίπεδα τιμών, ο επενδυτής ο ενδιαφερόμενος για το πραγματικό εισόδημα μπορεί να προτιμούσε το ομόλογο πραγματικού εισοδήματος, επειδή οι πραγματικές χρηματικές ροές του θα είναι βέβαιες. Για τον επενδυτή τον ενδιαφερόμενο για πραγματικό εισόδημα, η αβεβαιότητα για τα μελλοντικά επίπεδα τιμών δημιουργεί αβεβαιότητα για την πραγματική

παρούσα αξία του ομολόγου νομισματικού εισοδήματος και ελαττώνει την επιθυμότητά του, αν και η πραγματική προσδοκώμενη απόδοσή του είναι ίδια με την προσδοκώμενη απόδοση του ομολόγου πραγματικού εισοδήματος.

Ο κατάλληλος συντελεστής προεξοφλήσεως εξαρτάται από το εάν προεξοφλούνται νομισματικά ή πραγματικά ποσά.

Ο βαθμός αβεβαιότητας που περιβάλλει μια επένδυση μπορεί να εξαρτάται από τους στόχους του επενδυτή καθώς και από τα χαρακτηριστικά της επένδυσης.

8. ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΑΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Για να συγκεντρώσουμε την προσοχή στα προβλήματα που παρουσιάζει η οικονομική ανάλυση, ξεκινούμε υποθέτοντας ότι έχουμε επενδυτικές προτάσεις που αξίζει να περάσουν από προκαταρκτική μελέτη και ότι για καθεμιά από αυτές έχει ήδη ολοκληρωθεί η έρευνα των τεχνικών προϋποθέσεων και των δυνατοτήτων εμπορίας. Υποθέτουμε ότι αυτές οι μελέτες θα μας βοηθήσουν να μετρήσουμε τη δραχμική αξία των πόρων που δαπανώνται και των κερδών που πραγματοποιούνται από την επένδυση κατά τη διάρκεια κάθε μελλοντικού χρονικού διαστήματος. Υποθέτουμε ότι αυτές οι δραχμικές αξίες μπορούν να υπολογιστούν προκαταβολικά με βεβαιότητα. Αργότερα χαλαρώνουμε αυτή την υπόθεση και εξετάζουμε τις επιπλέον περιπλοκές που προκύπτουν όταν υπάρχει αβεβαιότητα ως προς το ύψος και το χρόνο πραγματοποιήσεως των χρηματικών ροών που θα προέλθουν από μια επένδυση.

Υποθέτοντας ότι οι συνέπειες μιας επενδύσεως μπορούν

να εκφραστούν με τις βέβαιες (ή αβέβαιες) χρηματικές ροές που θα δημιουργήσει σε κάθε χρονικό διάστημα, αποκλείουμε πολλές επενδύσεις. Ακόμη και οι επιχειρηματικοί οργανισμοί, που προσπαθούν περισσότερο από τους πιο πολλούς οργανισμούς να μετρούν κάθε κόστος και όφελος σε χρήμα, διαπιστώνουν ότι το κόστος ή το όφελος πολλών επενδύσεων δεν μπορεί να εκφραστεί απόλυτα σε χρηματικές αξίες.

Στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, είτε ιδιωτικούς είτε δημόσιους, γίνονται ακόμη συχνότερα, απ'ότι στις επιχειρήσεις, επενδύσεις των οποίων το κόστος και το όφελος δεν μπορούν να υπολογιστούν σε χρήμα. Παρ'όλα αυτά οι οργανισμοί αυτοί δεν παύουν να αντιμετωπίζουν επενδυτικές προτάσεις των οποίων και το κόστος και το όφελος μπορούν να μετρηθούν σε χρήμα, και το ύψος των οικονομικών πόρων που ενέχονται σε τέτοιες επενδύσεις είναι σημαντικό. Πολλές φορές αντιμετωπίζονται εναλλακτικές λύσεις για την επίτευξη του ίδιου αντικειμενικού σκοπού. Συχνά μια εναλλακτική λύση θα έχει υψηλό αρχικό κόστος αλλά χαμηλό κόστος συντηρήσεως ή λειτουργίας, ενώ μια άλλη εναλλακτική λύση θα έχει χαμηλό αρχικό κόστος αλλά υψηλό κόστος λειτουργίας ή συντηρήσεως. Η επιλογή μεταξύ των δύο εναλλακτικών λύσεων είναι στην ουσία μια επενδυτική απόφαση.

Ετσι, αν και δεν μπορούν όλες οι επενδυτικές αποφάσεις που περιλαμβάνονται σε έναν οργανισμό να εκφραστούν με τη χρηματική αξία των δαπανών ή των ωφελειών τους, σημαντικές αποφάσεις του τύπου αυτού φαίνεται ότι λαμβάνονται σε όλους τους οργανισμούς της σύγχρονης κοινωνίας.

Συχνά μια επενδυτική πρόταση θα περιλάβει οφέλη και

δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια μιας ή περισσοτέρων χρονικών περιόδων. Όταν συμβαίνει αυτό, είναι ευκολότερο να συνδυάζονται οι εκτιμήσεις σε χρήμα των ωφελειών και των δαπανών για κάθε χρονική περίοδο. Αν κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου τα οφέλη υπερβούν τις δαπάνες μπορούμε να μιλήσουμε για καθαρά οφέλη ή εισροές μετρητών* αν οι δαπάνες υπερβούν τα οφέλη μπορούμε να μιλήσουμε για καθαρές δαπάνες ή εκροές μετρητών. Έτσι θα αναφερόμαστε σε εισροές ή εκροές μετρητών κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης χρονικής περιόδου χρησιμοποιώντας αντίστοιχα θετικά ή αρνητικά χρηματικά ποσά. Θα αποκαλούμε όλη τη σειρά καθαρών εισροών και καθαρών εκροών που σχετίζονται με μια επένδυση χρηματική ροή της επένδυσης.

Θα αποκαλέσουμε **συμβατικές** επενδύσεις εκείνες που έχουν μια ή περισσότερες περιόδους εκροών ακολουθούμενες από μια ή περισσότερες περιόδους εισροών. Ο δανεισμός χρημάτων είναι ένα είδος "αρνητικής επενδύσεως", στην οποία μια ή περισσότερες περιοδοί χρηματικών εισροών ακολουθούνται από μια ή περισσότερες περιόδους χρηματικών εκροών. Οι επενδύσεις **τύπου δανείου** έχουν θετικές χρηματικές ροές ακολουθούμενες από περιόδους εκροών. Υπάρχουν ακόμη **μη συμβατικές** επενδύσεις που έχουν μια ή περισσότερες περιόδους εκροών ή (εισροών) διακοπτόμενες από περιόδους εισροών (ή εκροών).

Κάθε επενδυτική πρόταση στην οποία οι χρηματικές ροές κατά τη διάρκεια μιας ή περισσοτέρων περιόδων μπορούν να καταμετρηθούν μπορεί να αναλυθεί χρησιμοποιώντας τις διαδικασίες προγραμματισμού επενδύσεων.

<u>Εισροές</u> Π ό ρ ο ι (συντελεστές παραγωγής) Εξοδα (κόστος)	Συνδυασμός ή μετασχηματισμός πόρων σε παραγωγική διαδικασία (ο ρόλος του μάνατζμεντ ή του επιχειρηματικού φορέα)	<u>Εκροές</u> Παραγωγή (αγαθών ή υπηρεσιών) Εσοδα (όφελος)
--	---	---

Απλή σχηματική παρουσίαση σχεδίου Επένδυσης

9. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΙΣΡΟΩΝ

Συχνά λέγεται ότι είναι περιττή η προσπάθεια τελειοποίησης των μεθόδων προγραμματισμού επενδύσεων, επειδή οι βασικές πληροφορίες που χρησιμοποιούνται σ' αυτές είναι τόσο αναξιόπιστες.

Είναι αλήθεια ότι σε πολλές περιπτώσεις είναι δύσκολο να γίνουν αξιόπιστοι υπολογισμοί των χρηματικών εισροών. Ευτυχώς όμως σε ένα μεγάλο αριθμό επενδυτικών αποφάσεων οι χρηματικές εισροές μπορούν να προβλεφτούν με αρκετή βεβαιότητα.

Ακόμη όμως και όταν ο υπολογισμός των χρηματικών εισροών είναι ακριβής και αξιόπιστος, συχνά λαμβάνεται λανθασμένη απόφαση, επειδή για την αξιολόγηση αυτής της πληροφορίας χρησιμοποιούνται ατελείας εμπειρικοί κανόνες.

Αλλά και αν δεν είναι δυνατό να γίνει ένας και μοναδικός υπολογισμός των χρηματικών εισροών που είναι βέβαιο ότι θα ανταποκριθεί στην πραγματικότητα, δεν δικαιολογείται η χρησιμοποίηση ατελών μεθόδων ανάλυσης. Αν είναι δύσκολο να προβλεφτεί η έκβαση μιας επένδυσης, και αν αυτή είναι μεγάλη, δικαιολογείται η χρησιμοποίηση μιας πιο προσεκτικής και διεξοδικής μεθόδου αναλύσεως, ακόμη κι αν αυτό σημαίνει ότι η ανάλυση θα είναι πιο περίπλοκη και δαπανηρή. Για τις μικρές τακτικές επενδύσεις, θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται ατελείς μέθοδοι που ελαττώνουν την πιθανότητα λήψης σωστής απόφασης.

10. ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Σε μια επιχείρηση η οποία κάνει επενδύσεις, είναι απαραίτητο να αφαιρούνται οι επιπλέον φορολογικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται λόγω της επενδύσεως. Για να μπορέσει δηλαδή να υπολογίσει τις χρηματικές εισροές μιας επένδυσης θα πρέπει να υπολογίσει:

- α) τα έσοδα της επένδυσης
- β) τα έξοδα της επένδυσης
- γ) το φόρο εισοδήματος

Εισροές μετά την πληρωμή των φόρων = έσοδα - χρηματικές εκροές - φόρος εισοδήματος

ή

Εισροές μετά την πληρωμή των φόρων = έσοδα - έξοδα εκτός αποσβέσεων - φόρος εισοδήματος

Μια έκπτωση επί του εισοδήματος για φορολογικούς σκοπούς είναι η απόσβεση της επενδύσεως.

Φόρος εισοδήματος = (φορολογικός συντελεστής) X (φορολογητέο εισόδημα)

&

Φόρος εισοδήματος = (φορολογικός συντελεστής) X (έσοδα - έξοδα εκτός αποσβέσεων - αποσβέσεις)

Από την παραπάνω εξίσωση φαίνεται ότι όσο μεγαλύτερες είναι οι αποσβέσεις που υπολογίζονται για φορολογικούς σκοπούς τόσο μικρότερος θα είναι ο φόρος εισοδήματος και τόσο μεγαλύτερες οι χρηματικές εισροές μετά την πληρωμή του φόρου.

Βασική υπόθεση για τα παραπάνω είναι ότι η υπολειμματική αξία της επένδυσης όταν αποσυρθεί θα πρέπει να είναι μηδέν.

10.1. Επιλογή της επωφελέστερης μεθόδου αποσβέσεως

Σύμφωνα με το φορολογικό κώδικα, μια εταιρεία έχει τη δυνατότητα να αποσβέσει ένα νέο περιουσιακό στοιχείο χρησιμοποιώντας (μεταξύ άλλων μεθόδων) τη σταθερή μέθοδο αποσβέσεως, τη φθίνουσα μέθοδο, την αύξουσα μέθοδο απόσβεσης κ.λ.π. Η επιλογή της κατάλληλης μεθόδου θα επηρεάσει την επικερδότητα της επένδυσης, γι' αυτό και αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για την επιχείρηση.

Η επιλογή της κατάλληλης μεθόδου απόσβεσης συνδέεται άμεσα με την ζωή της επένδυσης και με την υπολειμματική αξία της.

Για να προσδιορισθεί η καλύτερη μέθοδος απόσβεσης θα πρέπει να υπολογισθεί η παρούσα αξία των εξοικονομούμενων

φορων από τη χρησιμοποίηση κάθε πιθανής μεθόδου απόσβεσης.

10.2. Περιπλοκές που επηρεάζουν την επιλογή μεθόδων απόσβεσης

Υπάρχουν πολλές περιπλοκές για τον προσδιορισμό της επωφελέστερης μεθόδου απόσβεσης σε μια επιχείρηση ώστε να αυξήσει την επικερδότητα των επενδύσεων της.

Στην πράξη πολλές φορές το περιουσιακό στοιχείο στο τέλος της ζωής του έχει υπολειμματική αξία και αυτό επηρεάζει το ποσό των αποσβέσεων. Ο επηρεασμός διαφέρει ανάλογα με το ποια μέθοδος απόσβεσης χρησιμοποιούμε.

Άλλη περιπλοκή είναι ότι πολλές εταιρείες χρησιμοποιούν την ομαδική απόσβεση αντί να κάνουν αποσβέσεις μεμονωμένων στοιχείων.

Όταν χρησιμοποιείται η ομαδική μέθοδος απόσβεσης ο συντελεστής απόσβεσης βασίζεται στον όρο ζωής πολλών επενδύσεων ομοίων ειδών. Αυτός ο συντελεστής της απόσβεσης εφαρμόζεται έπειτα στο υπόλοιπο των μη αποσυρθέντων μονάδων. Καθώς οι μονάδες αποσύρονται δεν αναγνωρίζεται ούτε κέρδος ούτε ζημιά κατά τον χρόνο της απόσυρσης. Η χρησιμοποίηση της ομαδικής μεθόδου απόσβεσης απαιτεί μια πρόβλεψη του αριθμού των μονάδων που θα βρίσκονται σε χρήση κάθε περίοδο για να μπορέσει να υπολογισθεί η απόσβεση κάθε περιόδου καθώς και ο συντελεστής της απόσβεσης.

11. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

Το εναπομένον μετά το τέλος των εργασιών κεφάλαιο κίνη-

σης επανακτάται και η επένδυση αποικτά μια καθαρή τελική αξία, η οποία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Ο όρος κεφάλαιο κίνησης χρησιμοποιείται εδώ με την έννοια του επιπλέον κεφαλαίου κινήσεως που απαιτείται. Μια επένδυση θα έχει συνήθως σαν αποτέλεσμα τη δέσμευση μετρητών σε κεφάλαιο κινήσεως. Αυτό το κεφάλαιο θα περιλάβει και τα απαραίτητα μετρητά για την πληρωμή της μισθοδοσίας και άλλων λογαριασμών, τα ποσά που επενδύονται σε πρώτες ύλες, τα αποθέματα των υπό επεξεργασία και των έτοιμων προϊόντων και τους εισπρακτέους από τους πελάτες λογαριασμούς. Το μέγεθος αυτών των ποσών θα εξαρτηθεί από την ακριβή φύση της κεφαλαιουχικής επενδύσεως συνήθως όμως, όταν γίνεται μια επένδυση σε μακρόβια περιουσιακά στοιχεία, απαιτείται η δέσμευση όλων των παραπάνω ποσών. Η μόνη πιθανή εξαίρεση θα ήταν μια επένδυση που θα ελάττωνε την ανάγκη για κεφάλαιο κινήσεως αυξάνοντας την αποδοτικότητα.

Μια αύξηση του κεφαλαίου κινήσεως έχει το αποτέλεσμα να αυξάνει τις παρούσες εκροές από την επένδυση. Αν η επένδυση έχει περιορισμένη διάρκεια ζωής και το κεφάλαιο κινήσεως αναμένεται να επαναρευστοποιηθεί κατά το τέλος της ζωής της, η επανάκτηση του κεφαλαίου κινήσεως την τελευταία περίοδο θα πρέπει να θεωρείται ως χρηματική εισροή και να αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζονται και άλλες χρηματικές ροές. Ο παράγοντας που θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη είναι η απόδοση που απαιτείται να έχει το κεφάλαιο κινήσεως κατά τη διάρκεια της περιόδου χρησιμοποίησεως του.

11.1. Υπολογισμός του κεφαλαίου κίνησης

Αντικειμενικός σκοπός

Κάθε σχέδιο επένδυσης, για να λειτουργήσει στην πράξη ως παραγωγική μονάδα, δεν χρειάζεται μόνο μηχανολογικό εξοπλισμό, εργατικό δυναμικό, διοικητικά στελέχη. Χρειάζεται και μια ορισμένη κατηγορία πόρων που ονομάζεται **"κεφάλαιο κίνησης"**. Το κεφάλαιο κίνησης είναι οι πόροι που έχει ανάγκη ένα σχέδιο επένδυσης για να τεθεί σε άμεση λειτουργία, όπως π.χ. αποθέματα πρώτων υλών, προμήθειες, μετρητά κ.λ.π. Χωρίς τους πόρους αυτούς, μια επενδυτική μονάδα δεν μπορεί να λειτουργήσει ακόμα και αν έχει "στηθεί" ολόκληρος ο παραγωγικός μηχανισμός της.

Γενικά για να δημιουργηθεί μια παραγωγική μονάδα και για να τεθεί αμέσως σε λειτουργία, χρειάζεται δύο στοιχεία:

α) Την αρχική σταθερή επένδυση, που συνιστά τη δημιουργία παγίου κεφαλαίου, δηλαδή του παραγωγικού εξοπλισμού (οικόπεδο, κτίρια, έργα πολιτικού μηχανικού, εξοπλισμός και εγκαταστάσεις κ.λ.π.) και

β) Κεφάλαιο κίνησης, που συνιστά τους αναγκαίους συμπληρωματικούς πόρους άμεσης παραγωγικής εκμετάλλευσης (πρώτες ύλες παραγωγής, μετρητά κ.λ.π.) για να λειτουργήσει και να πραγματοποιήσει το πρόγραμμα παραγωγής, τελικό στόχο του επενδυτικού σχεδίου.

Λογιστικά, το "ακαθάριστο" κεφάλαιο κίνησης είναι το σύνολο του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Το "καθαρό" κεφάλαιο κίνησης είναι το κυκλοφορούν ενεργητικό μείον τις τρέχουσες υποχρεώσεις.

Ο ορθός υπολογισμός του κεφαλαίου κίνησης είναι απολύτως αναγκαίος για το σχέδιο επένδυσης. Οι προγραμματιστές των σχεδίων επένδυσης πρέπει να γνωρίζουν ότι στην αρχή της παραγωγικής του λειτουργίας ένα σχέδιο επένδυσης χρειάζεται και επί πλέον μετρητά για να πληρώσει τις πρώτες δαπάνες λειτουργίας, όπως μισθοί προσωπικού, αγορά πρώτων υλών, υλικά συσκευασίας, παροχές ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφώνων κ.λ.π. τα οποία πρέπει να πληρωθούν πριν ακόμη αρχίσουν να εισρέουν μετρητά από τις πωλήσεις των προϊόντων.

Το επαρκές και ασφαλές περιθώριο κεφαλαίου κινήσεως εξασφαλίζει γενικά τα εξής πλεονεκτήματα:

1) επιτρέπει την άμεση λειτουργία της παραγωγικής μονάδας και γι' αυτό συνιστά αναγκαίο όρο της θετικής αποδοτικότητάς του.

2) ενισχύει τις δυνατότητες του επενδυτικού φορέα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του και να αποφύγει τη χρεωκοπία ή τη δυσχέρεια "κίνησης" και

3) ενισχύοντας την ικανότητα του φορέα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, ενδυναμώνει την αξιοπιστία και την πιστοληπτική του επιφάνεια.

Αντικειμενικός σκοπός του τμήματος αυτού είναι:

1) Να υπολογίσει το άριστο μέγεθος και την κατάλληλη σύνθεση των απαιτήσεων σε κεφάλαιο κίνησης.

2) Να προτείνει την κατάλληλη χρονική κλιμάκωση του κεφαλαίου κίνησης κατά το στάδιο της έναρξης λειτουργίας και το στάδιο της πλήρους παραγωγικής λειτουργίας της μονάδας.

3) Να εκτιμήσει το κόστος ή τις επιπτώσεις από την εξασφάλιση του άριστου μεγέθους και της κατάλληλης σύνθεσης

κεφαλαίου κίνησης.

4) Να υποδείξει την κατάλληλη επιχειρηματική στρατηγική και πολιτική για το κεφάλαιο κίνησης.

**Εννοια και θέση του Κεφαλαίου Κίνησης στη δομή των
"χρηματοοικονομικών" (λογιστικών) μεγεθών μιας
παραγωγικής μονάδας**

- (1) Ενεργητικό = Παθητικό
- (2) Κεφάλαιο Κίνησης = Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Τρέχουσες Υποχρεώσεις.
- (3) ή Κεφάλαιο Κίνησης = Μόνιμο Κεφάλαιο - Πάγιο Κεφάλαιο
(Παθητικού) (Ενεργητικού)

11.2. Ο προγραμματισμός επενδύσεων κάτω από συνθήκες στενότητας κεφαλαίων

Αν μια εταιρεία μπορεί να δανειστεί ή να δανείσει κεφάλαια θα πρέπει να αποδέχεται όλες τις ανεξάρτητες επενδύσεις που έχουν θετική καθαρή παρούσα αξία με αυτό το επιτόκιο. Η υπόθεση αυτή μπορεί να μην ισχύει σε δύο διαφορετικές περιπτώσεις.

Η πρώτη περίπτωση παρουσιάζεται όταν η διοίκηση μιας εταιρείας παίρνει την απόφαση να περιορίσει αυθαίρετα το σύνολο των επενδυόμενων ποσών ή το είδος των επενδύσεων που κάνει η εταιρεία, ή να θεσπίσει κριτήρια αποδοχής που οδηγούν στην απόρριψη ορισμένων επενδύσεων που θεωρούνται επωφελείς όταν κρίνονται με τα κριτήρια της κεφαλαιαγοράς. Π.χ. αντί να χρησιμοποιεί το ισχύον στη κεφαλαιαγορά επιτόκιο η εταιρεία μπορεί να χρησιμοποιεί ως επιτόκιο αποκλεισμού για την αποδοχή επενδύσεων κάποιο μεγαλύτερο επιτόκιο.

Η δεύτερη περίπτωση παρουσιάζεται όταν υπάρχει διαφορά μεταξύ του ισχύοντος στην κεφαλαιαγορά επιτοκίου με το οποίο μπορεί να δανειστεί χρήματα η εταιρεία και του ισχύοντος στην κεφαλαιαγορά επιτοκίου με το οποίο μπορεί να δανείσει.

Και οι δύο περιπτώσεις καλούνται περιπτώσεις στενότητας κεφαλαίων. Η πρώτη περίπτωση αναφέρεται με τον όρο εσωτερική στενότητα κεφαλαίων και η δεύτερη με τον όρο εξωτερική στενότητα κεφαλαίων.

Η εξωτερική στενότητα κεφαλαίων είναι στην πραγματικότητα το αποτέλεσμα ατελειών της κεφαλαιαγοράς ή κόστους των συναλλαγών.

Η στενότητα κεφαλαίου και στην πρώτη και στη δεύτερη μορφή της, δεν πρέπει να αγνοείται κατά την επενδυτική ανάλυση και θα πρέπει να γίνονται προσπάθειες για τον υπολογισμό των επιδράσεων της. Επίσης όταν υπάρχει στενότητα κεφαλαίου δυσκολεύεται η λήψη εσωτερικών επενδυτικών αποφάσεων.

Σ' αυτή την περίπτωση μπορούμε να προχωρήσουμε με δύο τρόπους, που αναφέρονται σε απλές υποθέσεις ή σε μαθηματικές τεχνικές. Ο δεύτερος τρόπος οδηγεί σε προβλήματα προγραμματισμού επενδύσεων κάτω από στενότητα κεφαλαίου όπου απαιτούνται πλήρη στοιχεία.

11.3. Εξωτερική στενότητα κεφαλαίων

Εδώ με τον όρο δανεισμό εννοούμε τα κεφαλαία που εξασφαλίζει η εταιρεία από την κεφαλαιαγορά, εκδίδοντας οποιοδήποτε είδος χρεωγράφου. Ο όρος δανειοδότηση σημαίνει τη χρησιμοποίηση κεφαλαίων για την αγορά κάθε είδους χρεωγράφου.

Αν οι κεφαλαιαγορές, ήταν τέτοιες ώστε μια εταιρεία να μπορούσε να δανείσει ή να δανειστεί όσα χρήματα ήθελε με τι τρέχον επιτόκιο, το επιτόκιο αυτό θα ήταν το ίδιο και για τους δανεισμούς και για τις δανειοδοτήσεις. Ο στόχος της μεγιστοποιήσεως των κερδών, θα απαιτούσε να αποδέχεται η εταιρεία όλες τις ανεξάρτητες επενδύσεις των οποίων η παρούσα αξία, χρησιμοποιώντας αυτό το επιτόκιο, θα ήταν θετική. Με τέτοιες κεφαλαιαγορές η επιλογή των επενδύσεων δε θα εξαρτιόταν από το ύψος των κεφαλαίων που θα διάθετε η εταιρεία, επειδή με τον κατάλληλο συνδυασμό δανεισμού και δανειοδοτήσεως κάθε εταιρεία θα μπορούσε να χρηματοδοτεί

όλες τις επενδύσεις με θετική παρούσα αξία.

Αυτή η θεωρητική κατάσταση είναι ένα γεγονός που δε συναντάται ποτέ στην πράξη. Το μέγεθος του χάσματος μπορεί να ποικίλει για πολλούς λόγους, που περιλαμβάνουν την επίδραση του κόστους για τη συγκέντρωση νέων κεφαλαίων και το γεγονός ότι μπορεί να υπάρχουν κρυφά κόστη ή κρυφοί κίνδυνοι συνδεδεμένοι με τη μια ή την άλλη από τις επενδύσεις κ.λ.π.

Μια λύση του προβλήματος προγραμματισμού επενδύσεων όταν υπάρχει εξωτερική στενότητα κεφαλαίων είναι ένας πίνακας που θα δείξει μεγαλύτερες τρέχουσες εκροές με τα χαμηλότερα επιτόκια, επειδή ορισμένες επενδύσεις των οποίων η παρούσα αξία είναι αρνητική με υψηλούς συντελεστές προεξοφλήσεως θα έχουν θετική παρούσα αξία με χαμηλούς συντελεστές προεξοφλήσεως.

Για τις ανεξάρτητες επενδύσεις για τις οποίες μπορεί να ληφθεί απόφαση αποδοχής ή απόρριψης υπάρχουν δύο κανόνες για την αντιμετώπισή τους.

Πρώτος κανόνας είναι να υπολογίζουμε την παρούσα αξία των χρηματικών ρών κάθε επένδυση, μέσω συντελεστή προεξόφλησης ίσο προς το επιτόκιο δανεισμού. Αν η παρούσα αξία είναι θετική θα πρέπει να αποδεχθούμε την επένδυση. Επενδύσεις που ικανοποιούν αυτή την προϋπόθεση αξίζει να γίνουν αποδεκτές, ακόμη και αν θα πρέπει να δανεισθούμε τα κεφάλαια για την χρηματοδότηση τους.

Δεύτερος κανόνας είναι να υπολογίζουμε την παρούσα αξία των χρηματικών ρών της με συντελεστή προεξόφλησης, ίσο προς το επιτόκιο δανειοδοτήσεως. Αν η παρούσα αξία είναι αρνητική, θα πρέπει να απορρίψουμε την επένδυση. Επενδύσεις των οποίων η παρούσα αξία είναι αρνητική, αν

προεξοφληθούν με το επιτόκιο δανειοδοτήσεως, θα πρέπει να απορρίπτονται ακόμα και η εταιρεία έχει πλεονάζοντα κεφάλαια που δεν μπορεί να απορροφήσει σε εσωτερικές δραστηριότητες.

Οι δύο παραπάνω κανόνες δεν οδηγούν σε όλες τις περιπτώσεις στη λήψη οριστικών αποφάσεων.

11.4. Εσωτερική στενότητα κεφαλαίου

Υπάρχουν δύο περιπτώσεις εσωτερικής στενότητας κεφαλαίου. Στην πρώτη η εταιρεία ορίζει ένα επιτόκιο αποκλεισμού για τις επενδύσεις της, που είναι υψηλότερο από το κόστος του χρήματος για την ίδια. Στην δεύτερη περίπτωση η εταιρεία αποφασίζει να περιορίσει σε κάποιο σταθερό ποσό το σύνολο των κεφαλαίων που δεσμεύονται κάποιο συγκεκριμένο χρόνο σε εσωτερικές επενδύσεις, ακόμα και αν σαν επακόλουθο αυτής της απόφασης θα πρέπει να απορριφθούν επενδύσεις που έχουν θετική παρούσα αξία όταν πραγματοποιούνται και προεξοφλούνται με συντελεστή ίσο προς το κόστος του χρήματος της εταιρείας.

Στην πρώτη περίπτωση εσωτερικής στενότητας κεφαλαίου αν η εταιρεία χρησιμοποιεί από χρόνο σε χρόνο το ίδιο επιτόκιο αποκλεισμού, θα είναι γνωστό το επιτόκιο αποκλεισμού που θα ισχύει σε μελλοντικά χρόνια και επομένως η εταιρεία θα μπορεί να αξιολογεί όλες τις επενδύσεις της σαν να έχει κόστος χρήματος υψηλότερο από ότι θα έχει στην πραγματικότητα. Αυτό θα είναι ένα πλεονέκτημα σε σύγκριση με άλλες μεθόδους μέτρησης της αξίας των επενδύσεων.

Αλλά η χρησιμοποίηση του επιτοκίου αποκλεισμού για

την προεξόφληση χρηματικών ροών, δεν είναι απόλυτα σωστή.

Ο χρησιμοποιούμενος συντελεστής προεξόφλησης θα πρέπει να μετρά τις εναλλακτικές χρήσεις των κεφαλαίων που διαθέτει η εταιρεία. Στην περίπτωση που εξετάζουμε όμως, δείχνει ότι δεν θα γίνει σήμερα μια επένδυση ενός κεφαλαίου με απόδοση μικρότερη από αποκλεισμού (επιτόκιο). Αν όμως τον επόμενο χρόνο η εταιρεία έχει περισσότερα εσωτερικά δημιουργούμενα κεφάλαια από όσα είναι πρόθυμη να επενδύσει, ακολουθώντας τον κανόνα αποκλεισμού των επενδύσεων που αποδίδουν λιγότερο από ότι τείνει το επιτόκιο αποκλεισμού, τότε κάθε επιπλέον δρχ. κάτω των κεφαλαίων θα έχει κόστος ευκαιρίας μικρότερο από ότι το επιτόκιο αποκλεισμού.

11.5. Εσωτερική στενότητα κεφαλαίου και πολιτική μερισμάτων

Στο δεύτερο είδος εσωτερικής στενότητας κεφαλαίων δεν καθορίζεται ένα επιτόκιο αποκλεισμού, αλλά προσδιορίζεται το ανώτατο ποσό που θα επενδυθεί επειδή η εταιρεία είναι απρόθυμη να στραφεί στην κεφαλαιαγορά για να εξασφαλίσει κεφάλαια επιπλέον, ακόμα και αν υπάρχουν επιθυμητές επενδύσεις. Αυτή η απροθυμία της εταιρείας να στραφεί στην κεφαλαιαγορά μπορεί να είναι αποτέλεσμα της επιθυμίας της να εμποδίσει οποιονδήποτε ξένο να αποκτήσει δικαίωμα ελέγχου επί της λειτουργίας της, ή της πεποίθησης ότι αν συγκεντρωθούν επιπλέον κεφάλαια κάτω από τις συνθήκες που επικρατούν στην κεφαλαιαγορά θα υπάρξει μείωση των κερδών.

Στις παραπάνω περιπτώσεις η σωστή επιλογή επενδυτικών λύσεων θα εξαρτηθεί από την πολιτική μερισμάτων της εταιρείας.

Μια πιθανότητα είναι να διατηρήσει η εταιρεία το τρέχον επίπεδο μερισμάτων, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε αύξηση κερδών μπορεί να προκύψει λόγω συμπληρωματικών επενδύσεων.

Αν υποθέσουμε ότι οι επενδύσεις του παρελθόντος θα επιτρέψουν την καταβολή μερίσματος, τότε οι καθαρές ροές χρήματος που θα δημιουργηθούν σε μελλοντικές περιόδους από τις επενδύσεις της τρέχουσας περιόδου θα είναι διαθέσιμες για επαναπένδυση στις περιόδους που πραγματοποιούνται.

Τα ποσά των μετρητών των διαθεσίμων για επενδύσεις θα ποικίλουν σε περίοδο, όπως θα ποικίλη και η επιθυμότητα των επενδύσεων.

Η κατάσταση αυτή μπορεί να έχει σαν αποτέλεσμα την απόρριψη εσωτερικών επενδύσεων με συντελεστές απόδοσης μεγαλύτερους από το επιτόκιο δανεισμού.

Γι' αυτό το λόγο θα είναι πολύ δύσκολο να γίνουν προβλέψεις για τα μελλοντικά επιτόκια αποκλεισμού. Μια συνηθισμένη πολιτική μερισμάτων είναι εκείνη που η εταιρεία πληρώνει μέρισμα ίσο προς κάποιο κλάσμα του εισοδήματος της. Στην περίπτωση αυτή μόνο ένα κλάσμα των μελλοντικών χρηματικών εισροών που δημιουργούνται από τρέχουσες επενδύσεις θα είναι διαθέσιμο για επαναπένδυση.

Θεωρητικά είναι επιθυμητό να διαιρούνται οι μελλοντικές χρηματικές ροές που δημιουργούνται από επενδύσεις σε εκείνο το μέρος που θα χρησιμοποιηθεί για την πληρωμή μερισμάτων και σε εκείνο το μέρος που χρησιμοποιηθεί για την επανεπένδυση.

Είναι λοιπόν περιττό για την εταιρεία να αποδέχεται επενδύσεις των οποίων οι εσωτερικοί συντελεστές απόδοσης

είναι μικρότεροι από τους εσωτερικούς συντελεστές απόδοσης εναλλακτικών επενδυτικών ευκαιριών που διαθέτουν οι μέτοχοι τους, επειδή αυτές τις ίδιες επενδυτικές ευκαιρίες τις διαθέτει συνήθως η ίδια η εταιρεία.

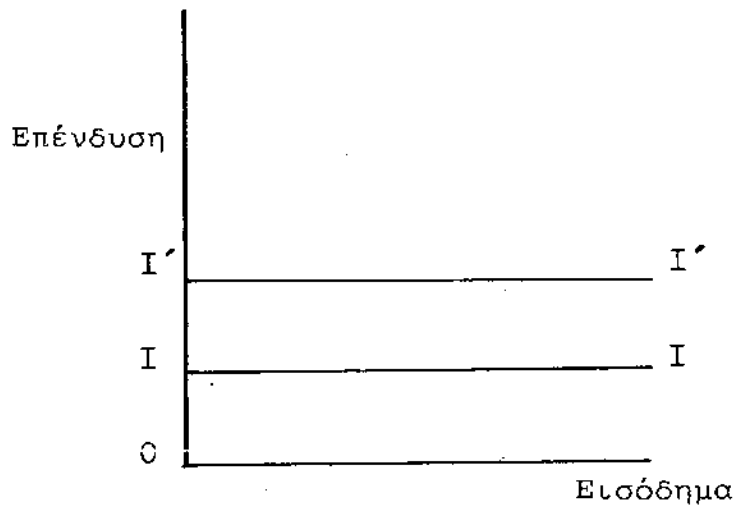
12. ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΣΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Όταν υπολογίζεται το ποσό των εκροών μιας περιόδου, λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες μετρητών για συντελεστές της παραγωγής που έγιναν κατ'αυτή την περίοδο. Ορισμένοι από τους συντελεστές της παραγωγής μπορεί στο τέλος της λογιστικής περιόδου να περαστούν στα αποθέματα και έτσι να μη χρεωθούν έναντι των εσόδων της περιόδου. Αυτό θα επηρεάσει τις χρηματικές ροές της περιόδου, επειδή αυτά τα ποσά δε θα εκπέσουν κατά τον υπολογισμό των φόρων εισοδήματος. Οι φόροι εισοδήματος αυτής της περιόδου θα είναι μεγαλύτεροι από ότι θα ήταν αν όλες οι δαπάνες, μετρητών εξέλιπταν για φορολογικούς σκοπούς. Σε κάποια μελλοντική λογιστική περίοδο αυτά τα ποσά θα εκπέσουν, με αποτέλεσμα την ελάττωση των φόρων εκείνης της περιόδου, και επομένως στην ουσία την αύξηση των χρηματικών ροών (δία της ελαττώσεως των φόρων) μιας περιόδου πολύ μεταγενέστερης της περιόδου που πραγματοποιήθηκε η δαπάνη. Η απαιτούμενη από μια επένδυση δημιουργία αποθεμάτων, θα επηρεάσει αρνητικά την επιθυμητότητα αυτής της επενδύσεως, επειδή θα απαιτήσει μια άμεση χρηματική εκροή, ενώ οι χρηματικές εισροές (και από την ελάττωση των φόρων εισοδήματος και από την πώληση των αποθεμάτων) θα καθυστερήσουν κατά μία ή περισσότερες περιόδους. Τα αποθέμα-

τα θα πρέπει να δημιουργούν σημαντικά υψηλές χρηματικές εισροές, όχι μόνο για να καλύψουν την αρχική δαπάνη μετρητών, αλλά και για να καλύψουν το κόστος του τόκου που προκύπτει από τη διαφορά στο χρόνο καταβολής της δαπάνης και επανακτήσεως του δαπανηθέντος ποσού.

13. ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΚΑΙ Η ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Το ύψος του εισοδήματος μπορεί να έχει κάποια επίδραση στο ύψος της επένδυσης αλλά σαν πρώτη προσέγγιση θα υποθέσουμε ότι η επένδυση είναι αυτόνομη, ότι δηλαδή δεν εξαρτάται από το ύψος του εισοδήματος. Σ' αυτή την περίπτωση, η σχέση ανάμεσα στην επένδυση και στο εισόδημα είναι:

Διάγραμμα: Η συνάρτηση επενδύσεων

Δηλαδή, η υπονοούμενη συνάρτηση επενδύσεων είναι μια ευθεία παράλληλη προς τον οριζόντιο άξονα (άξονα εισοδήματος) στο ύψος του ποσού της επένδυσης, όπως η ευθεία II που παριστάνει επένδυση ύψους $0I$. Δηλαδή, το ποσό που οι επενδυτές

σκοπεύουν να δαπανήσουν είναι 0I για όλα τα επίπεδα του εισοδήματος. Αν μεταβληθεί το ποσό που οι επενδυτές σχεδιάζουν να δαπανήσουν π.χ. αν αυξηθεί από 0I' σε 0I, τότε μετατοπίζεται η ευθεία στη θέση I' I'. Αν το ποσό μειωθεί η ευθεία θα μετατοπιστεί προς τα κάτω.

14. ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ

Οι κυβερνήσεις διαθέτουν πολλούς τρόπους για να ενθαρρύνουν ή να αποθαρρύνουν τις εταιρείες να κάνουν επενδύσεις.

Ανάμεσα στους μεταβλητούς παράγοντες είναι η μέθοδος αποσβέσεως, η επιτρεπόμενη διάρκεια ζωής των περιουσιακών στοιχείων, ο τρόπος μεταχειρίσεως της υπολειμματικής αξίας και οι φορολογικές απαλλαγές ή επιχορηγήσεις επενδύσεων.

Τα επιχειρησιακά στελέχη θα πρέπει να γνωρίζουν τη φύση της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας και να παρακολουθούν τις τυχόν αλλαγές της. Η φορολογική νομοθεσία είναι ένα πανίσχυρο όργανο στα χέρια των κυβερνήσεων, που τους επιτρέπει να επηρεάζουν το επίπεδο των επενδύσεων. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να παίρνουν αποφάσεις που είναι συνεπείς προς τη φορολογική νομοθεσία, κάτω από την οποία είναι αναγκασμένες να λειτουργήσουν.

15. Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΚΛΕΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Όταν μιλάμε για άμεση ξένη επένδυση εννοούμε την επένδυση που συνεπάγεται τον έλεγχο μιας εγχώριας επιχείρησης

από μια ξένη. Οι πρώτες προσπάθειες να ερμηνευθούν οι άμεσες ξένες επενδύσεις, με τη χρησιμοποίηση της θεωρίας του κεφαλαίου, εγκαταλείφθηκαν γρήγορα, για δύο κυρίως λόγους:

α) Οι επενδύσεις αυτές συνέπαγονται περισσότερο τη μεταφορά άλλων παραγωγικών πόρων παρά τη διακίνηση κεφαλαίου (τεχνολογία, διοίκηση, γνώσεις οργανωσης και έρευνα της αγοράς κ.λ.π.) και ο παράγοντας που παροτρύνει τις επιχειρήσεις να γίνουν πολυεθνικές είναι ακριβώς η προσδοκώμενη απόδοση των πόρων αυτών και όχι του κεφαλαίου αυτού καθεαυτού. Επομένως, το κεφάλαιο είναι απλώς ένας αγωγός για την μεταφορά άλλων πόρων και όχι ο λόγος ύπαρξης των άμεσων επενδύσεων.

β) Στις άμεσες επενδύσεις, οι παραγωγινοί πόροι εσωτερικά, μέσα στην επιχείρηση, και όχι εξωτερικά, δηλαδή μεταξύ δύο ανεξάρτητων μερών ο δικαιωματικός έλεγχος παραμένει στην κυριότητα τους.

Παραπέρα, χωρίς τον έλεγχο αυτό οι παραγωγικοί πόροι που μεταφέρθηκαν ίσως και να μην είχαν μεταφερθεί, και η συνάρτηση παραγωγής της επιχείρησης που παίρνει αυτούς τους πόρους είναι διαφορετική από εκείνη που θα ήταν διαφορετικά.

16. ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η αύξηση και η πληρέστερη χρησιμοποίηση του κεφαλαίου αποτελεί τη δεύτερη βασική πηγή οικονομικής ανάπτυξεως.

Στην αρχή της περιόδου του προγράμματος φαίνεται ότι υπήρχε αργούσα παραγωγική δυναμικότητα, σε ορισμένους τουλάχιστον κλάδους, η πραγματοποίηση ρυθμού αυξήσεως των επενδύ-

σεων, σημαντικά υψηλότερου από το ρυθμό αυξήσεως του εισοδήματος κατά τη διάρκεια του προγράμματος, είναι απαραίτητα για τους εξής λόγους:

α) Ο ρυθμός αυξήσεως του εισοδήματος που έχει τεθεί ως στόχος προϋποθέτει άνοδο της παραγωγικότητας με υψηλό σχετικά ρυθμό. Αυτό συνεπάγεται ταχεία αύξηση του κεφαλαίου κατά εργαζόμενο και κατά κανόνα του λόγου μεταξύ κεφαλαίου και προϊόντος.

β) Η επίτευξη των βασικών κοινωνικών στόχων, αλλά και η προώθηση ορισμένων κρίσιμων διαρθρωτικών μεταβολών, απαιτούν ιδιαίτερα αυξημένες δαπάνες επενδύσεων.

β) Η αποπεράτωση των μεγάλων μεταποιητικών μονάδων, που προγραμματίζονται, απαιτεί σημαντικό χρόνο.

γ) Η ανάπτυξη των εγχώριων πηγών ενέργειας που θα περιορίσουν την εξάρτηση από τις εισαγωγές καυσίμων προϋποθέτει την εκτέλεση σειράς έργων εντάσεως κεφαλαίου.

17. Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Παράλληλα με την ταχεία αύξηση των επενδύσεων, βασική επιδίωξη του προγράμματος είναι η βελτίωση της συνθέσεως τους. Πρωταρχικό στόχο από την άποψη αυτή θα αποτελέσει η ταχεία αύξηση των επενδύσεων στη μεταποίηση, στα μεταλλεία, στην παραγωγή ηλεκτρισμού, καθώς και η προώθηση των έργων υποδομής, τα οποία θα στηρίξουν την αύξηση της προσφοράς κοινωνικών αγαθών και υπηρεσιών που προβλέπονται.

Αντίθετα, θα επιδιωχθεί η επιβράδυνση του ανοδικού

ρυθμού των επενδύσεων σε κατοικίες, αφού ο σχηματισμός οικιστικού κεφαλαίου έχει ήδη φθάσει συγκριτικά σε ικανοποιητικό επίπεδο, καθώς επίσης και στον τουρισμό.

18. ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Η προαγωγή του ρυθμού των επενδύσεων απαιτεί τουλάχιστον κάποια μορφή νομισματικής ρυθμίσεως, το αποτέλεσμα αυτής εξαρτάται από την υφιστάμενη σχέση μεταξύ του χρήματος και των επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου. Έτσι σε μια αναπτυσσόμενη οικονομία, όπως η Ελληνική, η αυξανόμενη ζήτηση χρήματος ανά μονάδα εισοδήματος και η επακόλουθη μακροχρόνια μείωση της ταχύτητας κυκλοφορίας του χρήματος επιτρέπουν στην νομισματική πολιτική να ακολουθεί μέχρι ενός ορίου, επεκτατική πολιτική χωρίς τον κίνδυνο της εμφανίσεως πληθωριστικών πιέσεων.

Επομένως, μέρος τουλάχιστον των πραγματοποιούμενων επενδύσεων είναι δυνατό να χρηματοδοτηθεί από το πλεόνασμα το οποίο δημιουργεί η χρηματική επέκταση, χωρίς αυτής η χρηματοδότηση να είναι κατ'αρχήν πληθωριστική.

Τα περιθώρια αυτής της χρηματοδοτήσεως εξαντλούνται πολλές φορές, έτσι η επιτάχυνση της ανόδου της προσφοράς χρήματος προκαλεί πληθωριστικές πιέσεις. Αντίθετα αν τα περιθώρια αυτά μεγαλώνουν επιταχύνεται ο ρυθμός ανόδου της ζήτησεως χρήματος μειώνεται η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος και αυξάνεται ο βαθμός απορροφήσεως του. Αυτή η αύξηση της ζήτησεως χρήματος επιτρέπει την χρηματοδότηση των επενδύσεων γιατί μέσω αυτής:

α) Αυξάνεται η μέση ροπή προς αποταμίευση της οικονομίας.

β) Διευρύνονται τα περιθώρια για την περαιτέρω μη πληθωριστική αύξηση του χρηματικού αποθέματος, μέρος του οποίου θα χρηματοδοτήσει τις επενδύσεις.

19. ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η επίδραση της νομισματικής πολιτικής επί του ρυθμού των εγχώριων επενδύσεων είναι τόσο μεγάλη, όσο είναι η εξάρτηση της επενδυτικής δραστηριότητας των εγχωρίων πηγών χρηματοδότησης.

Η διάρθρωση των πηγών χρηματοδότησης, αποτελεί αποτέλεσμα της μακροχρόνιας νομισματικής ισορροπίας, η οποία διαμορφώνει μεταξύ άλλων τη μέση ροπή προς αποταμίευση.

Σημαντικό ποσοστό των ακαθαρίστων επενδύσεων καλύφθηκε από κεφάλαια αποσβέσεων, χρηματοδοτήσεις κεφαλαίων προέλευσης εξωτερικού (κυρίως βοήθεια, και πάσης φύσεως δανείων), και αποταμιεύσεις (λόγω της ζητήσεως χρήματος ανά μονάδα εισοδήματος).

Το κύριο βάρος της χρηματοδότησεως των επενδύσεων φέρει η εγχώρια αποταμίευση.

20. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Η αδυναμία της ιδιωτικής αποταμιεύσεως να καλύψει τις ιδιαιτερές επενδύσεις δεν ήταν άσχετη και προς την επενδυτική

δραστηριότητα του δημοσίου και του τρόπου χρηματοδοτικής κάλυψης των δημοσίων επενδύσεων. Η τακτική που ακολουθείται στην Ελλάδα, της ισοσκέλισης του τακτικού προϋπολογισμού με ακάλυπτο τον προϋπολογισμό επενδύσεων έχει ως αποτέλεσμα τη διαιώνιση των ελλειμάτων του γενικού προϋπολογισμού του δημοσίου. Η κάμψη των ελλειμάτων αυτών συνεπάγεται αύξηση του δημοσίου χρέους για προσφυγή:

- α) Στον εξωτερικό δανεισμό.
- β) Στον δανεισμό από την Τράπεζα της Ελλάδας.
- γ) Στην απορρόφηση της ιδιωτικής αποταμιεύσεως.

Οι δύο πρώτες πηγές συνεπάγονται διεύρυνση της νομισματικής βάσης λόγω αυξήσεως είτε του εξωτερικού συντελεστή (εισοδή συναλλάγματος) είτε του δημοσίου τομέα αυτής (αύξηση των υποχρεώσεων του δημοσίου προς την κεντρική τράπεζα.

Η τρίτη πηγή συνεπάγεται παρεμβολή στη διαδικασία ανακύκλωσεως των αποταμιευτικών χρηματικών κεφαλαίων στο πιστωτικό σύστημα.

Επομένως και οι τρεις πηγές έχουν ως αποτέλεσμα τον επηρεασμό της προσφοράς χρήματος, άρα και της νομισματικής ισορροπίας με την οποία συνδέεται η διαδικασία αποταμιεύσεως-επενδύσεως.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ε Μ Π Τ Ο

1. Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

1.1. Η αναγκαιότητα του προγραμματισμού

Προγραμματισμός είναι η διαδικασία με την οποία καταβάλλεται προσπάθεια να προσδιοριστούν εκ των προτέρων τα παραγωγικά μέσα και ο τρόπος χρησιμοποίησής τους με σκοπό την υλοποίηση των στόχων της επιχείρησης. Με αυτή την έννοια ο προγραμματισμός χαρακτηρίζεται από μια διαρκή ροή αποφάσεων σχετικά με το τι πρέπει να γίνει, πως θα γίνει και ποιός θα το κάνει.

Στο παρελθόν το εξωτερικό περιβάλλον (πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό, τομέας και συγκεκριμένη αγορά λειτουργίας και παρέμβασης της επιχείρησης) άλλαζε με τρόπο αργό, σχεδόν στατικό, ενώ σήμερα τα χαρακτηριστικά του είναι η όλο και μεγαλύτερη πολυπλοκότητα και δυναμικότητα, ο γρήγορος ρυθμός αλλαγής των προτιμήσεων, το φαινόμενο προϊόντα σχετικά καινούργια να θεωρούνται παρωχημένα κ.λ.π. Τα παραπάνω αύξησαν την αναγκαιότητα του προγραμματισμού στις επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα οι κυριώτερες αιτίες που προερχόμενες από το εξωτερικό περιβάλλον οδήγησαν σε αυτή την εξέλιξη είναι:

- **Περιορισμοί κοινωνικής και οικονομικής φύσης:** οι στρατηγικές κατευθύνσεις που υιοθετούνται από την μεριά των κυβερνήσεων για ότι αφορά τις επενδύσεις, την απασχόληση και την συμμετοχή των εργαζομένων στη διοίκηση των επιχειρήσεων υποχρεώνουν τις τελευταίες να προγραμματίσουν την προσαρμογή τους στις νέες μελλοντικές καταστάσεις.
- **Η κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης:** Οι κοινωνικοπολι-

τικοί περιορισμοί αναγκάζουν την επιχείρηση να πραγματοποιεί την δραστηριότητά της με στόχους όχι στενά οικονομικούς (π.χ. προστασία του περιβάλλοντος) και έτσι να προβλέπει την χρησιμοποίηση των κατάλληλων πόρων.

Οι κυριώτερες αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν αντίθετα στο εσωτερικό των επιχειρήσεων και που ενίσχυσαν με τη σειρά τους την αναγκαιότητα χρησιμοποίησης του προγραμματισμού είναι οι ακόλουθες:

- **Η διεύρυνση του χρόνου που μεσολαβεί μεταξύ του σχεδιασμού της παραγωγής και της πώλησης του προϊόντος:** αυτό το γεγονός υποχρεώνει πολλές επιχειρήσεις να εξετάσουν προκαταβολικά τη δημιουργία νέων προϊόντων, την δυνατότητα εφαρμογής νέων τεχνολογιών και παραγωγικών διαδικασιών που θα χρησιμοποιηθούν μαζικά μόνο μετά από αρκετά χρόνια.
- **Η αύξηση των επενδύσεων σε εγκαταστάσεις και μηχανήματα:** η διαχείριση της επιχείρησης γίνεται έτσι ανελαστική και το μεγάλο κόστος απόκτησης και λειτουργίας των εγκαταστάσεων μπορεί να καλυφθεί μόνο με τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης για μεγάλο χρονικό διάστημα δηλ. προβλέποντας και προγραμματίζοντας ορθολογικά για την ίδια περίοδο.
- **Η τεχνολογική εξέλιξη:** μηχανήματα και προϊόντα θεωρούνται ξεπερασμένα μόλις λίγα χρόνια μετά την εμφάνισή τους στην αγορά πράγμα που εξαναγκάζει την επιχείρηση σε μια συνεχή αναθεώρηση των δραστηριοτήτων της στον τομέα της έρευνας, της παραγωγής και των πωλήσεων.
- **Η αύξηση του μεγέθους των επιχειρήσεων:** το μέγεθος,

οι διαδικασίες ολοκλήρωσης και ο διεθνής χαρακτήρας πολλών επιχειρήσεων προκαλούν την ανάγκη για όλο και μεγαλύτερο συντονισμό και έλεγχο που μπορούν στη συνέχεια να πραγματοποιηθούν μόνο με τον προγραμματισμό.

- **Ο αυξανόμενος δυναμισμός των αγορών:** η πρόοδος των συστημάτων πληροφόρησης οδήγησε σε μια κατάσταση όπου, οι καινοτομίες και οι αλλαγές που πραγματοποιούνται σε μια χώρα αντανακλώνται με ταχύτητα πάντα αυξανόμενη στην παγκόσμια αγορά με προφανή την χρησιμότητα η επιχείρηση να ακολουθεί μια πορεία ήδη προγραμματισμένη αντί να προσπαθεί να προσαρμοστεί την τελευταία στιγμή.

- **Η αύξηση του ανταγωνισμού:** η αύξηση αυτή παρατηρείται στο εσωτερικό κάθε συγκεκριμένου οικονομικού κλάδου σαν αποτέλεσμα των καινοτομιών και ολοκληρώσεων που πραγματοποιούνται, μεταξύ των διαφόρων κλάδων εφόσον καθένας από αυτούς τείνει να απορροφήσει όλο και μεγαλύτερα μερίδια από το εισόδημα που βρίσκεται στη διάθεση των καταναλωτών, και τέλος ανάμεσα στα διάφορα κράτη λόγω της ευκολίας ανταλλαγών, της διεθνούς ολοκλήρωσης και της ύπαρξης πολυεθνικών εταιριών.

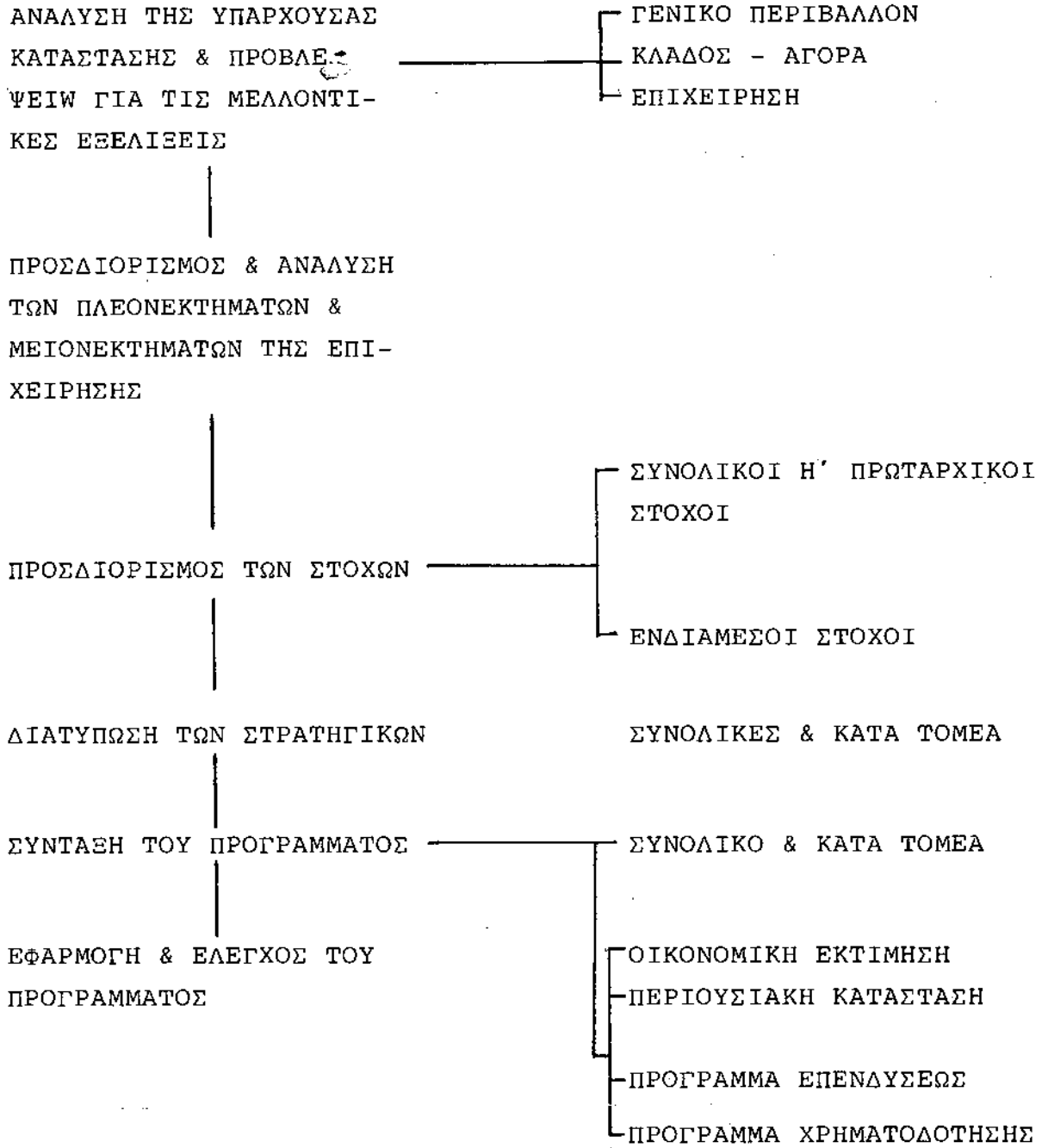
- **Ο κορεσμός της αγοράς για μερικά προϊόντα:** όταν οι παραδοσιακές αγορές φθάνουν στον κορεσμό και δεν προσφέρουν επιπλέον προοπτικές επέκτασης, δύο δυνατότητες απομένουν ή η είσοδος σε αγορές άλλων κρατών ή παραγωγή προϊόντων διαφορετικών από εκείνα που παρήγαγε μέχρι τώρα η επιχείρηση. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις η επιχείρηση πρέπει να ακολουθήσει τις κατάλληλες στρατηγικές για την πραγματοποίησή τους στα πλαίσια της διαδικασίας του προγραμματισμού.

- **Η διαθεσιμότητα των πρώτων υλών:** τα αποθέματα πετρελαίου, για παράδειγμα, είναι ακόμη μεγάλα αλλά, στο βαθμό που είναι συγκεντρωμένα σε χώρες με τις οποίες οι εμπορικές σχέσεις μακροπρόθεσμα είναι απρόβλεπτο σε πια κατάσταση θα βρίσκονται, καθίσταται αναγκαία η έρευνα για την απόκτηση άλλων εναλλακτικών πηγών ενέργειας.

2. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η διαδικασία του προγραμματισμού, αν και λογικά είναι αδιαίρετη, αποτελείται από τα παρακάτω στάδια:

- Ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και προβλέψεις για τις μελλοντικές εξελίξεις.
- Εντόπιση των αδύνατων σημείων αλλά και των πλεονεκτημάτων της επιχείρησης σε σύγκριση με τις ανταγωνιστικές της επιχειρήσεις.
- Προσδιορισμός των στόχων (συνολικών και ενδιάμεσων) που πρέπει να επιτευχθούν σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο
- Διατύπωση των στρατηγικών (συνολικές και κατά τομέα) που είναι απαραίτητες για την πραγματοποίηση των στόχων.
- Κατάστρωση του προγράμματος (προγράμματα κατά τομέα, συνολικό πρόγραμμα).
- Εφαρμογή και έλεγχος του προγράμματος.

Στάδια διαδικασίας προγραμματισμού

3. ΚΑΤΑΣΤΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ,
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

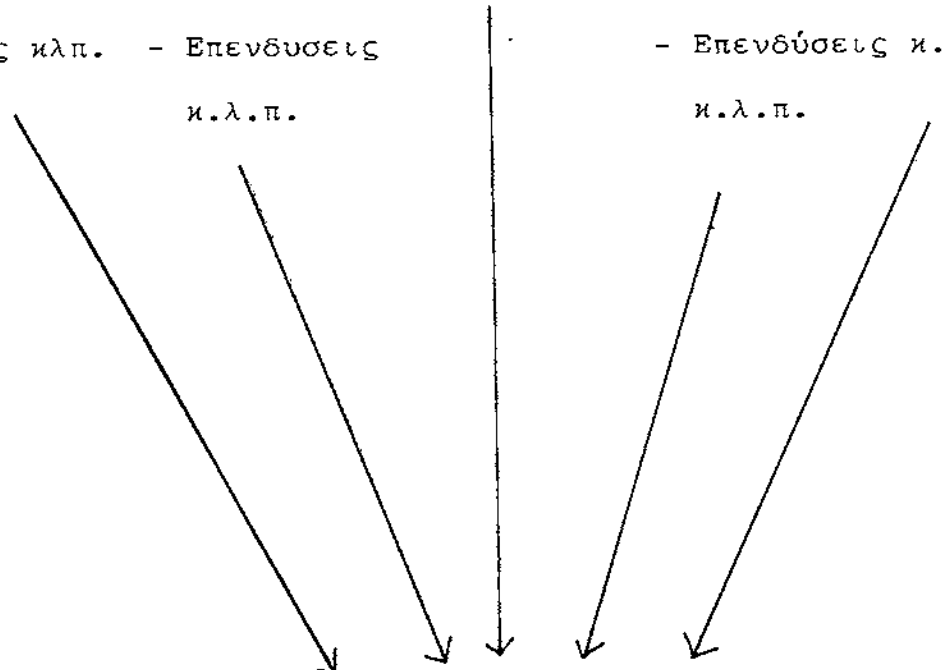
Τα προγράμματα κατά τομέα, που εκφράζουν με αναλυτικό τρόπο τον προγραμματισμό κάθε τομέα της επιχείρησης, παίρνονται υπόψη για την κατάστρωση του συνολικού προγράμματος. Αυτά πρέπει να περιγραφουν με λεπτομέρεια τα παραγωγικά μέσα και τους χρόνους πραγματοποίησης των δραστηριοτήτων που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των στρατηγικών της επιχείρησης.

Το συνολικό πρόγραμμα αποτελείται γενικά από τα παρακάτω προγράμματα:

- **Οικονομικό πρόγραμμα.** Το οικονομικό πρόγραμμα συγκεντρώνει τα έξοδα και έσοδα των επιμέρους τομέων της επιχείρησης που προβλέπεται να πραγματοποιηθούν στην περίοδο του προγραμματισμού (π.χ. 3-5 χρόνια).
- **Πρόγραμμα χρηματοδότησης.** Αυτό το πρόγραμμα συγκεντρώνει τις ανάγκες και την διαθεσιμότητα των χρηματικών μέσων για τα επόμενα χρόνια. Μπορεί όμως να φανερώσει και την αδυναμία από χρηματοδοτική άποψη να επιτευχθούν ορισμένοι επιχειρηματικοί στόχοι και κατά συνέπεια την ανάγκη να ξαναειδωθούν οι προτεινόμενες επιλογές και δραστηριότητες.
- **Πρόγραμμα επενδύσεων.** Το πρόγραμμα επενδύσεων περιέχει τις επενδύσεις που προβλέπεται να γίνουν σε διαρκή περιουσιακά στοιχεία και που είναι αναγκαίες για τους διάφορους τομείς της επιχείρησης προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι προγραμματιζόμενοι στόχοι (π.χ. απόκτηση μηχανημάτων, εγκαταστάσεων κ.λ.π.).

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Α

<u>ΕΜΠΟΡΙΚΟ</u>	<u>ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ</u>	<u>ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ</u>	<u>ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ</u>	<u>ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ</u>
- Πωλήσεις	- Ποσότητα	- Εξοδα	- Εξοδα	- Εξοδα
- Εξοδα	που πρέπει	- Προσωπικό	- Προσωπικό	- Προσωπικό
- Προσωπικό	να παραχθεί	- Επενδύσεις	κό	- Επενδύσεις
κό	- Εξοδα	κ.λ.π.	- Συνολικό	- Χρηματοδότηση
- Επενδύσεις κλπ.	- Προσωπικό		προσωπικό	
	- Επενδύσεις		- Επενδύσεις	
	κ.λ.π.		κ.λ.π.	

Σ Υ Ν Ο Λ Ι Κ Ο Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

- Οικονομικό πρόγραμμα
 - Πρόγραμμα χρηματοδότησης
 - Πρόγραμμα επενδύσεων
-
- Δομή των προγραμμάτων

4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ & ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η εκτέλεση των προγραμμάτων μέσα από την επεξεργασία λειτουργικών προγραμμάτων που αφορούν κάθε πρώτο χρόνο της διαδικασίας προγραμματισμού. Αυτά ονομάζονται ετήσια BUDGETS και είναι το αποτέλεσμα ενός αναλυτικού και λεπτομερή προγραμματισμού για τον πρώτο χρόνο του μακροπρόθεσμου προγράμματος. Το μακροπρόθεσμο πρόγραμμα καταρτίζεται συνήθως για μια περίοδο από 3-5 χρόνια και είναι ρευστό με την έννοια ότι για κάθε τροποποίηση σε ετήσια βάση μετατίθεται προς τα μπροστά για ένα έτος χωρίς να αποκλείονται τροποποιήσεις και κατά τη διάρκεια του έτους. Με την ευκαιρία των τροποποιήσεων η διεύθυνση της επιχείρησης πρέπει να ξαναεξετάσει το πρόγραμμα σε συνάρτηση με τις νέες πληροφορίες που έχει αποκτήσει.

Ο έλεγχος εφαρμογής του προγράμματος γίνεται με τον έλεγχο πραγματοποίησης των ετήσιων BUDGETS.

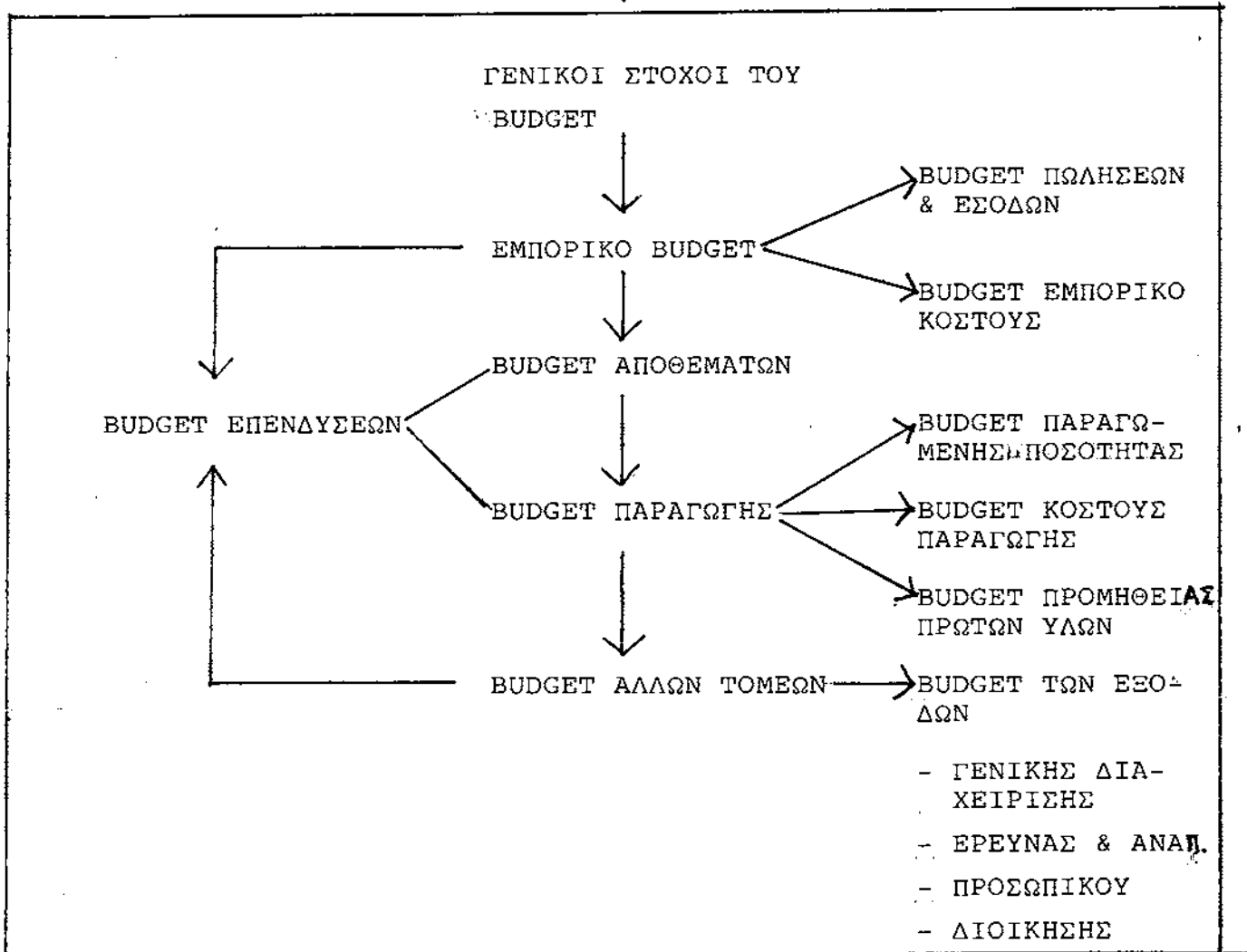
Έτη	1 9 8 3	1 9 8 4	1 9 8 5	1 9 8 6	1 9 8 7
1 Κύκλος	1 Έτος BUDGET	2 Έτος	3 Έτος	4 Έτος	5 Έτος
2 Κύκλος		1 Έτος BUDGET	2 Έτος	3 Έτος	4 Έτος
3 Κύκλος			1 Έτος BUDGET	2 Έτος	3 Έτος

Κύκλος 4ου προγραμματισμού

5. ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ BUDGET

Οι στόχοι του BUDGET προέρχονται από τους γενικότερους στόχους του προγραμματισμού. Με άλλα λόγια η επιχείρηση προτίθεται να πραγματοποιήσει συγκεκριμένους στόχους για το έτος BUDGET έτσι ώστε να είναι δυνατή στη συνέχεια η επίτευξη των στόχων του προγραμματισμού.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

BUDGET ΣΥΝΟΛΙΚΟ

- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ
- ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ

6. BUDGET ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Το υπό εξέταση BUDGET αφορά το σύνολο των προτεινόμενων επενδύσεων, από τη μεριά των διαφόρων τομέων της επιχείρησης, που είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση των στόχων τους και που στην ολότητά τους ή κατά ένα μέρος συμπεριλαμβάνονται χρονικά στο έτος BUDGET.

Μερικές από τις πιο συνηθισμένες επενδύσεις, ταξινομημένες ανάλογα με τον τομέα, είναι:

- Στον τομέα παραγωγής
 - ▣ Η κατασκευή βιομηχανικών εγκαταστάσεων και βοηθητικών χώρων.
 - ▣ Αντικατάσταση του απαξιωμένου μηχανολογικού εξοπλισμού.
 - ▣ Η αγορά μηχανών γραφείου και επίπλων.
- Στον τομέα μάρκετινγκ
 - ▣ Η δημιουργία νέων υποκαταστημάτων.
 - ▣ Η απόκτηση μεταφορικών μέσων για εμπορική χρήση.
 - ▣ Η εκπαίδευση του προσωπικού πωλήσεων.
- Στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης
 - ▣ Η κατασκευή εργαστηρίων
 - ▣ Η αγορά ειδικού εξοπλισμού

Οι αποφάσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση ή όχι κάποιας επένδυσης ή με την επιλογή μιας επένδυσης σαν την καλύτερη από ένα σύνολο εναλλακτικών δυνατοτήτων αξιολογούνται τεχνικά και χρηματοοικονομικά.

Η τεχνική αξιολόγηση αφορά τους υπεύθυνους του τομέα στον οποίο πρόκειται να γίνει η επένδυση, για παράδειγμα τα στελέχη παραγωγής συντάσσουν εκθέσεις σχετικά με την

παραγωγικότητα, αντοχή, διάρκεια ζωής και λειτουργικότητα ενός μηχανήματος.

Αντίθετα η χρηματοοικονομική αξιολόγηση πραγματοποιείται από κεντρικά όργανα της επιχείρησης παίρνοντας υπ' όψη την προβλεπόμενη απόδοση της επένδυσης και τις δυνατότητες χρηματοδότησής της.

Ένα μεγάλο μέρος των επενδύσεων είναι στρατηγικού χαρακτήρα (επενδύσεις για έρευνα, εκμοντερνισμό μηχανολογικού εξοπλισμού ή κατασκευή νέων εγκαταστάσεων κ.λ.π.) και με αυτή την έννοια προκαλούν μακροχρόνια αποτελέσματα σε χρηματικές εκροές και εισροές.

Σε αυτή την περίπτωση τα διάφορα στοιχεία τους (κόστος, διάρκεια, κατανομή των εσόδων που προβλέπεται να προκαλέσει η επένδυση, σε συνάρτηση με τον χρόνο κ.λ.π.) μπορούν να διατυπωθούν μόνο σε μακροχρόνια προγράμματα επενδύσεων.

Με βάση τα παραπάνω το BUDGET επενδύσεων μπορεί να περιλαμβάνει μόνο μέρος των επενδύσεων που χρονικά συμπίπτουν με το έτος εφαρμογής του.

Πιο συγκεκριμένα αυτό τό BUDGET δείχνει:

- Τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις κ.λ.π. που πρέπει να είναι στη διάθεση της επιχείρησης για την επόμενη λειτουργική περίοδο. Με αυτό τον τρόπο καθοδηγούνται τα υπεύθυνα όργανα (γραφείο προμηθειών, τμήμα παραγωγής κ.λ.π.) για την έγκαιρη απόκτηση από τρίτους ή την παραγωγή τους, όπου αυτό είναι δυνατό, από την ίδια την επιχείρηση. Σ' αυτή την τελευταία περίπτωση τα τμήματα παραγωγής θα πρέπει να προγραμματίσουν τις δραστηριότητές τους όχι μόνο για την παραγωγή των προϊόντων που προορίζονται για την αγορά αλλά

και για την ικανοποίηση των "εσωτερικών παραγγελιών".

- Τα κεφάλαια που είναι απαραίτητα για την πραγματοποίηση των επενδύσεων την ίδια περίοδο.

- Τα χρονοδιαγράμματα πραγματοποίησης των επενδύσεων. Αυτά χρειάζονται για την αποφυγή των καθυστερήσεων και επομένως την διαθεσιμότητα των επενδύσεων μέσα στις προκαθορισμένες ημερομηνίες.

Για παράδειγμα το χρονοδιάγραμμα απόκτησης ενός μηχανήματος που προορίζεται να αυξήσει την παραγωγική ικανότητα ξεκινώντας από τη 1/5/88 μπορεί να είναι ως εξής:

15/3/88 Παραγγελία του μηχανήματος.

10/4/88 Παράδοση του μηχανήματος από τον προμηθευτή.

12/4 - 15/4/88 Τοποθέτηση του μηχανήματος.

16/4 - 25/4/88 Έλεγχος του μηχανήματος

1/5/88 Έναρξη παραγωγής.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Κ Τ Ο

1. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Οι επενδυτικές αποφάσεις μπορεί να είναι τακτικές ή στρατηγικές. Μια τακτική επενδυτική απόφαση αφορά γενικά ένα περιορισμένο ποσό κεφαλαίων και δε διαφέρει σημαντικά από τις αποφάσεις που έχει πάρει η εταιρεία στο παρελθόν.

Οι στρατηγικές επενδυτικές αποφάσεις αφορούν μεγάλα χρηματικά ποσά και μπορεί ακόμη να έχουν σαν αποτέλεσμα μια σημαντική στροφή της εταιρείας από τις δραστηριότητες της στο παρελθόν. Η αποδοχή μιας στρατηγικής επένδυσης συνεπάγεται σημαντικές μεταβολές των κερδών που αναμένει η εταιρεία και των κινδύνων που θα διατρέξουν αυτά τα κέρδη. Αυτές οι μεταβολές είναι πιθανόν αοδηγήσουν τους μετόχους και τους πιστωτές να αναθεωρήσουν τις απόψεις τους για την εταιρεία.

Η μελλοντική επιτυχία μιας επιχειρήσεως εξαρτάται από τις επενδυτικές αποφάσεις που παίρνει σήμερα. Το γεγονός αυτό το έχουν συνειδητοποιήσει γενικά οι επιχειρηματίες, πράγμα που φαίνεται από την απαίτηση να εγκρίνονται οι σημαντικές επενδυτικές αποφάσεις από τον πρόεδρο ή το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Παρ' όλα αυτά, σε ορισμένες περιπτώσεις οι διοικήσεις των επιχειρήσεων εγκρίνουν επενδύσεις χωρίς να μελετήσουν προσεκτικά τις υπάρχουσες εναλλακτικές λύσεις. Ακόμη όμως και στις περιπτώσεις που ερευνώνται οι εναλλακτικές λύσεις, οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται δεν οδηγούν μερικές φορές στη λήψη αποτελεσματικών αποφάσεων, επειδή οι διοικήσεις μπορεί να μην τις οργανώνουν με τρόπο

που θα τους βοηθήσει να πάρουν καλύτερες αποφάσεις.

Οι επιχειρηματικοί οργανισμοί βρίσκονται συνεχώς αντιμέτωποι με το πρόβλημα αν τα αναμενόμενα οφέλη δικαιολογούν τη δέσμευση οικονομικών πόρων-χρόνου ή χρήματος. Αν υπάρχει πιθανότητα να εμφανιστούν τα οφέλη σε λογικά σύντομο διάστημα αφού γίνει η δαπάνη, και αν τόσο η δαπάνη όσο και τα οφέλη μπορούν να μετρηθούν σε χρήματα, η λύση του προβλήματος είναι σχετικά απλή. Αν υπάρχει πιθανότητα να εμφανιστούν τα οφέλη σε σειρά αρκετών ετών, η λύση είναι πιο πολύπλοκη.

Θα χρησιμοποιήσουμε τον όρο επένδυση για να αναφερθούμε στις δεσμεύσεις οικονομικών πόρων που γίνονται με την ελπίδα της πραγματοποιήσεως οφελειών που αναμένεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια μιας σχετικά μεγάλης χρονικής περιόδου στο μέλλον. Ο πογραμματισμός επενδύσεων είναι μια πολύπλευρη δραστηριότητα που περιλαμβάνει έρευνα για νέες και επικερδέστερες επενδυτικές προτάσεις, μελέτη των τεχνικών προϋποθέσεων και των δυνατοτήτων εμπορίας για να προβλεφθούν οι συνέπειες της αποδοχής της επενδύσεως και οικονομικές αναλύσεις για να προσδιοριστεί η δυνατότητα επιτεύξεως κερδών από κάθε επενδυτική πρόταση.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Συχνά θεωρούμε τον προϋπολογισμό μιας εταιρίας ως μέρος του συστήματος ελέγχου του κόστους και ξεχνάμε ότι είναι και ένα σημαντικό όργανο για τον προγραμματισμό (PLANNING). Το πρόγραμμα επενδύσεων για την επομενη περίοδο θα επηρεάσει το πρόγραμμα ταμειακής κινήσεως και θα επηρεαστεί με τη σειρά του από τις προβλέψεις πωλήσεων, το πρόγραμμα επενδύ-

σεων λοιπόν θα πρέπει να ενσωματώνεται στην προϋπολογιστική διαδικασία.

Ο χρονικός προσδιορισμός των χρηματικών ροών που προκύπτουν από τις δαπάνες για πάγια στοιχεία είναι εξαιρετικά σημαντικός για το επιχειρησιακό στέλεχος που θα επιχειρήσει να προγραμματίσει τις ανάγκες της εταιρείας σε ρευστά. Χρειάζονται πληροφορίες για τις συγκεκριμένες μέρες που θα πρέπει να πληρωθούν οι λογαριασμοί και για το πότε θα αρχίσουν οι εισροές μετρητών από την επένδυση.

Φυσικά δε θα είναι ποτέ δυνατό να προβλεφτούν με βεβαιότητα αυτά τα γεγονότα, αλλά θα πρέπει να είναι δυνατό να γίνουν λογικές εκτιμήσεις που θα φανούν χρήσιμες.

Η κατάρτιση του προγράμματος επενδύσεων θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας του προϋπολογισμού και του προγραμματισμού. Το στέλεχος το υπεύθυνο για το πρόγραμμα επενδύσεων θα πρέπει να επικοινωνεί αποτελεσματικά με τον υπεύθυνο προϋπολογισμού της εταιρείας (αν οι θέσεις είναι ξεχωριστές), επειδή οι αποφάσεις που παίρνουν θα έχουν ως αποτέλεσμα ένα μεγάλο βαθμό αλληλεπιδράσεως.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Β Λ Ο Μ Ο

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ & ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Οι βασικές αρχές του προγραμματισμού επενδύσεων μπορούν να εφαρμοστούν όταν υπάρχει κίνδυνος πληθωρισμού, αλλά και όταν αυτός ο κίνδυνος είναι αμελητέος. Δεν είναι όμως πάντοτε εύκολο να εφαρμοστούν σωστά, όταν ο κίνδυνος πληθωρισμού έχει ζωτική σημασία.

Όταν υπάρχει πιθανότητα πληθωρισμού, οι μελλοντικές χρηματικές ροές μπορεί να διαφέρουν όχι μόνο κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους αλλά και κατά την αγοραστική τους δύναμη, και μπορεί να θέλουμε να προσδιορίσουμε αν για την περιγραφή των αποτελεσμάτων μιας επενδύσεως και για τη λήψη αποφάσεων σε περιπτώσεις εναλλακτικών επενδύσεων είναι χρησιμότερες οι χρηματικές ροές ή οι ροές αγοραστικής δυνάμεως. Επιπλέον, η επιλογή του κατάλληλου συντελεστή προεξοφλήσεως είναι περισσότερο περίπλοκη όταν υπάρχει ο κίνδυνος πληθωρισμού.

1.1. Τι είναι πληθωρισμός;

Σε μια δυναμικά αναπτυσσόμενη οικονομία, οι τιμές μεταβάλλονται συνεχώς. Στις καλά οργανωμένες αγορές χρεωγράφων και ορισμένων εμπορευμάτων είναι φυσιολογικό να μεταβάλλονται οι τιμές από τη μια συναλλαγή στην άλλη.

Σε άλλες περιπτώσεις π.χ. στις μισθώσεις ακινήτων, οι τιμές είναι καθορισμένες δια συμβάσεως για μια περίοδο ετών. Μερικές φορές, η τιμή ενός συγκεκριμένου αγαθού ή υπηρεσίας μπορεί να επιδείξει μια ανοδική ή μια καθοδική τάση που μπορεί να διαρκέσει για μήνες, χρόνια ή και δεκαε-

τίες ακόμη. Οι μεταβολές των τιμών που είναι αποτέλεσμα μεταβολών στην προσφορά ή τη ζήτηση συγκεκριμένων αγαθών και υπηρεσιών δεν συνεπάγονται οποιαδήποτε μεταβολή στο γενικό επίπεδο τιμών. Η αύξηση της τιμής ορισμένων αγαθών ή υπηρεσιών αντισταθμίζεται από τη μείωση της τιμής άλλων, έτσι ώστε το μέσο επίπεδο τιμών παραμένει λίγο πολύ σταθερό.

Το μέσο επίπεδο τιμών μεταβάλλεται όταν υπάρχει μια ισχυρή τάση ανόδου ή πτώσεως όλων των τιμών σε αναλογία μεταξύ τους.

ΠΑΝΘΩΡΙΣΜΟΣ: είναι η άνοδος του μέσου επιπέδου τιμών.

Αν και η ιδέα ενός μέσου επιπέδου τιμών είναι χρήσιμη, έχει σημασία να ειμαστε ενήμεροι για τους περιορισμούς της.

Ενας τιμάρριθμος που χρησιμοποιείται συνήθως, ο τιμάρριθμος καταναλωτού, είναι σχεδιασμένος να μετρά την μέση τιμή των αγαθών που καταναλώνει μια μέσου μεγέθους αστική οικογένεια με μέσο εισόδημα. Για το συγκεκριμένο σκοπό το μέτρο είναι λογικό, αλλά το επίπεδο τιμών που καταγράφει μπορεί να μην αντικατοπτρίζει με ακρίβεια τις αγοραστικές συνήθειες μεγάλων αγροτικών οικογενειών με χαμηλό εισόδημα ή μιας επιχειρήσεως. Όλοι σχεδόν οι επιχειρηματικοί οργανισμοί διακινούν σημαντικό μέρος των εσόδων τους ή των εξόδων τους με τρόπους που δεν συνδέονται στενά με το μέσο επίπεδο τιμών των καταναλωτικών αγαθών. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η προσεκτική μελέτη των τιμών συγκεκριμένων αγαθών και υπηρεσιών που έχουν ιδιαίτερη σημασία γι' αυτούς που παίρνουν τις αποφάσεις.

Αξιολογώντας τις επενδυτικές του αποφάσεις ο επιχειρηματίας θα πρέπει να εξετάζει όχι μόνο τις πιθανές επιδράσεις

του πληθωρισμού, αλλά και την επίδραση των μακροπρόθεσμων τάσεων των τιμών των προϊόντων του και των σημαντικών κατηγοριών δαπανών του.

Μέχρι αυτό το σημείο περιγράψαμε τις επενδύσεις σαν χρηματικές ροές. Αν ανέβει το επίπεδο τιμών, όμως, η αγοραστική δύναμη του νομίσματος θα ελαττωθεί. Για ορισμένους σκοπούς μπορεί να είναι εξίσου χρήσιμο να μετρούνται τα κόστη και τα οφέλη μιας επενδύσεως ως νομισματικές μονάδες σταθερής αγοραστικής δυνάμεως.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ο Γ Δ Ο

1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ;

Ένα παραγωγικό έργο ξεκινάει από μια επιχειρηματική ιδέα ή από την επισήμανση μιας επενδυτικής ευκαιρίας. Εφόσον αυτή κρίνεται ενδιαφέρουσα, υποβάλλεται σε παραπέρα διερεύνηση ή μελέτη ως σχέδιο επένδυσης

Το σχέδιο επένδυσης είναι μια πολυσύνθετη δραστηριότητα, που αναλαμβάνει κάποιος επιχειρηματικός φορέας (επενδυτής) και απαιτεί μια σειρά από καλά σχεδιασμένες αποφάσεις και ενέργειες διάθεσης σπανίων πόρων (το κόστος), για να δημιουργηθεί σε επιλεγμένη θέση μια νέα παραγωγική μονάδα ή να επεκταθεί υφιστάμενη, που έχει ορισμένο χρόνο ζωής και παράγει αγαθά και υπηρεσίες (οι ωφέλειες), τα οποία ζητούνται στο εσωτερικό ή το εξωτερικό.

Τα κυριότερα στοιχεία του σχεδίου επένδυσης είναι τα εξής:

1. Αποτελεί πολυσύνθετη δραστηριότητα, που αναλαμβάνει κάποιος υπεύθυνος επιχειρηματικός φορέας ως επενδυτής, ο οποίος πρέπει να πάρει ορισμένες καλά μελετημένες και σχεδιασμένες αποφάσεις για την ολοκλήρωση του σχεδίου επένδυσης σε παραγωγική μονάδα. Ο επιχειρηματικός φορέας μπορεί να είναι: ιδιώτης, Α.Ε., δημόσια επιχείρηση, συνεταιριστική εταιρεία, δημοτική επιχείρηση κ.λ.π.

2. Απαιτεί τη διάθεση σπανίων πόρων (εδαφικών εκτάσεων, κεφαλαίων, ειδικευμένων εργατών, διευθυντικών στελεχών κ.λ.π.) που συνιστούν το κόστος του. Οι πόροι που χρησιμοποιούνται στο σχέδιο επένδυσης εκφράζονται σε χρηματικούς όρους ή χρημα-

τοδότηση, η οποία εξασφαλίζεται κατά ένα μεγάλο μέρος από τους κατάλληλους χρηματοδοτικούς φορείς (τράπεζες κ.λ.π.).

3. Δημιουργεί μια νέα παραγωγική μονάδα ή είναι επέκταση υφιστάμενης ή μπορεί να πάρει και τη μορφή συμμετοχής σε παραγωγική ή άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα.

4. Γίνεται σε ορισμένο τόπο (θέση εγκατάστασης του σχεδίου επένδυσης).

5. Έχει ορισμένο χρόνο παραγωγικής ζωής (η περίοδος παραγωγικής λειτουργίας του σχεδίου επένδυσης).

6. Παράγει αγαθά ή και υπηρεσίες που αποτελούν τις ωφέλειες ή τα έσοδα του.

7. Δημιουργείται κυρίως για να ικανοποιήσει τη ζήτηση στη χώρα ή το εξωτερικό για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που θα προσφέρει.

Πρέπει να τονίσουμε ότι το σχέδιο επένδυσης γίνεται με την πρωτοβουλία ευθύνης, διοίκησης, οργάνωσης και κατεύθυνσης ενός επιχειρηματικού φορέα (το μάνατζμεντ) και αποτελεί τεχνικο-οικονομικό συνδιασμό ή μετασχηματισμό πόρων σε παραγωγική διαδικασία, η οποία προσφέρει αγαθά και υπηρεσίες.

2. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Υπάρχουν πολλές διακρίσεις των σχεδίων επένδυσης:

1. Στη φυσική του διάσταση, το σχέδιο επένδυσης μπορεί να είναι:

α) Μια νέα παραγωγική μονάδα.

β) Επέκταση υφιστάμενης παραγωγικής μονάδας.

γ) Συμπλήρωση ή προσαρμογή του παραγωγικού δυναμικού υφιστά-

μενης μονάδας.

- δ) Ανακατασκευή ή ανανέωση ή εκσυγχρονισμός εξοπλισμού.
- ε) Συμμετοχή σε υφιστάμενη επιχειρηματική δραστηριότητα
- στ) Αγορά υφιστάμενης (προβληματικής) παραγωγικής μονάδας.
- ζ) Ένα πρόγραμμα δράσης που αφορά δαπάνη (επένδυση) για την προώθηση κάποιου επιχειρηματικού σκοπού.

2. Από την άποψη της ένταξης τους στους κλάδους παραγωγής, τα σχέδια επένδυση διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- α) Αγροτικά
- β) Μεταλλείων
- γ) Βιομηχανικά
- δ) Ενεργειακά
- ε) Τουριστικά
- στ) Μεταφορών κ.λ.π.

Η διάκριση αυτή γίνεται για την εννιαία αντιμετώπιση των προβλημάτων κατά ομοειδείς κλάδους παραγωγής.

3. Από την άποψη του μεγέθους τους, τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται σε:

- α) Μικρά, β) Μεσαία, γ) Μεγάλα.

Τα μεγάλα σχέδια επένδυσης όταν έχουν έντονες αναπτυξιακές επιπτώσεις (διαχύσεις) είτε "μέσα στον ίδιο κλάδο" είτε "στους άλλους κλάδους" της εθνικής οικονομίας, λέγονται στρατηγικές επενδύσεις.

4. Από την άποψη του φορέα που ενδιαφέρεται για την προώθηση των σχεδίων επένδυσης διακρίνουμε:

- α) Επενδυτικά σχέδια κοινωνικού ενδιαφέροντος που προωθούνται κυρίως από τους κρατικούς ή άλλους παράλληλους φορείς

(π.χ. ίδρυση βιομηχανίας για την παραγωγή ενός θεραπευτικού ορού).

β) Επενδυτικά σχέδια ιδιωτικού ενδιαφέροντος που προωθούνται από τους ιδιωτικούς φορείς και αποβλέπουν στην πραγματοποίηση έργων για την εξυπηρέτηση ιδιωτικών προτιμήσεων και κινήτρων (π.χ. ίδρυση βιομηχανίας ενδυμάτων μόδας).

γ) Σχέδια μικτού ή κοινού ενδιαφέροντος που προωθούνται κατά κανόνα από μικτούς ιδιωτικούς, συνεταιριστικούς, κρατικούς ή ημικρατικούς φορείς, γιατί συγκεντρώνουν το κοινό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση τους (π.χ. δημιουργία ενός δημοτικού πνευματικού κέντρου στο οποίο θα υπάρχει και ιδιωτική καφετερία ή εστιατόριο).

5. Από την άποψη των σκοπών που επιδιώκουν, τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται σε:

α) Σχέδια επενδύσεων ενός σκοπού.

β) Σχέδια επενδύσεων πολλαπλού σκοπού (π.χ. το φράγμα χρησιμοποιείται για άρδευση, ύδρευση και διαμόρφωση οδικού κόμβου).

6. Από την άποψη της έντασης στη χρήση ή εισροή των βασικών συντελεστών παραγωγής, τα σχέδια διακρίνονται σε:

α) Εντάσεως κεφαλαίου (αυτά που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή κεφαλαίου ή τεχνολογίας).

β) Εντάσεως εργασίας (αυτά που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή εργασίας).

γ) Εντάσεως εδαφικών πόρων (αυτά που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή εδάφους π.χ. σχέδια γεωργικής ανάπτυξης).

7. Από την άποψη της γεωγραφικής κάλυψης, τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται σε:

α) Τοπικής σημασίας

- β) Περιφερειακής σημασίας.
- γ) Εθνικής σημασίας
- δ) Κοινοτικής (Ε.Ο.Κ.)
- ε) Πολυεθνικής ή Παγκόσμιας σημασίας

8. Από την άποψη κινδύνου που διατρέχουν τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται σε:

- α) Απολύτως εξασφαλισμένα έναντι του κινδύνου και της αβεβαιότητας.
- β) Χαμηλού κινδύνου
- γ) Υψηλού κινδύνου

3. ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ: Το κυριότερο χαρακτηριστικό της δυναμικής οικονομίας

Ο απώτερος υλικός στόχος όλων των κοινωνιών σήμερα, κατά γενική παραδοχή, είναι η αύξηση της οικονομικής ευημερίας, η οποία πραγματοποιείται με την κατανάλωση ή χρήση περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών.

Με τις επενδύσεις διευρύνεται η παραγωγική δυναμικότητα της οικονομίας και προωθείται στην πράξη η αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών.

Οι επενδύσεις έχουν πολύπλευρες και πολλαπλές επιπτώσεις στην οικονομική και κοινωνική ζωή μιας χώρας για τους εξής λόγους:

- Προσφέρουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης και περιορίζουν έτσι την ανεργία που αποτελεί τη σοβαρότερη οικονομική ασθένεια.
- Αξιοποιούν συνήθως τους αδρανείς εθνικούς πλουτοπαραγωγι-

κούς πόρους.

- Επιταχύνουν τη διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης.
- Αποτελούν το οργανικότερο μέσο καταπολέμησης του πληθωρισμού γιατί ενισχύουν την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών και την παραγωγικότητα.
- Προκαλούν πολυσχιδείς προωθητικές επιδράσεις στον παραγωγικό μηχανισμό της οικονομίας.
- Έχουν σοβαρές αναδιανεμητικές επιπτώσεις στις παραγωγικές τάξεις και τις διάφορες περιοχές.
- Συνήθως ενισχύουν την εξωτερική οικονομική θέση της χώρας, γιατί διευρύνουν τις εξαγωγικές δυνατότητες ή και υποκαθιστούν τις εισαγωγές.
- Επεκτείνουν τον κύκλο εργασιών της οικονομικής δραστηριότητας και δημιουργούν έτσι δυνητικές πηγές αύξησης των δημοσίων εσόδων.
- Ενισχύουν την οικονομική σταθερότητα σε περιόδους ύφεσης.
- Με την καλλιέργεια του κλίματος επιχειρηματικής δραστηριότητας, εδραιώνουν την εμπιστοσύνη στο μέλλον της χώρας.
- Αποτελούν τον ασφαλέστερο αγωγό για την προαγωγή της τεχνολογικής προόδου, δεδομένου ότι με τις επενδύσεις ενσωματώνεται στην παραγωγική διαδικασία η προχωρημένη τεχνολογία.
- Αντανακλούν φανερά τον δείκτη της οικονομικής δημιουργικότητας και προοδευτικότητας μιας χώρας.
- Προβάλλουν το γόητρο της χώρας διεθνώς, γιατί αποτελούν το ισχυρότερο μέσο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της.

Είναι τόσο μεγάλη η σημασία των επενδύσεων, ώστε σήμερα είναι γενικά αποδεκτό ότι η συνολική οικονομική επίδοση μιας χώρας και ο χαρακτηρισμός της ως προοδεύουσας οικονομίας

αντανεκλάται κατεξοχήν στην ποσοτική και ποιοτική στάθμη των επενδύσεων που πραγματοποιούνται.

4. ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΦΑΣΕΙΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Κάθε ολοκληρωμένη επενδυτική δραστηριότητα ακολουθεί μια ορισμένη διαδικασία, η οποία γίνεται σε τέσσερες κυρίως φάσεις:

1) Τη φάση της προ-επένδυσης (φάση επιλογής και προπαρασκευής).

Αυτή η φάση περιλαμβάνει:

α) Την αρχική επενδυτική ιδέα ή την επισήμανση της επενδυτικής ευκαιρίας.

β) Την προκαταρκτική επιλογή και περιγραφή του προτεινόμενου σχεδίου επένδυσης.

γ) Την προπαρασκευή και ολοκληρωμένη παρουσίαση του σχεδίου επένδυσης. Εδώ γίνεται η συστηματική αξιολόγηση του σχεδίου επένδυσης και περιλαμβάνει δύο στάδια:

- την ιδιωτικο-οικονομική ανάλυση
- την κοινωνικο-οικονομική ανάλυση

δ) Την οριστική αξιολόγηση και λήψη απόφασης.

2) Τη φάση της προώθησης του σχεδίου επένδυσης (φάση προώθησης). Αυτή η φάση περιλαμβάνει:

α) Την εκπόμηση των λεπτομερειακών κατασκευαστικών σχεδίων.

β) Την οριστική ρύθμιση χρηματοδότησης του σχεδίου επένδυσης με την υπογραφή των δανειακών συμβολαίων.

γ) Την διαδικασία επιλογής κατασκευαστών και προμήθειας

υλικών και μηχανολογικού εξοπλισμού.

δ) Την υπογραφή συμβολαίων αναθέσεως του έργου και των προμηθειών του εξοπλισμού.

3) Τη φάση της κατασκευής του έργου (φάση επένδυσης).

Αυτή η φάση περιλαμβάνει:

α) Τη χρονική κλιμάκωση και τον ταμειακό προγραμματισμό των κατασκευαστικών έργων.

β) Την προετοιμασία των εδαφικών εκτάσεων και των χώρων για την εγκατάσταση του εργοταξίου, την χωροταξική διάταξη των έργων και την εκτέλεση των έργων υποδομής.

γ) Την κατασκευή των έργων πολιτικού μηχανικού.

δ) Την προμήθεια και εγκατάσταση των μηχανημάτων και του εξοπλισμού.

ε) Την πρόσληψη και εκπαίδευση του προσωπικού και την οργάνωση του μάρκετινγκ.

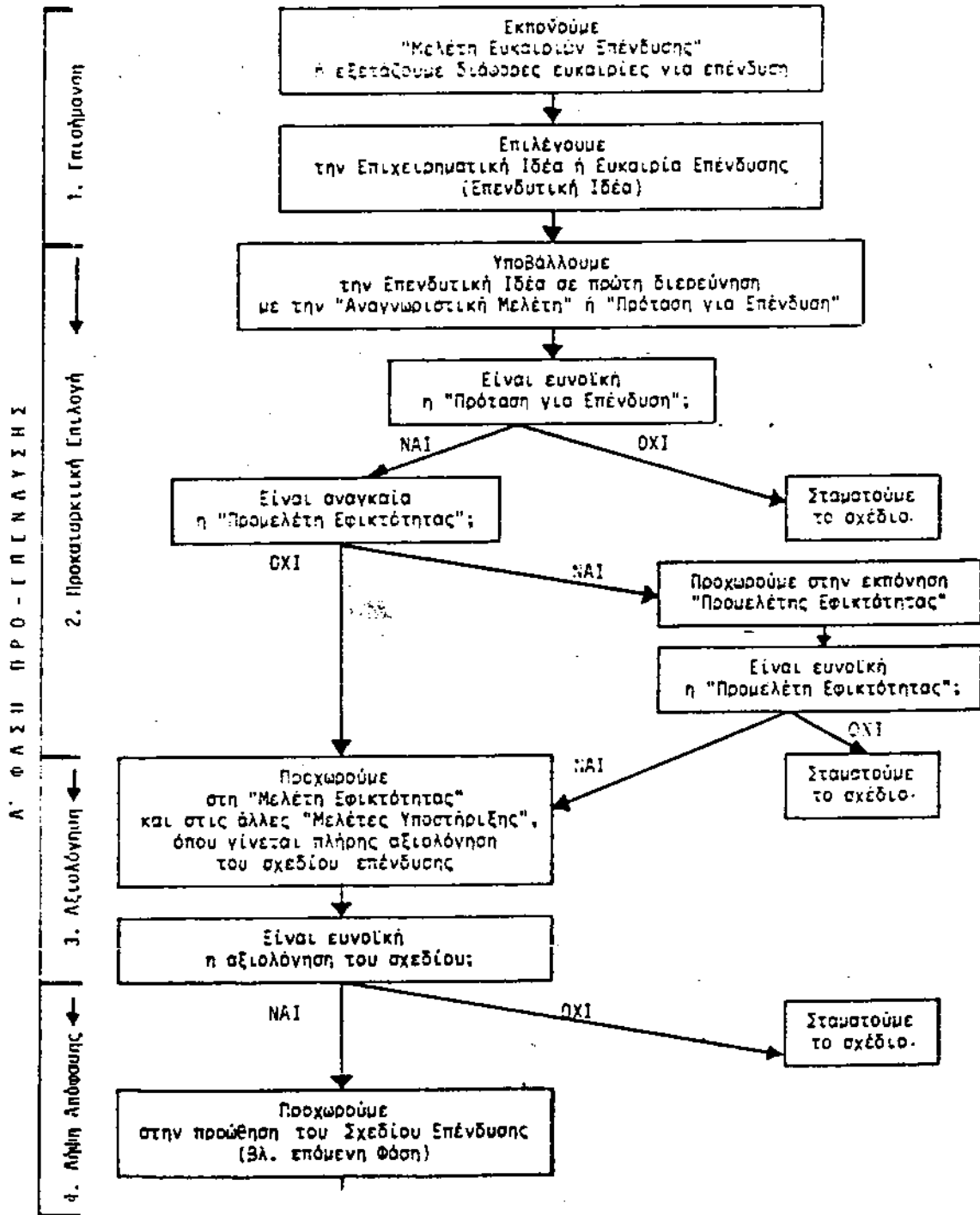
στ) Τη θέση σε λειτουργία της μονάδας και τις πρώτες δοκιμές.

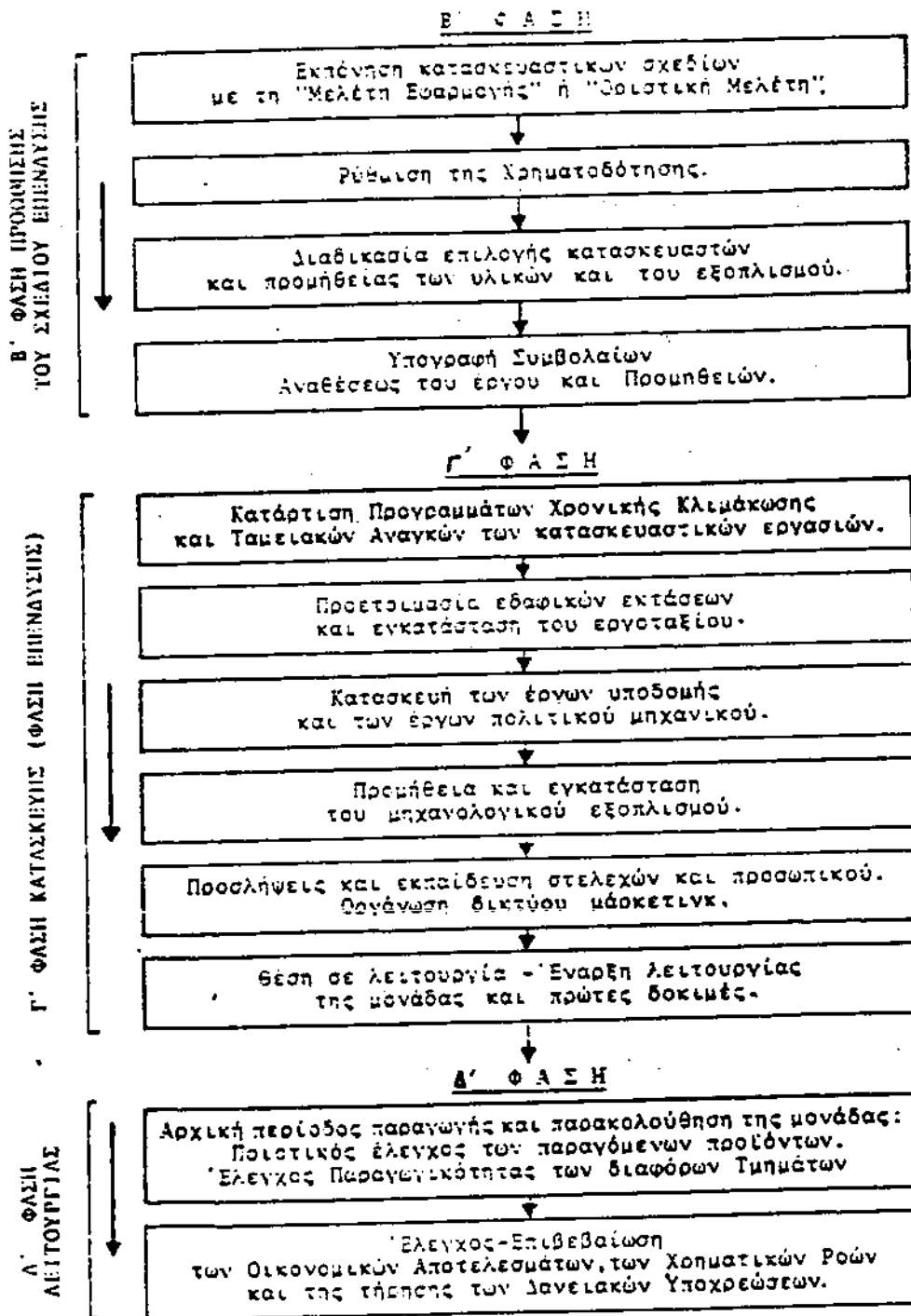
4) Τη φάση της λειτουργίας (φάση παραγωγής). Αυτή η φάση περιλαμβάνει:

α) Την αρχική περίοδο παραγωγής και την παρακολούθηση της μονάδας ως προς τον ποιοτικό έλεγχο των παραγομένων προϊόντων και τον έλεγχο της παραγωγικότητας.

β) Την επιβεβαίωση των προβλέψεων των χρηματικών ροών, την τήρηση των δανειακών υποχρεώσεων και του οικονομικού αποτελέσματος της επένδυσης στην αρχική φάση λειτουργίας.

Α' Φ Α Σ Η

5. ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ: Κατασκευή και έναρξη λειτουργίας

Αντικειμενικός σκοπός

Η πραγματοποίηση του σχεδίου επένδυσης περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- 1) Τη λήψη απόφασης για την προώθηση του σχεδίου επένδυσης.
- 2) Την εικόνηση των κατασκευαστικών σχεδίων.
- 3) Τη ρύθμιση της χρηματοδότησης.
- 4) Την επιλογή των κατασκευαστών και την προμήθεια των υλικών και του μηχανολογικού εξοπλισμού.
- 5) Την υπογραφή των συμβολαίων για την ανάθεση των έργων πολιτικού μηχανικού και των προμηθειών.
- 6) Την κατασκευή των έργων σύμφωνα με ορισμένο χρονοδιάγραμμα (χρονοπρόγραμμα).
- 7) Τη θέση σε λειτουργία παραγωγική, δηλαδή την έναρξη λειτουργίας της παραγωγικής μονάδας.

Επειδή το στάδιο της πραγματοποίησης του σχεδίου επένδυσης μπορεί να καθυστερήσει με συνέπεια να προκύψουν σοβαρές επιβαρύνσεις για την αποδοτικότητά του, επιβάλλεται ο αποτελεσματικός προγραμματισμός της φάσης αυτής, ώστε να μη προκληθούν δυσμενείς οικονομικές και άλλες επιπτώσεις.

Αντικειμενικός σκοπός του τμήματος είναι:

- 1) Να επισημανθούν και να περιγραφούν όλες οι πολύπλοκες εναλλακτικές ενέργειες για την πραγματοποίηση του σχεδίου επένδυσης με τις αντίστοιχες επιπτώσεις τους από άποψη χρόνου κόστους, αποτελεσματικότητας κ.λ.π..

2) Να γίνει επιλογή της άριστης εναλλακτικής λύσης για την πραγματοποίηση του σχεδίου επένδυσης (το άριστο πρόγραμμα κατασκευής έργων), σε συνδυασμό με την άριστη χρονική κλιμάκωσή του (άριστο χρονοδιάγραμμα) και την άριστη κλιμάκωση των ταμειακών αναγκών εξυπηρέτησης των κατασκευαστών (άριστο ταμειακό πρόγραμμα).

3) Να εκτιμηθεί το αναγκαίο κόστος πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ώστε να συνυπολογιστεί στο συνολικό κόστος επένδυσης.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Ν Α Τ Ο

1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Πολλές επιχειρήσεις επενδύουν κάθε χρόνο τεράστια ποσά κεφαλαίων σε πάγια στοιχεία, π.χ. μηχανήματα, κτίρια, μεταφορικά μέσα κ.λ.π.

Οι επιχειρήσεις αυτές χρησιμοποιούν τις επενδύσεις για να παράγουν αγαθά και υπηρεσίες για μεγάλο χρονικό διάστημα. Για το λόγο αυτό οι αποφάσεις επενδύσεων που συνήθως λαμβάνονται από την ανώτατη ηγεσία της επιχείρησης, πρέπει να είναι σωστές, γιατί δεσμεύουν κεφάλαια για πολλά χρόνια, και δεν είναι δυνατό να γίνουν μεταβολές χωρίς ζημία για την επιχείρηση.

Για να αξιολογήσουμε μια επένδυση πρέπει να έχουμε αρκετές πληροφορίες όπως οι πιο κάτω:

- Το καθαρό ποσό που απαιτείται για την επένδυση σήμερα.
- Ποσά που θα απαιτηθούν στο μέλλον.
- Το κόστος του κεφαλαίου.
- Τα αναμενόμενα καθαρά κέρδη.
- Το ποσοστό του φόρου εισοδήματος.
- Το ποσοστό απόσβεσης και η τηρούμενη μέθοδος αποσβέσεως.
- Ο χρόνος διάρκειας της επένδυσης.
- Η αξία εκποίησης μιας παλιάς επένδυσης.
- Τα φορολογικά κίνητρα.
- Τα έξοδα λειτουργίας της επένδυσης.

Μια επένδυση θα γίνει αποδεκτή όταν η ροή μετρητών εκπληρώνει ορισμένα κριτήρια και παίζει μεγάλο ρόλο η χρονική κατανομή της είσπραξης των μετρητών που πληρώνονται για μια επένδυση.

Η επιχείρηση για να αποφασίσει αν μια επένδυση είναι συμφέρουσα θα πρέπει με τα στοιχεία τα οποία θα έχει συγκεντρώσει να κάνει μια αξιολόγηση με την εφαρμογή διαφόρων μεθόδων αξιολόγησης, τις οποίες θα αναλύσουμε πιο κάτω, ώστε να μπορούμε να έχουμε μια πλήρη άποψη.

2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Για να αξιολογήσουμε μια επένδυση έχουμε ορισμένες μεθόδους που μας βοηθούν να λάβουμε μια σωστή απόφαση και να προκρίνουμε την πιο αποδοτική επένδυση. Μερικές από τις σπουδαιότερες μεθόδους είναι:

2.1. Α. Μέθοδος επανείσπραξης της αρχικής επένδυσης

Για να πραγματοποιηθεί μια επένδυση πληρώνονται μετρητά τα οποία αναμένονται να εισπραχθούν κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής της επένδυσης. Η περίοδος επανείσπραξης της αρχικής επένδυσης ορίζεται με τον αριθμό των ετών που απαιτούνται για να επανακτήσουμε την αρχική μας επένδυση. Η μέθοδος αυτή δίνεται από τη σχέση:

Περίοδος επανείσπραξης: $\frac{\text{Αρχική επένδυση}}{\text{Ετήσια εισροή μετρητών}}$

Η περίοδος αυτής της επανείσπραξης για την επένδυση θα πρέπει να συγκριθεί με άλλες επενδύσεις που ενδεχομένως θα δίνουν διαφορετική περίοδο επανείσπραξης. Η εκλογή μας θα βασιστεί στη διάρκεια της περιόδου επανείσπραξης της κάθε επένδυσης. Φυσικά προκρίνεται η επένδυση εκείνη η οποία έχει την μικρότερη χρονική διάρκεια επανείσπραξης.

Το μειονέκτημα της μεθόδου αυτής είναι ότι δεν λαμβάνει υπόψη της την διαχρονική αξία του χρήματος. Ενδείκνυται όμως όταν έχουμε να κάνουμε μια επιλογή από διάφορα σχέδια επένδυσης.

2.2. Β. Μέθοδος του μέσου ποσοστού απόδοσης

Μέσο ποσοστό απόδοσης καλείται και λογιστικό ποσοστό απόδοσης γιατί χρησιμοποιεί την λογιστική έννοια του κέρδους και όχι την εισροή μετρητών, που χρησιμοποιούν οι άλλες μέθοδοι. Ορίζεται σαν ο λόγος του μέσου καθαρού κέρδους προς τη μέση επένδυση ή την αρχική επένδυση.

Η σχέση η οποία δίνει την μέθοδο αυτή είναι η εξής:

Μέσο καθαρό κέρδος: $\frac{\text{Μέσες καθαρές εισπράξεις} - \text{Αποσβέσεις}}{\text{Μέση μακροχρόνια επένδυση}}$

ή

Μέσο ποσοστό απόδοσης: $\frac{\text{Μέσο καθαρό κέρδος}}{\text{Μέση επένδυση}}$

Στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων περιέχονται κυρίως πληροφορίες για το μέσο ποσοστό απόδοσης. Συνεπώς η μέθοδος του μέσου ποσοστού απόδοσης χρησιμοποιείται από τρίτους (άτομα εκτός επιχείρησης) για την αξιολόγηση των επενδύσεων τους. Η μέθοδος αυτή όπως και της περιόδου επανείσπραξης, μας δίνει καλά αποτελέσματα όταν η διάρκεια ζωής της επένδυσης είναι μεγάλη και όταν η ετήσια εισροή εισοδήματος είναι σχετικά σταθερή.

2.3. Γ. Μέθοδος της καθαρής παρούσης αξίας

Η μέθοδος της καθαρής παρούσης αξίας συνίσταται στον

υπολογισμό της παρούσης αξίας όλων των μελλοντικών εισροών μετρητών που γίνεται με επιτόκιο του κόστους του κεφαλαίου, και στην αφαίρεση από την παρούσα αξία των μελλοντικών εισροών μετρητών του ποσού-κόστους της επένδυσης που χρειάζεται σήμερα.

Η καθαρή παρούσα αξία αποτελεί την αλγεβρική διαφορά μεταξύ των παρούσων αξιών των δύο ροών μετρητών, των εισροών και των εκροών. Για την εύρεσή τους χρησιμοποιείται σαν επιτόκιο το κόστος του κεφαλαίου που αποτελεί και το ελάχιστο αποδεκτό ποσοστό απόδοσης.

Μια επένδυση θα γίνει αποδεκτή όταν έχει καθαρή θετική παρούσα αξία με αποτέλεσμα την αύξηση του ενεργητικού της επιχείρησης. Όταν μια επένδυση έχει καθαρή παρούσα αξία μηδέν, δεν θα πρέπει να γίνει αποδεκτή, ενώ το ίδιο θα πρέπει να συμβεί και όταν η καθαρή παρούσα αξία είναι αρνητική, γιατί όχι μόνο δεν αυξάνει την αξία της επιχείρησης αλλά την μειώνει επιπλέον.

Τα χαρακτηριστικά της μεθόδου αυτής είναι:

- Η αξία του χρήματος λαμβάνεται υπόψη διαχρονικά.
- Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας το παρόν θεωρείται σαν χρόνος αναφοράς.
- Η απόφαση που λαμβάνεται δεν επηρεάζεται από το ποσό της επένδυσης ή την διάρκεια του χρόνου.

2.4. Δ. Μέθοδος του ποσοστού απόδοσης

Σαν ποσοστό απόδοσης της επένδυσης ορίζεται το ποσοστό εκείνο που καθιστά την καθαρή παρούσα αξία ή την μελλοντική

καθαρή αξία ίσον με το μηδέν και δίνεται με τη σχέση:

$$\sum \frac{P_t}{1 - \iota} = 0 \quad \text{ή} \quad \sum_{t=0} \frac{E_t}{(1 - \iota)} - K_t = 0$$

Για πιο απλό υπολογισμό μπορούμε να έχουμε:

$$\text{Ποσοστό απόδοσης: } \frac{\text{Ποσό επένδυσης}}{\text{Ετήσια εισροή μετρητών (καθαρή)}}$$

Όταν το ποσοστό απόδοσης οποιασδήποτε επένδυσης είναι μεγαλύτερο από το κόστος κεφαλαίου, τότε η επιχείρηση κερδίζει περισσότερα από το κόστος της επένδυσης και συνεπώς θα πρέπει να αποδεχθεί την αποδοτική επένδυση.

2.5. Ε. Η Μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας

Η μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας χρησιμοποιείται κυρίως όταν πρόκειται να αξιολογήσουμε πολλές επενδύσεις μαζί, που μπορεί να είναι όλες αποδοτικές, αλλά είναι αμοιβαία αποκλειόμενες και γι' αυτό πρέπει να διαλέξουμε μια μόνο επένδυση.

Η μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας ορίζεται σαν ο λόγος της παρούσας αξίας των αναμενομένων καθαρών εισπράξεων προς την παρούσα αξία της εκροής μετρητών, και υπολογίζεται στο κόστος του κεφαλαίου.

$\Delta.A.:$ Παρούσα αξία αναμενομένων καθαρών εισπράξεων

Παρούσα αξία εκροών μετρητών επενδύσεων

Η επένδυση είναι αποδοτική όταν ο $\Delta.A.$ είναι μεγαλύτερος

της μονάδας, που σημαίνει ότι τα αναμενόμενα οφέλη είναι μεγαλύτερα από το κόστος της επένδυσης. Αν δε είναι μεγαλύτερος της μονάδας τότε η επένδυση μπορεί να απορριφθεί.

Ο δείκτης αποδοτικότητας είναι ένα είδος ανάλυσης κόστους - ωφέλειας.

2.6. ΣΤ. Μέθοδος του ομοιόμορφου ετήσιου κόστους

Η μέθοδος αυτή συνίσταται στην αρχή της ομοιόμορφης και ισοδύναμης κατανομής του κόστους της επένδυσης σε όλα τα χρόνια της ωφέλιμης ζωής της επένδυσης για τα οποία αναμένονται έσοδα, έτσι ώστε το κόστος αυτό να συσχετίζεται με τα έσοδα της ίδιας περιόδου.

Επομένως και κατά την ανάλυση της μεθόδου αυτής χρειαζόμαστε όλα τα ίδια προηγούμενα στοιχεία που χρησιμοποιούμε και στις άλλες μεθόδους.

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται συνήθως για αξιολόγηση εναλλακτικών ευκαιριών επένδυσης. Η επένδυση που θα παρουσιάσει το μικρότερο ετήσιο κόστος θα θεωρηθεί και η καλύτερη. Η σχέση που τα συνδέει είναι:

Συνολικό ισοδύναμο κόστος: ετήσιο ισοδύναμο κόστος αρχικής επενδ. μείον ισοδύναμο κόστος υπολειματικής αξίας συν ετήσιο ισοδύναμο κόστος εξόδων λειτουρ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Κ Α Τ Ο

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ Ή ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ & ΜΕΘΟΔΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

1. Αγορά ή ενοικίαση

Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο ενοικίαση θα αναφερόμαστε σε ένα τύπο μισθώσεως που έχει τη μορφή επένδυσης, δηλαδή σε μια μίσθωση βάση της οποίας η εταιρία έχει νομική υποχρέωση να εξακολουθήσει τις πληρωμές για μια περίοδο χρονική, σαφώς προσδιορισμένη. Θα εξαιρέσουμε από τη μελέτη τις μισθώσεις κατά τις οποίες ένα περιουσιακό στοιχείο ενοικιάζεται για μια σύντομη χρονική περίοδο, για να καλύψει μια προσωρινή μια προσωρινή ανάγκη και έπειτα η ενοικίαση σταματά. (Σαν παράδειγμα του τελευταίου τύπου μισθώσεως είναι η ενοικίαση αυτοκινήτων στα αεροδρόμια). Θα ασχοληθούμε πρώτα με τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει δυνατότητα επιλογής μεταξύ αγοράς και ενοικίασης και η εταιρία έχει ήδη πάρει την απόφαση να αποκτήσει το Α περιουσιακό στοιχείο. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση αγοράς ή ενοικίασης είναι απόφαση χρηματοδότησης. Έπειτα θα εξετάσουμε την περίπτωση που η εταιρία θα πρέπει να αποφασίσει αν θα αγοράσει, ή θα νοικιάσει, ή δεν θα κάνει ούτε το ένα ούτε το άλλο. Τέλος, μετά την μελέτη των παραπάνω θα δούμε ότι πολλές τέτοιες μισθώσεις έχουν πολλές ομοιότητες με τα δάνεια κι ότι θα έπρεπε να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο.

2. Δανεισμός ή ενοικίαση: απόφαση χρηματοδότησεως

Εδώ θα αναλύσουμε τις οικονομικές πλευρές της απόφασης,

ενοικίασης σε αντιδιαστολή με την απόφαση αγοράς και ενώ ο φορολογικός συντελεστής είναι μηδέν. Υποθέτουμε ότι μια εταιρία έχει πάρει την απόφαση να αποκτήσει ένα μηχάνημα. Μελετά τώρα την απόφαση αγοράς ή ενοικιάσής του. Τα έξοδα λειτουργίας που θα επιφέρει δεν επηρεάζονται από το εάν αγορασθεί ή ενοικιασθεί. Για τις χρηματικές ροές έχουμε άλλες που αφορούν την αγορά και άλλες την ενοικίαση.

Στην περίπτωση που θέλουμε να αποκτήσουμε κάποιο μηχάνημα και αυτό έχει προσδοκώμενη ζωή τεσσάρων χρόνων θα πρέπει αυτό να το νοικιάσουμε ή να το αγοράσουμε;

Επειδή έχουμε ήδη αποφασίσει να το αποκτήσουμε οπωσδήποτε η μόνη απόφαση αφορά στον τύπο χρηματοδότησης του. Για να ληφθεί απόφαση όσον αφορά τον τύπο χρηματοδότησης υπολογίζουμε την παρούσα αξία των χρηματικών εκροών που θα αποκτήσει η ενοικίαση, καθώς και την παρούσα αξία που θα αποκτήσει η αγορά. Σ' αυτή την περίπτωση όμως, δεν έχει σημασία αν θα το νοικιάσουμε ή αν θα το αγοράσουμε. Επίσης μπορούμε να πάρουμε και τις διαφορές των χρηματικών ροών δανεισμού και ενοικίασης και να υπολογίσουμε τον εσωτερικό συντελεστή αποδόσεως των διαφορών τους.

Αυτό όμως δεν θα είχε όπως και πιο πάνω σημασία αν θα δανειζόμαστε και θα αγοράζαμε ή αν θα νοικιάζαμε το περιουσιακό στοιχείο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Για την αγορά μηχανήματος Κ. Το μηχάνημα αυτό θα έχει προσδοκώμενη ζωή Χ ετών. Η εταιρία θα μπορούσε να δανειστεί τα χρήματα για να χρηματοδοτήσει την αγορά με I τόκο τοις εκατό.

Επίσης θα μπορούσε να νοικιάσει το μηχάνημα. Αν το ετήσιο μίσθωμα για την ενοικίαση ήταν A το οποίο θα έπρεπε να καταβάλλεται επί X χρόνια, η ενοικίαση δεν θα παρουσίαζε κανένα οικονομικό πλεονέκτημα ή μειονέκτημα, έναντι του δανεισμού επειδή η παρούσα αξία των μισθωμάτων με συντελεστή προεξοφλήσεως I τοις εκατό είναι ίση προς το ποσό που θα έπρεπε να δανειστεί η εταιρία για να χρηματοδοτήσει την αγορά του μηχανήματος. Αν το ετήσιο μίσθωμα ήταν μεγαλύτερο από το ποσό A η ενοικίαση θα παρουσίαζε ένα οικονομικό μειονέκτημα έναντι του δανεισμού. Το ίδιο θα συνέβαινε κι αν το απαιτούμενο ετήσιο μίσθωμα ήταν μικρότερο από το ποσό A , θα μπορούσε να αποδειχθεί ότι η ενοικίαση θα παρουσίαζε ένα οικονομικό πλεονέκτημα έναντι του δανεισμού.

3. Μίσθωση και χρηματοδοτική ενίσχυση

Στο σημείο αυτό εξετάζουμε μια αντίρρηση που διατυπώνεται για την οικονομική ανάλυση. Σύμφωνα με τα παραπάνω είχαμε το συμπέρασμα ότι η ενοικίαση πλεονεκτεί οικονομικά έναντι της αγοράς, αλλά η εταιρία διαθέτει μετρητά τόσα που να μπορεί να αγοράσει το μηχάνημα.

Σύμφωνα με αυτό η ενοικίαση μπορεί να γίνει με πολύ ενοϊκούς όρους, αν όμως ενοικιασθεί το μηχάνημα θα επιβαρυνθούν οι σταθερές δαπάνες. Για να μην αυξηθούν οι σταθερές δαπάνες πρέπει να χρησιμοποιηθούν τα κεφάλαια για να αγοραστεί το μηχάνημα. Οι δαπάνες όμως θα μπορούσαν να παραμείνουν σταθερές αν η εταιρία νοίκιαζε το μηχάνημα αντί να το αγοράσει, χρησιμοποιώντας το διαθέσιμο ποσό για την ελάττωση άλλων σταθερών δαπανών και εξοφλώντας ίσως κάποιο δάνειο.

Το αν θα αποδεχθεί ή αν θα απορριφθεί μια μίσθωση δεν συνεπάγεται μια αύξηση ή μια ελάττωση των συνολικών σταθερών δαπανών. Μια εταιρία μπορεί οικονομικά να εγκρίνει επωφελή, μια ενοικίαση χωρίς να αυξήσει τις σταθερές δαπάνες της. Αν η ενοικίαση μειονεκτεί οικονομικά και αν το μηχάνημα πρέπει να αποκτηθεί οπωσδήποτε τότε θα πρέπει να αγοραστεί.

4. Αγορά ή ενοικίαση με συνυπολογισμό των φόρων

Όταν η εταιρία υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος θα θέλει να χρησιμοποιήσει τις χρηματικές ροές που προκύπτουν μετά την καταβολή των φόρων και επειδή οι τόκοι εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς, θα χρησιμοποιήσει ένα συντελεστή προεξόφλησης για την καταβολή των φόρων.

Για την χρηματοδότηση της αγοράς του μηχανήματος θα πρέπει να εξετάσουμε την περίπτωση δανεισμού του κόστους του μηχανήματος. Οι χρηματικές ροές που θα δημιουργηθούν μετά τους φόρους θα εξαρτηθούν από το πρόγραμμα εξόφλησης του δανείου. Το μέρος του ποσού που καταβάλλεται για τους τόκους θα εκπέσει ως δαπάνη για φορολογικούς σκοπούς. Για να υπολογίσουμε τις χρηματικές ροές που θα δημιουργηθούν αν αγοράσουμε το μηχάνημα αφαιρούμε από την παρούσα αξία των πληρωμών σε μετρητά μετά τους φόρους, την παρούσα αξία των θετικών χρηματικών ροών που δημιουργούνται με τον δανεισμό.

Αν συγκρίνουμε την τιμή αγοράς του περιουσιακού στοιχείου με την παρούσα αξία των καταβαλλόμενων ενοικίων, η ενοικίαση πλεονεκτεί της αγοράς όταν υπολογίζεται η επίδραση των

φόρων. Πρέπει όμως να υπολογιστούν και οι αποσβέσεις, γιατί ανάλογα με τη μέθοδο της απόσβεσης που θα χρησιμοποιηθεί βγαίνει και το ανάλογο συμπέρασμα για το αν συμφέρει η αγορά η αγορά ή η ενοικίαση περισσότερο. Οι φόροι που εξοικονομούνται λόγω εκπτώσεως των αποσβέσεων σε περίπτωση που αγορασθεί το περιουσιακό στοιχείο δεν είναι συμβατικής φύσης όπως είναι οι άλλες χρηματικές ροές. Ανεξάρτητα αν η απόδοση του συγκεκριμένου μηχανήματος είναι η αναμενόμενη το δικαίωμα χρέωσης των αποσβέσεων στα επίπτωση έξοδα θα δημιουργήσει εξοικονόμηση φόρων εφόσον η εταιρία ως σύνολο έχει φορολογητέο εισόδημα. Ακόμη και όταν η εταιρία δεν έχει φορολογητέο εισόδημα σε κάποιο συγκεκριμένο χρόνο οι διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας εξασφαλίζουν σε μεγάλο βαθμό την βεβαιότητα ότι θα υπάρξει εξοικονόμηση φόρων που ο χρόνος δημιουργίας μπορεί να μεταβληθεί ελαφρά.

Μια σημαντική διαφορά της αγοράς σε αντιδιαστολή με την ενοικίαση είναι ότι η εταιρία που αγοράζει ένα περιουσιακό στοιχείο, κατέχει αυτό το στοιχείο κατά το τέλος της χρονικής περιόδου της ενοικίασης. Αν το περιουσιακό στοιχείο έχει τότε καθαρή αξία το ποσό αυτής της αξίας συνυπολογίζεται επίσης στην ανάλυση ως καθαρή ροή.

5. Συνυπολογισμός του κινδύνου κατά τη λήψη αποφάσεων ενοικιάσεως ή δανεισμού

Οι χρηματοδοτικές αποφάσεις δανεισμού ή ενοικίασης περιλαμβάνουν πολλούς κινδύνους. Σε μερικές περιπτώσεις μεταχειριζόμαστε τις χρηματοοικονομικές ροές σαν να είναι

απαλλαγμένες από οποιαδήποτε αβεβαιότητα. Αυτή όμως η άποψη δεν είναι πάντοτε βάσιμη. Σαν δικαιολογία για αυτές τις ουσιαστικές χρηματοοικονομικές ροές που μεταχειριζόμαστε είναι ότι το ύψος και ο χρόνος πραγματοποίησης των καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από νόμιμες συμβάσεις που είναι υποχρεωμένη να εκπληρώσει η εταιρία που αποκτά το περιουσιακό στοιχείο. Το μισθωτήριο συμβόλαιο καθορίζει το ύψος και τον χρόνο καταβολής των ενοικίων. Το συμβόλαιο συνάψεως δανείου καθορίζει το ύψος και τον χρόνο καταβολής των δόσεων για την εξόφληση του δανείου από την εταιρία που αποκτά το περιουσιακό στοιχείο.

Οι δαπάνες αποσβέσεων που εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς δεν προσδιορίζονται από καμιά σύμβαση αλλά είναι καθορισμένο από τον νόμο.

Κάτω από μια σειρά συμβάσεων μπορούν να αναλυθούν οι χρηματικές ροές που δημιουργούνται κάτω από διάφορες προβλεπόμενες περιστάσεις. Τι θα συμβεί όμως αν η εταιρία δεν μπορέσει να ανταποκριθεί προς τις νόμιμες αποκτήσεις; Θα κηρύξει σε πτώχευση; Θα τερματίσει νωρίτερα τη μίσθωση; Θα παρατείνει ή θα ανανεώσει το δάνειο ή θα πρέπει να το εξοφλήσει οπωσδήποτε; Με την μείωση των φορολογικών συντελεστών οι χρηματικές ροές μετά τους φόρους κάθε μελετώμενου εναλλακτικού αποτελέσματος θα έχουν την τάση να αυξηθούν. Η αύξηση αυτή πάνω στην καθαρή παρούσα αξία θα αντισταθμιστεί κάπως από το γεγονός ότι μια μείωση των φορολογικών συντελεστών θα δημιουργήσει την τάση αυξήσεως του κατάλληλου μετά την πληρωμή των φόρων συντελεστή προεξοφλήσεως και μείωσης της αξίας των αποσβέσεων, μεταβάλλοντας έτσι την

σχετική επιθυμητότητα της αγοράς ή ενοικίασης. Μερικές μισθώσεις προσδιορίζουν μια ελάχιστη χρονική διάρκεια και περιλαμβάνουν μια οψιόν που επιτρέπει στον ενοικιαστή να παρατείνει την μίσθωση για μεγαλύτερη χρονική περίοδο. Στις περιπτώσεις αυτές η αβεβαιότητα για το διάστημα που θα χρειαστεί το πάγιο στοιχείο μπορεί να επηρεάσει την επιλογή μεταξύ ενοικιάσεως ή αγοράς.

6. Ενοικιάσεις με αβέβαιη ζωή

Ας υποθέσουμε ότι χρειαζόμαστε ένα μηχάνημα το οποίο θα χρησιμοποιηθεί το πολύ για τέσσερα χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου θα χρειαστεί να αντικατασταθεί. Το μηχάνημα θα αποσβεστεί. Αν σε μια οποιαδήποτε στιγμή δεν χρειάζεται πια, θα πουληθεί για ποσό ίσο προς τη λογιστική αξία του. Αν αγοραστεί το μηχάνημα το κόστος του θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια χρησιμότητάς του. Τώρα αν το ίδιο μηχάνημα νοικιαστεί για περίοδο τεσσάρων ετών η σύμβαση μπορεί να λυθεί από τον ενοικιαστή στο τέλος κάθε ετήσιας περιόδου. Μια μέθοδος υπολογισμού είναι να βρεθεί η προσδοκώμενη παρούσα αξία των δύο εναλλακτικών δυνατοτήτων (αγορά ή ενοικίαση). Οι δύο εναλλακτικές δυνατότητες παρουσιάζουν κινδύνους που απειονίζονται αν υπολογίσει κανείς για κάθε χρόνο το ποσό κατά το οποίο το κόστος κάθε εναλλακτικής δυνατότητας υπερβαίνει το κόστος της καλύτερης εναλλακτικής δυνατότητας (ζημία ευκαιρίας).

Ετσι με τον υπολογισμό των ζημιών ευκαιρίας βλέπουμε ότι η αγορά είναι προτιμότερη αν το μηχάνημα χρειαστεί για 2 ή 3 χρόνια, διαφορετικά η ενοικίαση είναι λιγότερο δαπανηρή.

7. ΑΞΙΖΕΙ να αποκτηθεί το περιουσιακό στοιχείο

Για να αποφασιστεί αν αξίζει να αγοράσουμε το μηχάνημα θα πρέπει να συγκρίνουμε την παρούσα αξία των ωφελειών με το καθαρό κόστος.

Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να είμαστε σε θέση να υπολογίσουμε το κόστος αποκτήσεως του περιουσιακού στοιχείου με μεγάλη βεβαιότητα, ενώ τα ποσά που θα εξοικονομηθούν από τη χρησιμοποίησή του, περιβάλλονται από σημαντική αβεβαιότητα. Αν η εταιρία δεν έχει πείρα με παρόμοια μηχανήματα μπορεί να υπάρξει κάποια αμφιβολία για το αν το ποσό που θα εξοικονομηθεί ανά μονάδα προϊόντος θα είναι τόσο μεγάλο, όσο προβλέπεται.

Ακόμη θα υπάρξει αβεβαιότητα ως προς τον αριθμό των μονάδων του προϊόντος που θα απαιτηθούν και ως προς την προσδοκώμενη ζωή του μηχανήματος. Για αυτούς τους λόγους και για άλλους θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό η απόφαση αν θα αποκτηθεί ή όχι το μηχάνημα και κυρίως από την κρίση της διοικήσεως της εταιρίας.

8. Ενοικίαση εδαφικών εκτάσεων - Ενοικίαση και αγορά

Με την χρησιμοποίηση κάποιου δεδομένου συντελεστή προεξοφλήσεως που μετρά την χρονική αξία του μηχανήματος για την εταιρία συνδέονται η χρηματική εκροή (επένδυση) με τη χρηματοδότηση (πηγή άντλησης κεφαλαίων).

Σε περίπτωση ενοικίασης εδαφικών εκτάσεων δεν είναι σαφές αν η έκταση αγοράζεται ή νοικιάζεται. Ας πάρουμε την περίπτωση όπου μια εταιρία νοικιάζει μια εδαφική έκταση.

Η εταιρία μπορεί να την αποκτήσει με μια εικονική τιμή στο τέλος των είκοσι χρόνων.

Τα ενοίκια καταβάλλονται για τη χρησιμοποίηση της εκτάσεως ή καταβάλλονται για τη χρησιμοποίηση των εκτάσεων που θα αποκτούσε σήμερα η αγορά της, κατά τη διάρκεια των είκοσι ετών. (Ενώ είναι πληρωμές για την έκταση αυτή;).

Υπολογίζοντας το κόστος ενοικιάσεως και το κόστος αγοράς παρατηρούμε ότι είναι προτιμότερη η ενοικίαση.

Η εφορία όμως θα είχε πιθανότατα αντιρρήσεις για την έκπτωση των καταβαλλόμενων ενοικίων από το φορολογητέο εισόδημα και θα θεωρήσει ένα μεγάλο μέρος της χρηματικής δαπάνης ως πληρωμή για την έκταση αυτή (πράγμα που είναι).

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ενοικίαση της εδαφικής εκτάσεως είναι μια πιθανή μέθοδος για τη χρηματοδότηση της χρησιμοποιήσεως της εκτάσεως. Αν εξαλείψουμε το μυστήριο από τη διαδικασία λήψης της απόφασης, διαπιστώνουμε ότι η ενοικίαση μπορεί να είναι προτιμότερη από την αγορά αν οι απόψεις για την αξία της εκτάσεως κατά το τέλος της περιόδου ενοικιάσεως διαφέρουν.

Αν η εφορία επιτρέπει να εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα τα ενοίκια τα καταβαλλόμενα για μια εδαφική έκταση, όταν η ενοικιάστρια εταιρία έχει το δικαίωμα να την αγοράσει, αν θέλει, σε μειωμένη τιμή (δηλαδή σε τιμή μικρότερη από την προσδοκώμενη τιμή της στην ελεύθερη αγορά) κατά το τέλος της περιόδου ενοικιάσεως, τότε η ενοικίαση μπορεί να πλεονεκτηεί φορολογικά. Αλλά αυτό το φορολογικό πλεονέκτημα δεν μπορεί αυτόματα να υποτεθεί ότι θα ισχύει επειδή υπάρχει

η πιθανότητα να θεωρηθούν τα καταβαλλόμενα ενοίκια πληρωμές για την αγορά και να μην επιτραπεί η έκπτωσή τους από το φορολογητέο εισόδημα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Ν Δ Ε Κ Α Τ Ο

ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 1262/82

1. Τι θεωρείται παραγωγική επένδυση

Ο Νόμος 1262/82 όπως τροποποιήθηκε παρέχει σειρά κινήτρων που έχουν σαν στόχο την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας. Τα κίνητρα παρέχονται για την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων. Σύμφωνα με το Νόμο παραγωγική επένδυση θεωρείται:

α) Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων, κτιριακών εγκαταστάσεων, ξενοδοχειακών καθώς και βοηθητικών εγκαταστάσεων των επιχειρήσεων που υπάγονται στις διατάξεις αυτού του νόμου.

β) Η αγορά ή η ιδιόχρηση για παραγωγικούς σκοπούς μη χρησιμοποιούμενων, αποπερατωθέντων ή ημιτελών βιομηχανικών, βιοτεχνικών, ξενοδοχειακών κτιρίων και βοηθητικών εγκαταστάσεων, που η έναρξη της κατασκευής τους έγινε μέσα στην τελευταία πενταετία πριν από τη δημοσίευση αυτού του νόμου.

γ) Η αγορά καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού μηχανολογικού ή τεχνικού εξοπλισμού παραγωγής. Η αγορά καινούργιων ηλεκτρονικών υπολογιστών και λοιπών συστημάτων μηχανογράφησης ή αυτοματοποίησης διαδικασιών.

δ) Οι δαπάνες επενδύσεων που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας. Η δαπάνη εγκατάστασης πρότυπης δοκιμαστικής μονάδας. Οι δαπάνες επενδύσεων για εφαρμοσμένη έρευνα και η αγορά οργάνων ή εξοπλισμού εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής έρευνας.

ε) Οι δαπάνες μεταφοράς για μετεγκατάσταση υφισταμένων παραγωγικών μονάδων σε λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές ή μέσα στην ίδια περιοχή, αλλά σε βιομηχανική ή βιοτεχνική ζώνη.

στ) Η κατασκευή καινούργιων αποθηκευτικών χώρων, ψυκτικών χώρων, χώρων ξήρανσης και συντήρησης προϊόντων καθώς και η αγορά καινούργιων αυτοκινήτων-ψυγείων ή πλοίων-ψυγείων, εγχώριας κατασκευής.

ζ) Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και μαζικής μεταφοράς εργατοτεχνιτών και υπαλληλικού προσωπικού, ως και εξοπλισμού και εγκαταστάσεως διακίνησης υλικών.

η) Η ανέγερση καινούργιων εργατικών κατοικιών για τη στέγαση προσωπικού της επιχείρησης, καθώς και κτιρίων ή εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού προοριζομένων να χρησιμοποιηθούν για την αναψυχή ή συνεστίαση εργατών και υπαλλήλων και εφόσον κατασκευάζονται στην περιοχή που είναι εγκαταστημένη η επιχείρηση.

θ) Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών και η αγορά εξοπλισμού τους. Οι δαπάνες για μόνιμες εγκαταστάσεις κατασκηνωτικών κέντρων (CAMPINGS) και εγκαταστάσεις χειμερινού τουρισμού, ως και για κατασκευή και εξοπλισμό διαμερισμάτων για τουριστική χρήση.

ι) Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες ανεξάρτητα εάν βρίσκονται εντός ή εκτός

οικισμών που χαρακτηρίστηκαν παραδοσιακοί ή διατηρητέοι. Η ανακαίνιση παραδοσιακού χαρακτήρα ξενοδοχειακών μονάδων που κρίνονται διατηρητέες και που προστατεύονται από ειδικό νομικό καθεστώς όρων δόμησης. Οι δαπάνες ανακαίνισης διατηρητέων παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης με σκοπό τη μετατροπή τους σε αναγκαίους χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

ια) Η αγορά υλικού για αναπαραγωγή των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων και του πολλαπλασιαστικού υλικού των γεωργικών, κτηνοτροφικών ή ιχθυοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων.

ιβ) Οι δαπάνες επενδύσεων που αποσκοπούν στην κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό κεντρικών αγορών, σφαγείων, χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών και λοιπών υπηρεσιών.

Δεν θεωρείται παραγωγική επένδυση η απόκτηση επιβατικού αυτοκινήτου μέχρι έξι θέσεων, επίπλων και σιευών γραφείων, οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων.

2. Ειδη κινήτρων

Τα παρεχόμενα κίνητρα στις επενδύσεις που υπάγονται στο Ν. 1262/82 είναι χρηματοδοτικά και φορολογικά και περιλαμβάνουν:

- Επιχορήγηση, δηλαδή καταβολή από το Δημόσιο στον επενδυτή, χωρίς υποχρέωση επιστροφής, χρηματικού ποσού που εκφράζεται σαν ποσοστό % στο συνολικό ύψος της παραγωγικής επένδυσης.

- Επιδότηση επιτοκίου, δηλαδή κάλυψη από το Δημόσιο, στο αυτό ποσοστό όσο και για την επιχορήγηση, τμήματος της

επιβάρυνσης του επενδυτή από τυχόν τραπεζικό δάνειο που συνάπτεται για την χρηματοδότηση της επένδυσης.

- Αφορολόγητες εκπτώσεις, δηλαδή κράτηση από τα φορολογητέα καθαρά κέρδη της επιχείρησης ενός ορισμένου ποσοστού.
- Αυξημένες αποσβέσεις, δηλαδή πρόσθετη απόσβεση πέραν της τακτικής.

Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Μ Ε Ρ Ο Σ

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας μας παραθέτουμε μια πρότυπη άσκηση ανάλυσης και αξιολόγησης επενδύσεων με τις απλές μεθόδους τις οποίες αναφέρουμε στα προηγούμενα κεφάλαια της εργασίας μας.

Π Ρ Ο Τ Υ Π Η Α Σ Κ Η Σ Η Α Ν Α Λ Υ Σ Η Σ Κ Α Ι
Α Ξ Ι Ο Λ Ο Γ Η Σ Η Σ Ε Π Ε Ν Δ Υ Σ Η Σ Μ Ε
Ο Λ Ε Σ Τ Ι Σ Μ Ε Θ Ο Δ Ο Υ Σ

Εστω ότι υπάρχουν τρία διαφορετικά σχέδια επένδυσης για μια εταιρία, τα οποία είναι αμοιβαίως αποκλειόμενα, και έχουν τα εξής πιο κάτω στοιχεία.

Αρχική επένδυση	10.000.000	14.000.000	17.000.000	δρχ.
Υπολειματική αξία	2.000.000	3.500.000	3.800.000	"
Ωφέλιμη ζωή επένδυσης	8 χρόνια	10 χρόνια	12 χρόνια	
Συντ/στής φόρου εισοφ.	0,35	0,40	0,40	
Κόστος κεφαλαίου	0,08	0,08	0,08	
Εξοδα λειτουργίας	400.000	550.000	650.000	"

Μέθοδος απόσβεσης η σταθερή για όλα τα σχέδια επένδυσης.

Το ερώτημά μας είναι πως η επιχείρηση θα αξιολογήσει όλα τα σχέδια της επένδυσης, με όλες τις μεθόδους αξιολόγησης και να αποδεχθεί την πιο αποδοτική. Εδώ θα αναλύσουμε όλα τα σχέδια των επενδύσεων με όλες τις μεθόδους που γνωρίζουμε.

1. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή θα πρέπει να υπολογίσουμε πρώτα την καθαρή εισροή μετρητών για κάθε έργο επένδυση. Αφού υπολογίσουμε την καθαρή εισροή μετρητών θα πρέπει στο επόμενο βήμα να υπολογίσουμε την παρούσα αξία των αναμενομένων καθαρών εισροών μετρητών για κάθε έργο. Το τελευταίο στάδιο περιλαμβάνει την εξαγωγή του δείκτη αποδοτικότητας για κάθε επένδυση.

Τα αποτελέσματα δίνονται στον πιο κάτω πίνακα όπου

υπολογίζεται η καθαρή εισροή μετρητών.

	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>Γ</u>
Ετήσια έσοδα	3.800.000	4.200.000	4.600.000 <i>δρχ.</i>
Μείον αποσβέσεις	- 1.000.000	- 1.050.000	- 1.100.000 "
Μείον εξ.λειτουργ.	- 400.000	- 550.000	- 650.000 "
Κέρδη προ φόρων	2.400.000	2.600.000	2.850.000 "
Μείον φόροι	- 840.000	- 1.040.000	- 1.140.000 "
Καθαρή εισροή μετρ.	2.560.000	2.610.000	2.810.000 "

Το επόμενο στάδιο αφορά τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των αναμενομένων καθαρών εισροών για κάθε έργο επένδυσης.

$$\begin{aligned}
 A &: - 2.560.000 (5,746639) \text{ συν } 2.000.000 (0,540269) = 15.791.934 \text{ δρχ.} \\
 B &: 2.610.000 (6,710081) \text{ συν } 3.500.000 (0,463193) = 19.134.488 \text{ " } \\
 \Gamma &: 2.810.000 (7,536078) \text{ συν } 3.800.000 (0,397114) = 22.685.414 \text{ " }
 \end{aligned}$$

Χρησιμοποιώντας τώρα την σχέση που δίνει ο δείκτης αποδοτικότητας που είναι η εξής:

$$\Delta.A. : \frac{\text{Παρούσα αξία των αναμενομένων καθαρών εισπράξεων}}{\text{Παρούσα αξία εκροών (κόστος επένδυσης)}} \text{ θα έχουμε}$$

$$A: \frac{15.791.934}{10.000.000} \approx 1,58$$

$$B: \frac{19.134.488}{14.000.000} \approx 1,37$$

$$\Gamma: \frac{22.685.414}{17.000.000} \approx 1,33$$

Αν συγκρίνουμε τους δείκτες για κάθε σχέδιο επένδυσης θα

παρατηρήσουμε ότι και τα τρία σχέδια επένδυσης είναι αποδοτικά, αφού οι δείκτες αποδοτικότητας είναι μεγαλύτεροι της μονάδας. Το πρώτο όμως σχέδιο επένδυση είναι συγκριτικά καλύτερο από τα άλλα δύο.

1. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΟΜΟΙΟΜΟΡΦΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή πρέπει να υπολογίσουμε το ετήσιο ισοδύναμο κόστος της αρχικής επένδυσης, το ετήσιο ισοδύναμο υπολειμ. αξίας το οποίο θα το αφαιρέσουμε, και το ετήσιο ισοδύναμο των εξόδων λειτουργίας, για κάθε σχέδιο επένδυσης, Α, Β, Γ.

Το σχέδιο επένδυσης το οποίο θα παρουσιάσει το μικρότερο ετήσιο ισοδύναμο κόστος θα προτιμηθεί σαν πιο συμφέρον.

Οπότε έχουμε για κάθε σχέδιο επένδυσης:

A: 1) ισοδύναμο κόστος αρχ.επένδυσης:	$\frac{10.000.000}{5,746639}$	1.740.147,6
2) ισοδύναμο υπολειμματικής αξίας	$\frac{(2.000.000 \times 0,540269)}{5,746639}$	-188.029,6
3) ετήσιο ισοδύναμο εξόδων λειτουργίας	$\frac{400.000 \times 5,746639}{5,746639}$	400.000

Αρα το συνολικό ισοδύναμο κόστος για το Α σχέδιο επένδυσης είναι $1.740.147,6 - 188.029,6$ συν $400.000 = 1.952.188$ δρχ.

Εργαζόμενοι κατά την ίδια μέθοδο και διαδικασία έχουμε και για τα άλλα δυο σχέδια επένδυσης, συνολικό ισοδύναμο κόστος. Για το Β: 2.394.810 και για το Γ: 2.844.569 δρχ.

Βλέπουμε λοιπόν ότι το σχέδιο επένδυσης που έχει το λιγότερο συνολικό ετήσιο ισοδύναμο κόστος είναι το σχέδιο

επένδυσης Α και το οποίο μπορούμε να το χαρακτηρίσουμε σαν πιο αποδοτικό.

3. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Σ'αυτή την μέθοδο συγκρίνουμε, το ποσοστό απόδοσης που δίνεται από τη σχέση:

$$\text{Π.Α.} : \frac{\text{ποσό επένδυσης}}{\text{ετήσια καθαρή εισροή μετρητών}}$$

το ποσοστό το οποίο θα βρούμε, το συγκρίνουμε με το κόστος κεφαλαίου, και αν:

- α) Π.Α. μεγαλύτερο του κόστους κεφαλαίου η επένδυση συμφέρει.
- β) Π.Α. μικρότερο του κόστους κεφαλαίου η επένδυση απορρίπτεται.

Εφαρμόζοντας τα δεδομένα έχουμε για τα τρία σχέδια επένδυσης:

$$\text{Α: Π.Α. } \frac{10.000.000}{2.560.000} : 3,906 \text{ και από τους πίνακες ΠΑ: } 0,19$$

$$\text{Β: Π.Α. } \frac{14.000.000}{2.610.000} : 5,364 \text{ και από τους πίνακες ΠΑ: } 0,13$$

$$\text{Γ : Π.Α. } \frac{17.000.000}{2.810.000} : 6,050 \text{ και από τους πίνακες, ΠΑ: } 0,12$$

Βλέπουμε ότι και τα τρία επενδυτικά σχέδια έχουν ΠΑ μεγαλύτερο από το κόστος κεφαλαίου και φυσικά συμφέρον. Όμως το σχέδιο Α συμφέρει καλλίτερα γιατί έχει μεγαλύτερο, σε σύγκριση με τα άλλα ποσοστό απόδοσης.

4. ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΠΑΝΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Η μέθοδος αυτή δίνεται με την σχέση: χρόνος επαν/ξης:
$$\frac{\text{αρχική επένδυση}}{\text{ετήσια καθ.εισροή μετρ.}}$$

και έχουμε για τα τρία σχέδια επένδυσης:

$$A : \frac{10.000.000}{2.560.000} : 3,9 \text{ \u03b5\u03c4\u03b7,} \quad B : \frac{14.000.000}{2.610.000} : 5,3 \text{ \u03b5\u03c4\u03b7}$$

$$\Gamma : \frac{17.000.000}{2.810.000} : 6,0 \text{ \u03b5\u03c4\u03b7,}$$

Βλέπουμε λοιπόν \u03c4\u03c9\u03c4\u03b5 \u03c4\u03bf \u03c3\u03c7\u03b5\u03b4\u03b9\u03bf \u03b5\u03c0\u03b5\u03bd\u03b4\u03c5\u03c3\u03b7\u03c2 A, \u03b5\u03c0\u03b1\u03bd\u03b5\u03b9\u03c3\u03c0\u03c1\u03ac\u03c4\u03b5\u03c4\u03b1\u03b9 \u03c0\u03b9\u03bf \u03b3\u03c1\u03b7\u03b3\u03bf\u03c1\u03b1 \u03b1\u03c0\u03bf \u03c4\u03b1 \u03b1\u03bb\u03bb\u03b1 \u03c3\u03c7\u03b5\u03b4\u03b9\u03bf \u03b5\u03c0\u03b5\u03bd\u03b4\u03c5\u03c3\u03b7\u03c2, \u03ba\u03b1\u03b9 \u03b1\u03c1\u03b1 \u03ba\u03b9\u03bd\u03b5\u03b9\u03c4\u03b1\u03b9 \u03c0\u03b9\u03bf \u03b1\u03c0\u03bf\u03b4\u03bf\u03c4\u03b9\u03ba\u03cc.

\u03a3 \u0397 \u039c \u0395 \u0399 \u03a9 \u03a3 \u0397 :

\u0397 \u03bc\u03b5\u03b8\u03bf\u03b4\u03bf\u03c2 \u03c4\u03b7\u03c2 \u03c0\u03b1\u03c1\u03bf\u03c5\u03c3\u03b1\u03c2 \u03b1\u03be\u03b9\u03b1\u03c2 \u03b4\u03b5\u03bd \u03b8\u03b1 \u03b1\u03bd\u03b1\u03bb\u03c5\u03b8\u03b5\u03b9 \u03b5\u03b4\u03c9, \u03b1\u03c6\u03bf\u03cd \u03ba\u03b1\u03c4\u03b1 \u03ba\u03ac\u03c0\u03bf\u03b9\u03bf \u03c4\u03c1\u03bf\u03c0\u03bf \u03b5\u03c7\u03b5\u03b9 \u03b5\u03be\u03b3\u03b7\u03b8\u03b5\u03b9 \u03bc\u03b5 \u03c4\u03b7\u03bd \u03bc\u03b5\u03b8\u03bf\u03b4\u03bf \u03c4\u03bf\u03c5 \u03b4\u03b5\u03b9\u03ba\u03c4\u03b7 \u03b1\u03c0\u03bf\u03b4\u03bf\u03c4\u03b9\u03ba\u03cc\u03c4\u03b7\u03c4\u03b1\u03c2, \u03ba\u03b1\u03b9 \u03c4\u03b1 \u03b1\u03c0\u03bf\u03c4\u03b5\u03bb\u03b5\u03c3\u03bc\u03b1\u03c4\u03b1 \u03b5\u03b9\u03bd\u03b1\u03b9 \u03c4\u03b1 \u03b9\u03b4\u03b9\u03b1.

Τ Ρ Ι Τ Ο Μ Ε Ρ Ο Σ

Στο τελευταίο μέρος της εργασίας μας παραθέτουμε το νέο αναπτυξιακό νόμο για τις επενδύσεις του 1990, προκειμένου να υπάρχει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο όπου θα μπορεί κανείς να βρει κάποια στοιχεία που θα είναι χρήσιμα για τις επενδύσεις.

Νόμος 1262 της 15/16.6.1982. Για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης της Χώρας και τροποποίηση συναφών διατάξεων. (Α' 70).

Άρθρο 1.

Έννοια Παραγωγικής Επένδυσης.

1. Γιά την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου παραγωγική επένδυση θεωρείται:

- α) Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων και κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και βοηθητικών εγκαταστάσεων των επιχειρήσεων.
- β) Η αγορά μη χρησιμοποιούμενων άποπερατωθέντων ήμιτελών βιομηχανοστασίων και συναφών κτιριακών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, που η έναρξη της κατασκευής τους έγινε μέσα στην τελευταία πενταετία πριν από τη δημοσίευση αυτού του νόμου.
- γ) Η αγορά καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού μηχανολογικού ή τεχνικού εξοπλισμού παραγωγής. Η αγορά καινούργιων ηλεκτρονικών υπολογιστών και λοιπών συστημάτων μηχανογράφησης ή αυτοματοποίησης διαδικασιών.
- δ) Οι δαπάνες επενδύσεων που άποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας. Η δαπάνη εγκατάστασης πρότυπης δοκιμαστικής μονάδας. Οι δαπάνες επενδύσεως για εφαρμοσμένη έρευνα, και η αγορά οργάνων ή εξοπλισμού εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής έρευνας.
- ε) Οι δαπάνες μεταφοράς για μετεγκατάσταση υφιστάμενων παραγωγικών μονάδων σε λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές ή μέσα στην ίδια περιοχή, αλλά σε βιομηχανική ή βιοτεχνική ζώνη.
- στ) Η κατασκευή καινούργιων άποθηκευτικών χώρων, ψυκτικών χώρων, χώρων ξήρανσης και συντήρησης προϊόντων, καθώς και η αγορά καινούργιων αυτοκινήτων - ψυγείων ή πλοίων - ψυγείων, εγχώριας κατασκευής.
- ζ) Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και μαζικής μεταφοράς εργατοτεχνιτών και υπαλληλικού προσωπικού, ως και εξοπλισμού και εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.
- η) Η ανέγερση καινούργιων εργατικών κατοικιών για την στέγαση προσωπικού της επιχείρησης, καθώς και κτιρίων ή εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού προοριζόμενων να χρησιμοποιηθούν για την άναυξη ή συντήρηση εργατών και υπαλλήλων, και έφ' όσον κατασκευάζονται στην περιοχή που είναι εγκαταστημένη η επιχείρηση.
- θ) Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών και η αγορά εξοπλισμού τους. Οι δαπάνες για μόνιμες εγκαταστάσεις κατασκηνωτικών κέντρων (CAMPINGS) και εγκαταστάσεις χειμερινού τουρισμού, ως και για κατασκευή και εξοπλισμό διαμερισμάτων για τουριστική χρήση.
- ι) Οι δαπάνες επίσκεψης, άποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται εντός ή εκτός οικισμών που χαρακτηρίζονται παραδοσιακοί ή διατηρητέοι. Η άνακαίνιση παραδοσιακού χαρακτήρα ξενοδοχειακών μονάδων που κρίνονται διατηρητέες και που προστατεύονται άπο ειδικό νομικό καθεστώς ύρων δόμησης. Οι δαπάνες άνακαίνισης διατηρητέων παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων άπο Όργανισμούς Τοπικής Αυτο-

διοίκησης με σκοπό τη μετατροπή τους σε άναγκαίους χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

2. Δέν θεωρείται παραγωγική επένδυση ή άποκτηση έπιβατικών αυτοκινήτων μέχρις έξι (6) θέσεων, έπιπλων και σκευών γραφείων ή οικοπέδων ή γηπέδων.

Άρθρο 2.

Υπαγόμενες Επιχειρήσεις.

1. Υπάγονται στο νόμο αυτό οι άκόλουθες επιχειρήσεις:

α) Μεταποιητικές (βιομηχανικές, βιοτεχνικές και χειροτεχνικές) επιχειρήσεις όλων των κλάδων.

Περιλαμβάνονται στις παραπάνω επιχειρήσεις και οι βιοτεχνικές επιχειρήσεις παραδοσιακών οικοδομικών υλικών, όπως πέτρας τοιχοποιίας, δαπέδων και στέγης, μαλτεζόπλακας, κεραμιδιών και τουβλών παραδοσιακών τύπων, διαφόρων κεραμικών δαπέδων και ειδικών κονιαμάτων. Έπίσης βιοτεχνίες και εργαστήρια παραδοσιακών κατασκευών, όπως ξυλουργεία, έπιπλοποιεία, σιδηρουργεία, μαρμαρογλυφεία και άλλα εργαστήρια κατεργασίας οικοδομικού μαρμάρου ή πέτρας. Έργαστήρια χειροτεχνίας, οικοτεχνίας, κεραμικής, κοσμηματοποιίας, ύφαντικής, ταπητουργίας και γουνοποιίας.

β) Γεωργικές, κτηνοτροφικές και άλιευτικές επιχειρήσεις προηγμένης τεχνολογίας.

γ) Μεταλλευτικές και έξορυκτικές επιχειρήσεις, στις όποιες περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης μαρμάρων, σχιστολιθικών πλακών και βιομηχανικών όρυκτων.

δ) Κέντρα Τεχνικής Βάθειας για την βιομηχανία και βιοτεχνία που ιδρύονται άπο Συνεταιρισμούς, Έπιμελητήρια, Έπαγγελματικές Όργανώσεις, τον ΕΟΜΜΕΧ και τό ΕΛΚΕΠΑ, σκοπός των όποιων είναι η παροχή τεχνικών συμβουλών και πληροφόρησης στους επενδυτές, σχετικά με την τεχνολογική κατάσταση του κλάδου, την όργάνωση της παραγωγής, τη διαχείριση της επιχείρησης, τη σύνθεση του προσωπικού, ή μελέτη της αγοράς και του άπαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού.

ε) Επιχειρήσεις Όργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή Συνεταιρισμών που κάνουν επενδύσεις για την ανέγερση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στα πλαίσια του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.

στ) Επιχειρήσεις άγροτικών ή άγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών για επενδύσεις σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας, συγκομιδής και συσκευασίας άγροτικών προϊόντων.

ζ) Επιχειρήσεις που παράγουν για δικό τους λογαριασμό ή για τρίτους ενέργεια σε μορφή άεριού, θερμού νερού ή άτμου.

η) Επιχειρήσεις που έχουν άντικείμενο δραστηριότητας την παραγωγή μηχανισμών εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης γεωργικών και βιομηχανικών άπορριμάτων και άποβλήτων.

θ) Επιχειρήσεις άποξήρανσης άγροτικών προϊόντων, κατάμυξης ή άφυδάτωσης γεωργικών, κτηνοτροφικών και ίχθυερών προϊόντων.

ι) Ναυπηγο-έπισκευαστικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις πλωτών δεξαμενών, διαλυτηρίων πλοίων, άκτοπλοϊκές επιχειρήσεις εύρειας λαϊκής συμμετοχής για προμήθεια καινούργιων σκαφών εγχώριας κατασκευής ή μεταχειρισμένων, έφ' όσον η ηλικία τους

δέν ξεπερνά τὰ ἐπτά (7) χρόνια ἢ καί γιά ἐπισκευή μεταχειρισμένων πλοίων καὶ ἀλιευτικῆς ἐπιχειρήσεως γιά τὴν προμήθεια καινούργιων σκαφῶν ἐγγῶριας κατασκευῆς.

ια) Ἐπιχειρήσεις ὑγρῶν καυσίμων καὶ ὑγραερίων ἐφόσον πραγματοποιοῦν ἐπενδύσεις γιά τὴ δημιουργία ἐγκαταστάσεων ἀποθήκευσης καὶ ἐξοπλισμοῦ μεταφορᾶς ἢ διακίνησης ὑγρῶν καυσίμων καὶ ὑγραερίων σὲ ἀπομακρυσμένες νησιώτικες περιοχές καὶ ἔχουν τὴν ἐδρα τους στὸ νομὸ πού ἀνήκει τὸ νησί. Μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, δημοσιευόμενη στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὁρίζονται οἱ ἀπομακρυσμένες νησιώτικες περιοχές.

ιβ) Ξενοδοχειακὲς ἐπιχειρήσεις, ξενώνες, σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους καὶ περιορισμοὺς αὐτοῦ τοῦ νόμου καὶ ἐφόσον πρόκειται γιά ἀνάγεση ἢ ἐπέκταση ξενοδοχείων μέχρι 300 κλινῶν συνολικά.

ιγ) Κατασκηνωτικὰ κέντρα (CAMPINGS), κατασκευαζόμενα μὲ τὶς προδιαγραφές καὶ τὴν ἔγκριση τοῦ Ε.Ο.Τ., μόνο γιά τὶς δαπάνες μονίμων ἐγκαταστάσεων τους, καθὼς ἐπίσης καὶ διαμερίσματα γιά τουριστικὴ χρήση.

ιδ) Ἐπιχειρήσεις ἐκμετάλλευσης ἰαματικῶν πηγῶν καὶ κέντρα χειμερινοῦ τουρισμοῦ.

ιε) Οἰκίες ἢ κτίρια πού χαρακτηρίζονται διατηρητέα, διασκευαζόμενα σὲ ξενώνες ἢ ξενοδοχειακὲς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐργαστήρια παραγωγῆς παραδοσιακῶν βιοτεχνικῶν προϊόντων ἢ χειροτεχνημάτων, μὲ τὴν ἔγκριση τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν ἢ τοῦ Ὑπουργείου Χωροταξίας, Οἰκισμοῦ καὶ Περιβάλλοντος καθὼς καὶ τοῦ Ε.Ο.Τ. ἢ τοῦ ΕΟΜΜΕΧ, ἐφόσον δέν ὑπάρχει συγκέντρωση ἰδιοκτησίας πέρα ἀπὸ τρεῖς μονάδες στὸ ἴδιο φυσικὸ πρόσωπο ἢ ἐπιχειρηματικὸ φορᾶ.

ιστ) Ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ τοῦ ἀρθροῦ συνεταιρισμῶν ἢ ἐπιχειρήσεις Ὄργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης.

2. Οἱ διατάξεις αὐτοῦ τοῦ νόμου δέν ἐφαρμόζονται γιά ἐπενδύσεις δημοσίων ἐπιχειρήσεων καὶ ὀργανισμῶν. Ἡ ἐξοίρεση δέν ἀφορᾶ τὶς θυγατρικὲς τοὺς ἑταιρείες καθὼς ἐπίσης καὶ ἑταιρείες τῶν Ὄργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης καὶ τῶν συνεταιρισμῶν, ἐφόσον περιλαμβάνονται σὲ μίᾳ ἀπὸ τὶς κατηγορίες ἐπενδύσεων πού ἀναφέρονται στὴν παράγραφο 1.

Ἄρθρο 3.

Περιοχές τῆς Ἐπικράτειας.

Ἡ ἐνίσχυση τῆς ἀποκέντρωσης τῶν οικονομικῶν δραστηριοτήτων καὶ τῆς περιφερειακῆς ἀνάπτυξης πραγματοποιεῖται μὲ τὴν κατανομὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου στὶς ἐξῆς εὐρείες περιοχές ἀνάπτυξης:

1. Γιά τὴν ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου αὐτοῦ σὲ ἐπιχειρήσεις τοῦ ἀρθροῦ 2 ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων, ιβ, ιγ καὶ ιδ, ἡ Ἐπικράτεια διαιρεῖται στὶς παρακάτω περιοχές:

ΠΕΡΙΟΧΗ Α'

Ὁ νομὸς Ἀττικῆς (ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες Τροιζηνίας, Κυθῆρων καὶ Λαυρεωτικῆς), τὸ τμήμα τοῦ νομοῦ Κορινθίας πού συνορεύει μὲ τὸ νομὸ Ἀττικῆς καὶ μέχρι τὸν Ἰσθμὸ Κορινθίου, ὁ νομὸς Θεσσαλονικῆς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τμήμα δυτικὰ τοῦ ποταμοῦ Ἄξιου καὶ τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ.

ΠΕΡΙΟΧΗ Β'

Οἱ νομοὶ Βοιωτίας, Μαγνησίας, Λάρισας, Κορινθίας (ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τμήμα πού συνορεύει μὲ τὸ νομὸ Ἀτ-

τικῆς καὶ μέχρι τὸν Ἰσθμὸ Κορινθίου), Ἀχαΐας πλὴν τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτίων, Ἡρακλείου, ἡ περιοχή τῆς πόλης τῆς Ρόδου πού καθορίζεται ἀπὸ ἀκτίνα 15 χιλιομέτρων ἀπὸ τὸ Νομαρχιακὸ κατάστημα τῆς πόλης, οἱ ἐπαρχίες Λαυρεωτικῆς καὶ Τροιζηνίας, τὸ τμήμα τοῦ νομοῦ Θεσσαλονικῆς δυτικὰ τοῦ ποταμοῦ Ἄξιου, ἡ ἐπαρχία Λαγκαδᾶ καὶ ἡ πόλη τῆς Χαλκίδας.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ'

Οἱ νομοὶ Ἡμαθίας, Κοζάνης, Καβάλας, Φωκίδας, Τρικάλων, Καρδίτσας, Αἰτωλοακαρνανίας, Εὐβοίας (πλὴν τῆς πόλης Χαλκίδας), Ἄρτας, Πρέβεζας, Θεσπρωτίας, Ἰωαννίνων, Καστοριάς, Πέλλας, Χαλκιδικῆς, Κιλίκης, Σερρών, Δράμας, Ἠλείας, Μεσσηνίας, Χανίων, Κέρκυρας, Φθιώτιδας, Πιερίας, Ἀργολίδας, Ἀρκαδίας, Λακωνίας, Λευκάδας, Κεφαλονιάς, Ζακύνθου, Εὐρυτανίας, Γρεβενῶν, Φλώρινας, Ρεθύμνου, Λασιθίου, Κυκλάδων καὶ οἱ ἐπαρχίες Κυθῆρων καὶ Καλαβρυτίων. Ἐπίσης τὰ τμήματα τῆς Ἐπικράτειας πού δέν ἐμπίπτουν στὶς λοιπὲς περιοχές ἐκτὸς τῶν ἀκριτικῶν περιοχῶν τῶν διαφόρων νομῶν (πλὴν τῆς Νήσου Κέρκυρας) σὲ ἀπόσταση 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τὰ σύνορα καθὼς καὶ τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων τῶν ὁποίων τὰ διοικητικὰ ὅρια τέμνονται ἀπὸ τὴ ζώνη τῶν 20 χιλιομέτρων.

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ'

Οἱ νομοὶ Λέσβου, Χίου, Σάμου, Ξάνθης, Ροδόπης, Ἐβρου, Δωδεκανήσου πλὴν τῆς περιοχῆς τῆς πόλης Ρόδου πού καθορίζεται ἀπὸ ἀκτίνα 15 χιλιομέτρων ἀπὸ τὸ νομαρχιακὸ κατάστημα τῆς πόλης, οἱ ἀκριτικὲς περιοχές τῶν διαφόρων νομῶν (πλὴν τῆς νήσου Κέρκυρας) σὲ ἀπόσταση 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τὰ σύνορα καθὼς καὶ οἱ Δήμοι ἢ Κοινότητες τῶν ὁποίων τὰ διοικητικὰ ὅρια τέμνονται ἀπὸ τὴ ζώνη τῶν 20 χιλιομέτρων.

2. Γιά τὴν ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων αὐτοῦ τοῦ νόμου σὲ ξενοδοχειακὲς ἐπιχειρήσεις, ξενώνες, ἐνοικιαζόμενα διαμερίσματα, κατασκηνωτικὰ κέντρα (CAMPINGS) καὶ ἐπιχειρήσεις ἐκμετάλλευσης ἰαματικῶν πηγῶν καὶ κέντρων χειμερινοῦ τουρισμοῦ, ἡ Ἐπικράτεια κατανέμεται στὶς ἀκόλουθες περιοχές:

ΠΕΡΙΟΧΗ Α'

Ὁ νομὸς Ἀττικῆς (ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπαρχία Τροιζηνίας, τὰ νησιά Αἴγινα, Σπέτσες, Ὑδρα καὶ τὴν ἐπαρχία Κυθῆρων) καὶ ὁ νομὸς Θεσσαλονικῆς.

ΠΕΡΙΟΧΗ Β'

Τὰ νησιά Κέρκυρα (ἐκτὸς τῆς περιοχῆς Λευκίμης ἀπὸ γεφυρὶ Μεσογῆς μέχρι Κάβο καθόλο τὸ τμήμα τοῦ νησιοῦ), Μύκονος, Σκιάθος, Αἴγινα, Σπέτσες, Ὑδρα, ἡ ἐπαρχία Τροιζηνίας, οἱ ἐπαρχίες Τεμένους καὶ Πεδιάδος τοῦ νομοῦ Ἡρακλείου, ἡ ἐπαρχία Μιραμπέλλου τοῦ νομοῦ Λασιθίου, ἡ περιοχή τῆς πόλης τῆς Ρόδου μὲ βᾶθος 10 χιλιομέτρα ἀπὸ τὸ νομαρχιακὸ κατάστημα τῆς πόλης καὶ ἡ πόλη Χαλκιδᾶ τοῦ νομοῦ Εὐβοίας.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ'

Οἱ νομοὶ Βοιωτίας, Ρεθύμνου, Λασιθίου, Ἄρτας, Τρικάλων, Κοζάνης, Ἡμαθίας, Ἠλείας, Λακωνίας, Μεσσηνίας, Πρέβεζας, Αἰτωλοακαρνανίας, Μαγνησίας (πλὴν τῆς νήσου Σκιάθου), Λάρισας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Εὐβοίας (ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Χαλκίδας), Κορινθίας, Ἀργολίδας, Ἀχαΐας, Πιερίας, Χαλκιδικῆς, Καβάλας, Ἀρκαδίας, Εὐρυτανίας, Καρδίτσας καὶ Γρεβενῶν, τὸ ὑπόλοιπο τοῦ νομοῦ Κέρκυρας, οἱ νομοὶ Λευκάδας, Κεφαλονιάς, Ζακύνθου, οἱ Κυκλάδες (πλὴν Μυκόνου), τὸ ὑπόλοιπο τῆς Κρήτης καὶ ἡ ἐπαρχία Κυθῆρων.

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ'

Οἱ ἀκριτικοὶ νομοὶ Θεσπρωτίας, Φλώρινας, Πέλλας, Ξάνθης, Ροδόπης, Ἐβρου, Σάμου, Δωδεκανήσου (ἐκτὸς βᾶθος 10 χιλιομέτρα ἀπὸ τῆς πόλης).

3. Μὲ κοινὴ ἀπόφαση τῶν Οικονομικῶν καὶ Χωροταξικῶν ἐπιτροπῶν, δημοσιευόμενης καὶ μετὰ ἀποφαστικῶν ὀργάνων προγραβνται Ζώνες μέσα στὴν ἔντονο ἀναπτυξιακὰ πτὴν ὑπόλοιπὴν περιοχή. Σὲ ἐπὶ μὲσα στὰ ὅρια τῶν Ζωνών ἐνίσχυση ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἀρθροῦ 4 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εὐνοϊκότερων ὄρων.

4. Μὲ ὅμοια ἀπόφαση τοῦργου Γεωργίας, καταβνται Ζώνες γιά τὴν ἐπιχειρησιακῆς ἀνάπτυξης τῶν ἀξιοποίησης γεωργικῶν ἐκθάμνων πού προσφέρονται γιά ἀκτῆμονες ἢ ἀγροτικὲς ἐπιχειρήσεις πού ἐγκαθίστανται ἢ μέσα σὲ βιομηχανικὰ ἢ βιοτεχνικὰ κέντρα ἰδίως ἀπόφαση οἱ ἐνίσχυση ἀπὸ ἀποψη κῆς ἐπιχορηγήσεις ἐπενδύσεων ἐπιτοκίου τοῦ 5% πησιόκοντα.

5. Οἱ ἐπιχειρήσεις παραγράφου 1, τοῦ νόμου αὐτοῦ, μὲ τὸ νομὸ Ἀττικῆς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τμήμα τῆς βιομηχανικῆς ἐνίσχυσης τῆς παρεμνεες παραγωγικῆς καὶ ἐκουγχρονισμῶν προϋποθέσεις καὶ μού.

A. ΕΠΙΧ

Περιοχ

1. Γιά τὴν προϋ ἀρθροῦ 1, πού ἀρθροῦ 2 τοῦ πού συνίστανται τοῦ Δημοσίου ὡς α) Γιά ἐπενδύσεως χορήγηση δίνετα κόστους τῆς ἐπιβ) Γιά ἐπενδύσεως ἐκατ. δρχ. καὶ σὸ, ἡ ἐπιχορηγῆση τὴν κάλυψη μὲ κατὰ τὸ 50% Δημοσίου στὸ

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ'

Οι άκριπτικο νομοί Θεσπρωτίας, Ίωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλας, Κιλκίς, Σερρών, Δράμας, Ξάνθης, Ροδόλης, Έβρου. Οι νομοί Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου (έκτός της πόλης της Ρόδου με βάθος 10 χιλιόμετρα από το νομαρχιακό κατάστημα της πόλης).

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και Χωροταξίας - Οικισμού και Περιβάλλοντος, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και μετά από σχετική γνώμη των περιφερειακών οργάνων προγραμματισμού μπορεί να ορίζονται Ζώνες μέσα στην κάθε περιοχή των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, που παρουσιάζουν έντονο αναπτυξιακό πρόβλημα σε σχέση με την υπόλοιπη περιοχή. Σε επιχειρήσεις που εγκαθίστανται μέσα στα όρια των Ζωνών αυτών μπορεί να δίνεται ή ενίσχυση όσον αφορά τις επιχορηγήσεις επενδύσεων του άρθρου 4 και επιδότηση επίτοκίου του άρθρου 11 άλλων ευνοϊκότερων από όποια κινητήρων περιοχών.

4. Με όμοια απόφαση, με συμμετοχή και του Υπουργού Γεωργίας, κατά περίπτωση, μπορεί να ορίζονται Ζώνες για την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης ή και ειδικών προγραμμάτων αξιοποίησης γεωργικών προϊόντων ως και προγραμμάτων εκθάμνωσης και εκχέρσωσης εκτάσεων που προσφέρονται για καλλιέργεια και διανομή σε άκτημονες ή αγροτικούς συνεταιρισμούς. Σε επιχειρήσεις που εγκαθίστανται μέσα στις Ζώνες αυτές ή μέσα σε βιομηχανικές περιοχές ή Ζώνες της ΕΤΒΑ ή βιοτεχνικά κέντρα του ΕΟΜΜΕΧ, δίνονται με την ίδια απόφαση οι ενισχύσεις της επόμενης ευνοϊκότερης από όποια κινητήρων περιοχής όσον αφορά τις επιχορηγήσεις επενδύσεων του άρθρου 4 και επιδότηση επίτοκίου του άρθρου 11 από εκείνη στην οποία βρίσκονται.

5. Οι επιχειρήσεις των εδαφίων (α), (γ) και (ι) της παραγράφου 1, του άρθρου 2 που είναι εγκαταστημένες στα τμήματα του νομού Κορινθίας που συνορεύει με το νόμο Αττικής και μέχρι τον Ισθμό, όπως και στην επαρχία Θεσσαλονίκης του νομού Θεσσαλονίκης εκτός από το τμήμα δυτικά του ποταμού Αξιού και της βιομηχανικής περιοχής της ΕΤΒΑ, δικαιούνται της ενίσχυσης της περιοχής Β' για τις πραγματοποιούμενες παραγωγικές τους επενδύσεις για επέκταση και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους, με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς αυτού του νόμου.

Α. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 4.

Περιεχόμενο της Επιχορήγησης.

1. Για την προώθηση παραγωγικών επενδύσεων του άρθρου 1, που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις του άρθρου 2 του παρόντος παρέχονται επιχορηγήσεις που συνίστανται σε κεφαλαιακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου ως ακολούθως:

α) Για επενδύσεις μέχρι 400 εκατ. δραχ. ή επιχορήγηση δίνεται δωρεάν για την κάλυψη μέρους του κόστους της επένδυσης.

β) Για επενδύσεις από 400 εκατ. δραχ. και μέχρι 600 εκατ. δραχ. και για το πέραν των 400 εκατ. δραχ. ποσό, η επιχορήγηση κατά το 50% δίνεται δωρεάν για την κάλυψη μέρους του κόστους της επένδυσης και κατά το 50% έχει τη μορφή της συμμετοχής του Δημοσίου στο εταιρικό κεφάλαιο της επιχείρησης,

ή οποία παίρνει υποχρεωτικά τη μορφή Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

γ) Για επενδύσεις πάνω από 600 εκατ. δραχ. και για το πέραν των 600 εκατ. δραχ. ποσό, η επιχορήγηση έχει τη μορφή εξ ολοκλήρου συμμετοχής του Δημοσίου στο εταιρικό κεφάλαιο του φορέα της επένδυσης.

2. Οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να αποδεχθούν τη συμμετοχή του Δημοσίου και έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν στο ευεργετήματα του νόμου μόνο για το δωρεάν παρεχόμενο ποσοστό επιχορήγησης, διατηρώντας όμως το ελάχιστο ποσοστό ίδιας συμμετοχής στη συνολική επένδυση όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5.

3. Για επενδύσεις σε ξενοδοχεία άνω των 300 κλινών ή επιχορήγηση περιορίζεται για το τμήμα της επένδυσης μέχρι 300 κλινές. Ο επενδυτής μπορεί να χρησιμοποιήσει για το υπόλοιπο της επένδυσης, άλλο τρόπο χρηματοδότησης, διατηρώντας όμως το ελάχιστο ποσοστό ίδιας συμμετοχής στη συνολική επένδυση, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής.

4. Η διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Ν.Δ. 3843/1958, ως ίσχυε την 28 Δεκεμβρίου 1981, θα ισχύει και μελλοντικά για επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις με κρατική επιχορήγηση με τον παρόντα νόμο, εκτός αν ειδικά οριστεί διαφορετικά.

5. Τα παραπάνω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 5.

Προϋποθέσεις και Περιορισμοί για την Επιχορήγηση Επενδύσεων.

1. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχορηγούμενες επενδύσεις συμπεριλαμβανομένης και της αξίας του οικοπέδου του ανάγκαιου για την εγκατάσταση της επιχείρησης δεν μπορεί να είναι κατώτερο από 35% του συνολικού κόστους της επένδυσης στην Περιοχή Β', του 25% στη Γ' και του 15% στη Δ. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής των επιχειρήσεων συνεταιρισμών, των επιχειρήσεων Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ορίζεται 10 μονάδες χαμηλότερα, εκτός της περιοχής Δ που το κατώτερο ποσοστό ίδιας συμμετοχής είναι 10%. Στην περιοχή Α' και μόνο για τις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 9 το κατώτερο ποσοστό ίδιας συμμετοχής είναι 30% του συνολικού ύψους της επένδυσης.

2. Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή θα αποτελεί για μέν τις ατομικές επιχειρήσεις ίδιο κεφάλαιο, για δε τις εταιρείες εταιρικό κεφάλαιο. Σε περίπτωση που θα διαπιστωθεί από τα αρμόδια όργανα έλεγχο του άρθρου 8 παρ. 2 ότι δεν πληρούνται ό παραπάνω όρος τότε ανακαλείται η εγκριτική πράξη υπαγωγής στο νόμο και επιστρέφονται τυχόν έκταμιεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις είσπραξης περί δημοσίων εσόδων.

3. Η έκταμιευση της επιχορήγησης του Δημοσίου στην επένδυση γίνεται αφού προηγουμένως αποδεδειγμένα, βάσει έκθεσης των κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 8 οργάνων έλεγχου έχει καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης ή ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50%

και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας Τράπεζας. Η έκταμειωση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σε δόσεις που θα καθορισθούν με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο, ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου, της τελευταίας δόσης καταβαλλομένης μετά πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης. Η διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών για την επένδυση θα ορίζεται από την εγκριτική πράξη.

4. Για τον έλεγχο των τιμών, οι γνωμοδοτικές επιτροπές μπορούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έγκρισης να υποβάλουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού που θα εισαχθούν στο Συμβούλιο Έρευνας Τιμών. Το Συμβούλιο Έρευνας Τιμών μπορεί να ζητήσει από τον επενδυτή, τον ξένο προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους, πρόσθετα κατά την κρίση του στοιχεία και πληροφορίες για εξακρίβωση της αξίας, για τον έλεγχο των τιμών αυτών. Για τον έλεγχο του κόστους των λοιπών πάγιων στοιχείων της επένδυσης θα χρησιμοποιούνται από τις γνωμοδοτικές Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως νόρμες κοστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, που θα αναπροσαρμόζονται ανά εξαήμερο τουλάχιστο, και θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών. Στην περίπτωση που θα διαπιστωθεί με οποιονδήποτε τρόπο υπερτιμολόγηση του κόστους της επένδυσης από τον επενδυτή, η αίτησή του για υπαγωγή στο νόμο αυτό απορρίπτεται ή τυχόν δοθείσα έγκριση ανακαλείται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού. Με απόφαση του Υπουργού της Κυβέρνησης, μπορεί να συσταθούν περιφερειακά όργανα του Συμβουλίου Έρευνας Τιμών.

5. Η έναρξη των επενδύσεων του παρόντος νόμου γίνεται μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης του Υπουργού Συντονισμού.

Άρθρο 6.

Διαδικασία Παροχής των Επιχορηγήσεων Επενδύσεων.

1. Η επιχορήγηση των επενδύσεων παρέχεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, μετά γνώμη της κατά τον παρόντα νόμο αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής. Μεταβολή με οποιονδήποτε τρόπο των όρων της απόφασης επιτρέπεται μόνο με συγκατάθεση του επενδυτή.

2. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, θα καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία που θα συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του νόμου αυτού.

3. Η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ορίζονται με κοινή Απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

4. Οι Τράπεζες, για τη χορήγηση των απαιτούμενων δανείων προς τις επιχορηγούμενες από το δημόσιο επιχειρήσεις, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη πέρα από τα δικά τους κριτήρια και τα στοιχεία της έκριτικής απόφασης του Υπουργού Συντονισμού και να αιτιολογούν την τυχόν απόρριψη, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα. Σε περίπτωση απόρριψης από τις Τράπεζες αίτησης για χρηματοδότηση

μιάς επένδυσης ή οποία έχει υπαχθεί στο νόμο αυτό και πρόκειται να τύχει κρατικής επιχορήγησης, ο Υπουργός Συντονισμού μπορεί μετά από αίτηση του επενδυτή να αναπέμψει την αίτηση αυτή για επανεξέταση και ενδεχομένη χρηματοδότηση από την Ε.Τ.Β.Α.

5. Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγματοποιείται σε δόσεις, ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμόδιων οργάνων ελέγχου της παραγράφου 2 του άρθρου 8, εφόσον έχει διαπιστωθεί ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις της εγκριτικής πράξης σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του άρθρου 5. Στην αντίθετη περίπτωση αναστέλλεται η πληρωμή των δόσεων και η Γνωμοδοτική Επιτροπή μπορεί να εισηγηθεί την ανάκληση της έγκρισης ή και την μερική ή ολική επιστροφή του ποσού της επιχορήγησης που έχει καταβληθεί. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της επιχορήγησης από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από το Δημόσιο Ταμείο. Για την εισπραξη των οφειλών προς το Δημόσιο εφαρμόζεται αναλογικά και η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Ν. 542/1977 «περί τροποποίησης, αντικατάστασης και συμπλήρωσης φορολογικών και άλλων πένων διατάξεων», ή εφαρμογή της οποίας επεκτείνεται και στους διαχειριστές προσωπικών εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμών, όπως και στους εκκαθαριστές νομικών προσώπων.

6. Οι αιτήσεις για υπαγωγή στον παρόντα νόμο υποβάλλονται στις Υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης ή στις Υπηρεσίες Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Συντονισμού.

7. Επενδύσεις βιοτεχνίας, χειροτεχνίας και οικονομικής ύψους μέχρι δέκα εκατομμυρίων δραχμών μπορούν να υποβάλλονται για εξέταση από ευθείας στον ΕΟΜΜΕΧ ή τις περιφερειακές υπηρεσίες του με βάση τις διατάξεις αυτού του νόμου και επιχορηγούνται μετά από απόφαση του Υπουργού Συντονισμού. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ορίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας και μπορεί να μεταβάλλεται το ποσό αυτό.

8. Η προβλεπόμενη για κάθε οικονομικό έτος δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου για την καταβολή των επιχορηγήσεων επενδύσεων και των επιδοτήσεων επιτοκίου αυτού του νόμου εγγράφεται στον Προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις αυτού του νόμου απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή δικαίωμα και κάθε άλλη επιβάρυνση σε όφελος του Δημοσίου ή τρίτων.

Άρθρον 7.

Καθορισμός Ύψους της Επιχορήγησης Επενδύσεων.

1. Το ύψος της επιχορήγησης εξαρτάται από την περιοχή στην οποία λειτουργεί ή επιχείρηση και από τα κριτήρια της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Για την περιοχή Α' και με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 9, δεν παρέχεται επιχορήγηση. Το ύψος επιχορήγησης για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στην περιοχή Β' είναι από 10% μέχρι 25% επί της συνολικής δαπάνης της επένδυσης. Για την

περιοχή Γ' είναι από 15% οχή Δ' από 20% μέχρι 5% σε τις περιοχές Δ' που δικές ζώνες του άρθρου το ελάχιστο ποσοστό επιχορήγησης.

2. Το ύψος της επιχορήγησης καθορίζεται με βάση κριτήρια που εκφράζονται ως ποσοστά του ετήσιου στόχους της Οικονομικής Ανάπτυξης. Για τα κριτήρια τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια ελέγχου των επενδύσεων ίδιας συμμετοχής, οι επιχειρήσεις κλπ., σε οικονομικά κριτήρια σκοπιμότητας να εξασφαλισθεί ή μερικώς ή ολικώς οφελος επιχορήγησης για τον καθορισμό του ύψους της επιχορήγησης για κάθε περιοχή, ορίζονται:

- α) Η σχέση της επένδυσης με τα κλειδιά της οικονομικής ανάπτυξης και της ανεργίας.
 - β) Η τεχνολογία της επένδυσης και ο βαθμός δυναμικού.
 - γ) Το εθνικό οικονομικό ενδιαφέρον και η συμβολή στην ανάπτυξη των ανεργιών και στην οικονομική ενδυνάμυνση των εργαζομένων, ή χρήση εργαζομένων του εξοπλισμού.
 - δ) Το κοινωνικό ενδιαφέρον και η συμβολή στην ανάπτυξη της κοινωνίας.
 - ε) Ο φορέας της επένδυσης, οι οργανισμοί, οι οργανισμοί λιγνών εργαζομένων.
3. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ορίζονται για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας τα ποσοστά ενίσχυσης της παραγράφου 2.

Γνωμοδοτικές

1. Με απόφαση δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιχορήγηση των επενδύσεων, καθώς και την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού.

Με όμοια απόφαση δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιχορήγηση των επενδύσεων κάτω των 10 εκατομμυρίων δραχμών.

2. Με απόφαση δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιχορήγηση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στην περιοχή Β'.

3. Της Κυβέρνησης δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιχορήγηση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στην περιοχή Γ'.

4. Της Κυβέρνησης δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιχορήγηση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στην περιοχή Δ'.

περιοχή Γ' είναι από 15% μέχρι 40% και για την περιοχή Δ' από 20% μέχρι 50%, εκτός από τις επενδύσεις της περιοχής Δ' που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 παρ. 3, για τις οποίες το ελάχιστο ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται σε 35%.

2. Το ύψος της επιχορήγησης προσδιορίζεται με βάση κριτήρια που εκφράζουν τις επιδιώξεις και τους στόχους της Οικονομικής Πολιτικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια αξιολόγησης και έλεγχου των επενδύσεων, όπως το ποσοστό και ύψος ίδιας συμμετοχής, οι προσωπικές βιωσιμότητας της επιχείρησης κλπ., σε συνδυασμό με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια σκοπιμότητας, τα οποία αποβλέπουν στο να εξασφαλισθεί η μεγιστοποίηση του συνολικού κοινωνικού όφελους από κάθε επένδυση. Ειδικότερα για τον καθορισμό του ύψους της επιχορήγησης για κάθε περιοχή, ορίζονται και τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) Η σχέση της επένδυσης με βασικούς κλάδους - κλειδιά της οικονομίας, όπως θα καθορίζονται από την αναπτυξιακή πολιτική της Κυβέρνησης.
 - β) Η τεχνολογία και η παραγωγικότητα της επένδυσης και ο βαθμός χρησιμοποίησης του παραγωγικού δυναμικού.
 - γ) Το εθνικό οικονομικό συμφέρον, όπως η προοπτική εξαγωγών και υποκατάσταση εισαγωγών, η εξοικονόμηση ενέργειας, η χρήση εγχώριων πρώτων υλών, η χρήση εγχώριου κεφαλαιουχικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
 - δ) Το κοινωνικό συμφέρον, όπως η απασχόληση, η ρύπανση του περιβάλλοντος, η ποιότητα ζωής.
 - ε) Ο φορέας της επένδυσης, όπως οι Συνεταιρισμοί, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι Έλληνες εργαζόμενοι του εξωτερικού και οι ναυτικοί.
3. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Έφημεριδα της Κυβέρνησης, καθορίζονται για την παροχή των επιχορηγήσεων τα στοιχεία αξιολόγησης των επενδύσεων, τα κριτήρια και τα ποσοστά ενίσχυσης κατά κλάδο, μέσα στα πλαίσια της παραγράφου 1.

Άρθρο 8.

Γνωμοδοτικές Επιτροπές και όργανα Έλεγχου.

1. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού δημοσιευόμενη στην Έφημεριδα της Κυβέρνησης θα συσταθεί στο Υπουργείο Συντονισμού Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή με έργο τη γνωμοδότηση σε θέματα γενικής επενδυτικής πολιτικής, τον έλεγχο της ύπαρξης των προϋποθέσεων για την υπαγωγή στο νόμο αυτό επενδύσεων άνω των 200 εκατ. δραχμών, καθώς και την αξιολόγηση των επενδύσεων αυτών.

Με όμοια απόφαση θα συσταθούν στις Υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης Περιφερειακές Γνωμοδοτικές Επιτροπές για τον έλεγχο της ύπαρξης των προϋποθέσεων για την υπαγωγή στο νόμο επενδύσεων κάτω των 200 εκατ. δρχ. που θα πραγματοποιηθούν στο διοικητικά όρια των Υπηρεσιών αυτών.

2. Με όμοια απόφαση θα συσταθούν επίσης όργανα έλεγχου της προόδου των επενδυτικών έργων με βάση τους όρους της εγκοπιτικής Πράξης.

3. Της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής προεδρεύει ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Συντονισμού, αναπληρούμενος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος από το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Βιομηχανίας. Τών Περιφερειακών Γνωμοδοτικών

Επιτροπών προεδρεύει ο Νομάρχης της έδρας της οικείας ΥΠΑ, αναπληρούμενος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος από το σύμφωνα με το νόμο αναπληρωτή του.

4. Η συγκρότηση των Επιτροπών αυτών θα γίνει με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, από υπαλλήλους των Υπουργείων Συντονισμού, Οικονομικών, Βιομηχανίας, Γεωργίας και Τραπεζών, από εκπροσώπους των Οργανώσεων των παραγωγικών τάξεων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος και του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος, του ΕΟΜΜΕΧ και του ΕΛΚΕΠΑ ως και από πρόσωπα έχοντα ειδική εμπειρία σε θέματα επενδύσεων, μετά από πρόταση των αρμοδίων Υπουργών και των διοικήσεων των αντίστοιχων φορέων.

Με την αυτή απόφαση ορίζεται ο Γραμματέας, οι εισηγητές, ως και η αποζημίωση των μελών, του Γραμματέα και των εισηγητών.

5. Για τη διαδικασία λειτουργίας των επιτροπών και οργάνων, την απαρτία και τη λήψη αποφάσεων ισχύουν ανάλογα οι σχετικές διατάξεις του Οργανισμού του Υπουργείου Συντονισμού.

6. Μέχρι τη σύσταση των περιφερειακών Γνωμοδοτικών Επιτροπών, οι αιτήσεις των επενδυτών εξετάζονται από την Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή.

7. Με απόφαση των Υπουργών Συντονισμού, Προεδρίας Κυβερνήσεως και Οικονομικών, μπορεί να συσταθούν μέχρι τριάντα (30) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, κατάλληλου για την υποβοήθηση του έργου των Γνωμοδοτικών Επιτροπών. Οι θέσεις αυτές θα πληρωθούν με προσωπικό που θα αποσπασθεί από άλλα Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Τράπεζες καθώς και προσλαμβανόμενο με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου και με αποδοχές καθοριζόμενες με την ίδια απόφαση, και με τη διαδικασία του Ν. 993/1979.

Άρθρο 9.

Ειδικές Επενδύσεις.

1. Στις περιοχές Β', Γ' και Δ' παρέχεται επιπλέον επιχορήγηση 15 ποσοπαίων μονάδων για τις πιο κάτω επενδύσεις:

α) Προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.

Περιλαμβάνονται και οι δαπάνες μεταφοράς για μεταγκατάσταση επιχειρήσεων υψηλής όχλησης, από κατοικημένες περιοχές σε βιομηχανικές ή βιοτεχνικές ζώνες.

β) Υποκατάστασης του πετρελαίου ή της ηλεκτρικής ενέργειας με αέριο, επεξεργασμένα απορρίματα, ήπιες μορφές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, λαμβανόμενου υπόψη και του βαθμού εξοικονόμησης ενέργειας. Για επενδύσεις αυτής της κατηγορίας πρόσθετη προϋπόθεση είναι ο περιορισμός της ρύπανσης του περιβάλλοντος όπως θα διοπιστώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΧΟΠ.

γ) Ίδρυσης ή επέκτασης εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή ενεργειακής ή μεταλλευτικής έρευνας.

δ) Έξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

ε) Επιχειρήσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Συνεταιρισμών του άρθρου 2 παράγραφος 1.

στ) Για επενδύσεις Ειδικών Ίδρυμάτων και Έργα

στηρίων Ταχύρρυθμης Αναπροσαρμογής για την απασχόληση μειονεκτούντων ατόμων όπως αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις του νόμου 963/1979, καθώς και επενδύσεις επιχειρήσεων που πραγματοποιούνται από μειονεκτούντα άτομα ή απασχολούν κυρίως άτομα αυτής της κατηγορίας. Η υπαγωγή στην κατηγορία αυτή επιχειρήσεων γίνεται μετά από γνωμάτευση του Ο.Α.Ε.Δ. προς το Υπουργείο Συντονισμού.

2. Στην περιοχή Α' παρέχεται επιχορήγηση μέχρι 30 ποσοστιαίες μονάδες στο συνολικό ύψος της επένδυσης, για επενδύσεις των περιπτώσεων α, β, γ, δ και στ της προηγούμενης παραγράφου.

3. Επενδύσεις των περιπτώσεων β, στ, ι και ιε της παρ. 1 του άρθρου 2, σε όποια περιοχή και αν πραγματοποιούνται, υπάγονται στους όρους της επιχορήγησης των επιχειρήσεων της περιοχής Δ'. Επενδύσεις της περίπτωσης γ της αυτής παραγράφου σε όποια περιοχή και αν πραγματοποιούνται, υπάγονται στους όρους της επιχορήγησης των επιχειρήσεων της περιοχής Γ', εκτός από αυτές που βρίσκονται στην περιοχή Δ', στις οποίες ισχύει το καθεστώς της περιοχής αυτής.

4. Παρέχεται επιχορήγηση για τις δαπάνες μεταγκατάστασης στις περιοχές Β', Γ' και Δ', ποσοστού ίσου προς το μέγιστο ποσοστό της επιχορήγησης της περιοχής μεταγκατάστασης, αυξανόμενο κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Συντονισμού και Βιομηχανίας δημοσιευόμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζονται οι κατηγορίες δαπανών μεταγκατάστασης που επιχορηγούνται και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 10.

Συμμετοχή του Δημοσίου στις επιχορηγούμενες επιχειρήσεις. Μεταβίβαση των δικαιωμάτων αυτού.

Τα δικαιώματα του Δημοσίου από τη συμμετοχή στην επένδυση μεταβιβάζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών σε Τράπεζες Έπενδύσεων. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι σχέσεις του Δημοσίου με τις Τράπεζες αυτές, ο τρόπος συμμετοχής και γενικά όλα τα εκ της συμμετοχής θέματα επιφυλασσομένης της εφαρμογής των διατάξεων του Εμπορικού Νόμου.

Β. ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Άρθρο 11.

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου.

1. Στις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των επιχορηγήσεων του παρόντος νόμου, παρέχεται επιδότηση επιτοκίου τραπεζικών δανείων, ομολογιακών δανείων εκδομένων σε δημόσια έγγραφη ή δανείων από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, ληφθέντων για την πραγματοποίησή τους. Το ποσοστό επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης που εγκρίθηκε και παρέχεται για τα τρία πρώτα χρόνια εξυπηρέτησης των δανείων που έχουν συναφθεί, εκτός από τις επενδύσεις της περιοχής Δ' που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 παρ. 3, για τις οποίες η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται για τα έξι (6) πρώτα χρόνια.

2. Για να πραγματοποιηθεί καταβολή επιδότησης επιτοκίου πρέπει να διαπιστώνεται με έκθεση των

άρμοδων οργάνων ελέγχου ή πύρση των όρων της εγκριτικής πράξης.

3. Το ποσό επιδότησης επιτοκίου που εισπράττει ή επιχειρήσει, μειώνει το ποσό των χρεωστικών τόκων, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται.

4. Η επιδότηση επιτοκίου δεν παρέχεται σε περιπτώσεις που η επένδυση υπάγεται στο καθεστώς των αφορολογίτων εκπτώσεων.

Γ. ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΣ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 12.

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου.

1. Παρέχονται εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματος καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων του άρθρου 2 του νόμου αυτού που είναι εγκαταστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στις περιοχές Β', Γ' και Δ' του άρθρου 3 αυτού του νόμου εφόσον πραγματοποιήσουν νέες παραγωγικές επενδύσεις σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος από την έναρξη ισχύος του νόμου μέχρι της 31.12.1992. Για τις επιχειρήσεις του άρθρου 2 παρ. 1, γ ισχύει το καθεστώς της Γ' Περιοχής ανεξάρτητα του τόπου εγκατάστασης, εκτός των μεταλλευτικών επιχειρήσεων της Περιοχής Δ', στις οποίες ισχύει το καθεστώς της Περιοχής αυτής.

2. Τα ποσοστά των αφορολογίτων εκπτώσεων επί της αξίας των νέων παραγωγικών επενδύσεων καθώς και το ποσοστό των ετήσιων καθαρών κερδών μέχρι τα οποία μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση, κλιμακώνονται κατά περιοχή ως εξής:

Περιοχές	Ποσοστό αφορολόγητης έκπτωσης επί της αξίας της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση
Α'	-	-
Β'	40%	60%
Γ'	55%	75%
Δ'	70%	90%

3. Σε περίπτωση που επένδυση έτυχε επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου, δε μπορεί να υπαχθεί στο καθεστώς των αφορολογίτων εκπτώσεων.

Άρθρο 13.

Προϋποθέσεις πραγματοποίησης αφορολογίτων εκπτώσεων.

1. Οι αφορολόγητες εκπτώσεις του προηγούμενου άρθρου γίνονται με τις εξής προϋποθέσεις:

α) Υπολογίζονται με βάση τα καθαρά κέρδη που περιλαμβάνονται στην υποβαλλόμενη αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος και τα οποία προέρχονται από δραστηριότητες των επιχειρήσεων μετά την αφαίρεση των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της δοσμένης χρήσης που διανέμονται πραγματικά ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους των προσωπικών εταιρειών ή τους ατομικούς επιχειρηματίες.

β) Πραγματοποιούνται από τα κέρδη της διαχειριστικής χρήσης που έγινε η επένδυση. Αν δεν πραγματοποιηθούν κέρδη κατά τη διαχειριστική αυτή χρήση ή αυτά που πραγματοποιούνται δεν έπαιρουν, ή αφορολόγητη έκπτωση πραγματοποιείται από τα κέρδη των άμεσως επόμενων διαχειριστικών χρήσεων.

μέχρι να καλυφθούν τ

50σεων που ορίζονται

γ) Εμφανίζονται με

αποθεματικού σε ξεχω

γιστικά βιβλία της επ

δ) Η επιχείρηση τ

κατηγορίας του Κώδ

2. Για τις επιχειρή

Πρώτης, Δεύτερης ή

Φορολογικών Στοιχεί

πραγματοποιούνται α

νονται με την αρχικ

απολήψεις.

3. Όταν η επιχ

στηριότητες, οι αφ

τοποιούνται μόνο ε

χονται από τις δρα

προβλέπονται στο ν

α λογιστικός προσ

νεται διαχωρισμό

επιχείρησης με β

δραστηριότητας.

4. Με απόφαση

Οικονομικών καθορ

πει να υποβληθούν

τά απαραίτητα για

δυσσης και για τ

ρολόγητης έκπτω

νίσουν οι επιχειρ

κατηγορίας του κ

5. Το ευεργέτ

εφαρμόζεται για

400 εκατ. δρχ.

με απόφαση του

μενη στην Εφη

γένημα των αφο

δοχειακές επιχε

κλίνας.

Φορ

1. Η αφορολό

σύμφωνα με τί

θρων, προστίθε

φορολογείται σ

α) Τα λογισ

άνειλκρινή και

σης που πραγ

β) Πουλήθηκ

περάσουν πέντ

για το ποσό π

χει στην αξία

ταξη αυτή δεν

ταστήσει τα π

σε έξη μήνες

δου που έγινε

τουλάχιστο ε

ποθέσεις της

νόμος.

γ) Εθ γίνε

ποσού της δ

που θα διαν

δ) Διαλύε

λόγω θανάτ

ρειας.

2. Επίσης

μέχρι να καλυφθούν τα ποσοστά της αξίας των επενδύσεων που ορίζονται από το προηγούμενο άρθρο.

γ) Έμφανίζονται με τη μορφή του άφορολόγητου αποθεματικού σε ξεχωριστούς λογαριασμούς στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

δ) Η επιχείρηση τηρεί λογιστικά βιβλία τέταρτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων.

2. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν λογιστικά βιβλία Πρώτης, Δεύτερης ή Τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων οι άφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται από τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με την άρχική δήλωση, αφού αφαιρεθούν οι απολήψεις.

3. Όταν η επιχείρηση έχει περισσότερες δραστηριότητες, οι άφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται μόνο από τα καθαρά κέρδη που προέρχονται από τις δραστηριότητες της επένδυσης που προβλέπονται στο νόμο αυτό. Αν δεν είναι δυνατός ο λογιστικός προσδιορισμός των κερδών αυτών, γίνεται διαχωρισμός του συνόλου των κερδών της επιχείρησης με βάση τα ακαθάριστα έσοδα κάθε δραστηριότητας.

4. Με απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν από τον επενδυτή, τα στοιχεία τα απαραίτητα για τον έλεγχο του ύψους της επένδυσης και για το χρόνο πραγματοποίησης της άφορολόγητης έκπτωσης, τα βιβλία που πρέπει να εμφανίσουν οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α, Β, και Γ κατηγορίας του ΚΦΣ.

5. Το εύρηγμα των άφορολόγητων εκπτώσεων εφαρμόζεται για το τμήμα της επένδυσης το μέχρι 400 εκατ. δρχ. το οποίο μπορεί να μεταβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, Δημοσιεύομενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το εύρηγμα των άφορολόγητων εκπτώσεων για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ισχύει για τις 300 πρώτες κλίνες.

Άρθρο 14.

Φορολογία των εκπτώσεων.

1. Η άφορολόγητη έκπτωση που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία:

α) Τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης κριθούν άνειλικρινή και για το ποσό της άφορολόγητης έκπτωσης που πραγματοποιήθηκε σ' αυτή τη χρήση.

β) Πουλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν περάσουν πέντε χρόνια από τότε που αγοράσθηκαν, για το ποσό που η άφορολόγητη έκπτωση αντιστοιχεί στην αξία των πάγιων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται αν η επιχείρηση αντικαταστήσει τα πάγια στοιχεία που πωλήθηκαν, μέσα σε έξη μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έγινε η πώληση με νέα πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστο αξίας, τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της παραγωγικής επένδυσης που ορίζει ο νόμος.

γ) Θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού της άφορολόγητης έκπτωσης και για το ποσό που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

δ) Διαλύεται ή ατομική επιχείρηση ή η εταιρεία λόγω θανάτου του επιχειρηματία ή μέλους της εταιρείας.

2. Επίσης η έκπτωση που πραγματοποιήθηκε σύμ-

φωνα με το άρθρο 12 αυτού του νόμου φορολογείται:

α) Σε περίπτωση αποχώρησης έταιρου, στο όνομα του, στο χρόνο αποχώρησής του και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση, το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

β) Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικής μεριδας, στο όνομα του μεταβιβάζοντος, στο χρόνο της μεταβίβασης και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

γ) Σε περίπτωση ανάληψης της έκπτωσης από έταιρο ή τους κληρονόμους του στο όνομα του αναλαμβάνοντος, στο χρόνο της ανάληψης και για το ποσό που αναλαμβάνεται απ' αυτόν.

δ) Σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου και εφόσον η Εταιρεία συνεχίζεται μόνιμα μόνο μεταξύ των λοιπών εταίρων, στο όνομα του κληρονόμου και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του θανόντος στην εταιρεία.

3. Οι διατάξεις της περίπτωσης δ της παραγρ. 1 και της παραγρ. 2 αυτού του άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στις άφορολόγητες κρατήσεις που γίνονται με βάση τις διατάξεις του Ν.Δ. 4002/1959, του Α.Ν. 147/1967, του Ν.Δ. 1078/1971, του Ν.Δ. 1313/1972, του Ν.Δ. 331/1974, του Ν. 289/1976 και του Ν. 849/1978. Οι διατάξεις αυτές της παραγράφου εφαρμόζονται και για τις υποθέσεις που εκκρεμούν στις Φορολογικές Αρχές, και τα Διοικητικά Δικαστήρια, εφόσον δεν έχουν κριθεί τελεσίδικα.

Δ'. ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

Άρθρο 15.

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου.

1. Οι αυξημένες αποσβέσεις του παρόντος νόμου ισχύουν για παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 που θα πραγματοποιήσουν οι επιχειρήσεις του άρθρου 2 από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου μέχρι 31.12.1992.

2. Οι συντελεστές των τακτικών αποσβέσεων, των παγίων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων του άρθρου 2 που ισχύουν κάθε φορά, αυξάνονται προκειμένου για πάγια που θα αποκτηθούν μετά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, ανάλογα με την περιοχή της παραγράφου 1 του άρθρου 3 αυτού του νόμου στην οποία εγκαθίστανται και ανάλογα με τις βάρδιες εργασίας, κατά τα πιο κάτω ποσοστά:

Περιοχή	α' βάρδια	β' βάρδια	γ' βάρδια
Α'	-	20%	40%
Β'	20%	40%	80%
Γ'	35%	70%	120%
Δ'	50%	100%	150%

Για τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις ισχύει το καθεστώς της Γ' Περιοχής ανεξάρτητα του τόπου εγκατάστασης, εκτός των μεταλλευτικών επιχειρήσεων της Περιοχής Δ', στις οποίες ισχύει το καθεστώς της Περιοχής αυτής.

Για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών (πλην βιομηχανικών) και τα κατασκηνωτικά κέντρα CAMPINGS ισχύουν οι παραπάνω συντελεστές α' βάρδιας.

3. Για την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου απαιτείται απασχόληση στη δεύτερη βάρδια αριθμού εργατών που αναλογεί σε μέσο έτησιο ποσοστό ίσο τουλάχιστον πρὸς τὸ ἥμισυ (50%) αὐτῶν πού ἀπασχολοῦνται στὴν πρώτη βάρδια καὶ εφόσον ἀπασχολεί-

τα και τρίτη βάρδια, απαιτείται συνολικά στη δεύτερη και τρίτη βάρδια άπασχόληση αριθμού εργατών που αναλογεί σε μέσο έτησιο ποσοστό τουλάχιστον προς το τέσσερα πέμπτα (80%) αυτών που άπασχολούνται στην πρώτη βάρδια.

4. Δαπάνες κατασκευής και βελτίωσης κτιρίων και εγκαταστάσεων χρησιμοποιούμενων για την άναυχη και τη συνεστίαση των εργατών και υπαλλήλων των επιχειρήσεων πραγματοποιούμενες στα χρονικά πλαίσια της παραγράφου 1 του παρόντος τυγχάνουν απόσβεσης 100% κατά το πρώτο έτος της επένδυσης ανεξάρτητα περιοχής.

5. Δαπάνες για έργα τέχνης Έλλήνων Καλλιτεχνών τα οποία φιλοτεχνούνται, κατασκευάζονται ή αγοράζονται μετά τη δημοσίευση του παρόντος, και ενσωματώνονται ή τοποθετούνται στα κτίρια των επιχειρήσεων (π.χ. αγάλματα, ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, κλπ.), τυγχάνουν απόσβεσης 100% κατά το πρώτο έτος της επένδυσης ανεξάρτητα από την περιοχή, εάν η αξία τους δεν υπερβαίνει το 3% της αξίας του κτιρίου στο οποίο ενσωματώνονται ή τοποθετούνται μόνιμα. Το τυχόν επίπλεον του 3% ποσό υπόκειται σε απόσβεση με τους συνήθεις κανόνες. Τα ενσωματωμένα στο κτίριο έργα τέχνης δεν μπορούν να αφαιρεθούν πριν από την παρέλευση 10ετίας ή την κατεδάφιση του κτιρίου.

6. Για τον ύπολογισμό των τακτικών και προσθετων άποσβέσεων, αφαιρείται από την αξία κτήσης των πάγιων στοιχείων το ποσό των δωρεάν άπασχολήσεων που λαμβάνει ή άπασχολήση από το Δημόσιο.

Άρθρο 16.

Φορολογία των αύξημένων άποσβέσεων.

Στην περίπτωση που τα βιβλία της άπασχολήσης κριθούν άνελικρινή γίνεται έξωλογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών της χρήσης και οι πρόσθετες άποσβέσεις που διενεργήθηκαν μέσα στη χρήση, λαμβάνονται ύπόψη για τη διαιρέση του συντελεστή καθαρών κερδών με το οποίο και θα φορολογηθεί ή άπασχολήση.

Άρθρο 17.

Επενδύσεις Έλλήνων του Έξωτερικού.

1. Επενδύσεις από Έλληνες εργαζόμενους του έξωτερικού ή ναυτικούς της μεσογειακής και ποσιπόρου Ναυτίας, οι οποίες έμπιπτουν σε μία από τις προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο κατηγορίες, άπολαμβάνουν όλα τα προβλεπόμενα από τον παρόντα νόμο εύεργετήματα για συνεταιριστικές άπασχολήσεις και άπασχολήσεις τοπικής αύτοδιοίκησης και οι αίτησεις τους έξεετάζονται με προτεριότητα από τις Γνωμοδοτικές Επιτροπές έφόσον συντρέχουν οι παρακάτω προύποθέσεις:

α) Η πλειοψηφία των συμφερόντων της άπασχολήσης που άναλαμβάνει την επένδυση άνήκει σε Έλληνες οι οποίοι θα έχουν συμπληρώσει τρία τουλάχιστον χρόνια άπασχολήσης και συνεχούς εγκατάστασης στο έξωτερικό μέχρι της ύποβολής της αίτησης για την ύπαγωγή τους στα εύεργετήματα αυτού του νόμου, και των οποίων ή ίδια συμμετοχή στην άπασχολήση προέρχεται άποδειγμένα από είσαχθέν σύναλλαγμα μη ύποχρεωτικώς έκχωρηθέν στην Τράπεζα της Ελλάδος. Για τους Έλληνες ναυτικούς άπασχολήση να έχουν συμπληρώσει τριών έτών συνολική ύπηρεσία σε πλοία.

β) Όλοι οι επενδυτές ενεργούν άποκλειστικά και μόνο για λογαριασμό τους, άποκλειόμενης κάθε είδους άντιπροσωπείας τρίτων.

γ) Γίνεται ειδική αίτιολογημένη πρόταση από την ύπηρεσία της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου που δημιουργείται στο Υπουργείο Συντονισμού προς την άρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή, που γνωμοδοτεί κατά περίπτωση.

2. Για το σκοπό της παραπάνω παραγράφου συγκροτείται στο Υπουργείο Συντονισμού ύπηρεσία με άρμοδιότητα την ύποδοχή, ενημέρωση, ενημέρωση, ύποβοήθηση, παροχή συμβουλών προς τους ενδιαφερομένους Έλληνες εργαζόμενους του έξωτερικού καθώς και την επεξεργασία, προώθηση και διαβίβαση προς την άρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή των σχετικών επενδυτικών προτάσεων.

3. Οι προύποθέσεις ύπαγωγής στο άρθρο αυτό καθώς και τα άπαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται με κοινή άπόφαση των Υπουργών Συντονισμού, Εργασίας και Εμπορικής Ναυτίας κατά περίπτωση.

Άρθρο 18.

1. Βιομηχανικές και βιοτεχνικές άπασχολήσεις που προσφέρονται για την πρακτική άσκηση μαθητών που παρακολουθούν προγράμματα τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης, σε Εκπαιδευτικές Μονάδες όποιουδήποτε φορέα είναι δυνατό να έπιδιοτούνται από τον Οργανισμό Άπασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), με ποσό μέχρι 50% του ήμερομισθίου άνειδίκευτου εργάτη που ισχύει κάθε φορά για τις ήμέρες εργασιακής άπασχολήσης κάθε μαθητή στην άπασχολήση.

2. Οι ενδιαφερόμενες άπασχολήσεις ύποβάλλουν σχετική αίτηση στον ΟΑΕΔ, ο οποίος καταρτίζει πίνακα άπασχολήσεων κατά κλάδους, ειδικότητα και περιφέρεια, που σύμφωνα με το πρόγραμμα εκπαίδευσης της κάθε Μονάδας και τις ανάγκες της άγορας εργασίας κρίνει κατάλληλες για πρακτική άσκηση των μαθητών.

3. Η άπασχολήση κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης έχει έναντι του μαθητή όλες τις ύποχρεώσεις προς άνειδίκευτο εργάτη σύμφωνα με τις διατάξεις της εργατικής και άσφαλιστικής νομοθεσίας που ισχύουν κάθε φορά.

4. Με κοινές άποφάσεις των Υπουργών Συντονισμού, Εργασίας και Βιομηχανίας και Ένεργειας που εκδίδονται με πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ, καθορίζονται οι άπασχολήσεις που θα έπιδιοτηθούν, ο χρόνος καταβολής της έπιδότησης, τα άπαιτούμενα δικαιολογητικά και το κατά περίπτωση ποσοστό του ήμερομισθίου άνειδίκευτου εργάτη που σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο 1 θα καταβάλει ο Οργανισμός. Με τις ίδιες άποφάσεις όρίζονται οι προύποθέσεις για άνάθεση πρακτικής άσκησης σε άπασχολήσεις, ή διάρκεια αυτής σύμφωνα με τα προγράμματα εκπαίδευσης, οι ύποχρεώσεις των άπασχολήσεων και ο έλεγχος της εκπαιδευτικής άποδοσης και κάθε λεπτομέρεια σχετική με τις σχέσεις άπασχολήσεων και μαθητών.

5. Οι κατά τις διατάξεις του παρόντος έπιδότησεις προς τις άπασχολήσεις άπαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλη χαρτοσήμου και γενικά από κρατήσεις ή εισφορές για το δημόσιο και για τρίτους.

Τα ποσά που καταβάλλονται από τον ΟΑΕΔ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άποδίδονται σ' αυτόν από το Δημόσιο μέσα στο έπόμενο της κα-

ταβολής οίκων
των Έπενδύ-

Για σοβαρά
Γνωμοδοτική
κριτική άπο-
ανάφερονται
της έγκρισης
εία έσωτερικ-

Επιχειρήσε-
μο και οι
θα παύσου-
χωρίς προ-
νισμού έπι-
τη έπιση-
τονισμού
μοδοτικής

Αντικατα-

Το άρθρο
ως έξής:

1. Έπι-
τήματος
πρώτη α-
α) Με
πικνότητα
β) Με
πικνότητα
και των
στάσεων
Ο τώ-
τήματος
πουργός
ας.

Η κρι-
τικών
τά μέ-
2.

για τη

α) Με
β) Απ-
Δημό-
γ) Συ-
δομή-
δ) Πι-
ΟΡΕ-

Τ
ται
χον
κό-
3

ΕΛ-
αύ-
την
όπ-
νά

Κ

ταβολής οικονομικό έτος από τό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

*** Άρθρο 19.
Λύση διαφορών.**

Γιά σοβαρές, κατά την εκτίμηση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής, επενδύσεις, μπορεί ή εγκριτική απόφαση να όρίζει ότι διαφορές οι όποιες αναφέρονται στην έρμηνεία ή σε ένδεχόμενα κενά της εγκριτικής πράξης λύνονται με τριμελή διαίτησία έσωτερικού, όπως όρίζεται στην εγκριτική πράξη.

*** Άρθρο 20.**

Επιχειρήσεις που έχουν ύπαρχει στον παρόντα νόμο και οι όποιες πριν από την παρέλευση 10ετίας θα παύσουν να λειτουργούν ή θα μεταβιβαθούν χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Συντονισμού υποχρεούνται σε μερική ή όλική επιστροφή τη έπιχορήγησης με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού εκδιδόμενης μετά γνώμη της άρμοδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής του παρόντος νόμου.

*** Άρθρο 21.**

Αντικατάσταση του άρθρου 30 του Ν. 1116/1981.

Τό άρθρο 30 του Νόμου 1116/1981 αντικαθίσταται ως έξης:

*** Άρθρο 30.**

1. Έγκρίνεται ή ίδρυση του Πετροχημικού Συγκροτήματος που έχει σχεδιάσει ή «ΕΛΕΒΜΕ», τό όποιο σε πρώτη φάση θά περιλάβει την κατασκευή:

- α) Μονάδος Πολυαιθυλενίου χαμηλής πυκνότητας 70.000 ΜΤ/έτος
 - β) Μονάδος Πολυαιθυλενίου ύψηλής πυκνότητας 50.000 ΜΤ/έτος
- καί των αναγκαίων βοηθητικών έργων και εγκαταστάσεων.

Ό τόπος εγκατάστασης του Πετροχημικού Συγκροτήματος θά καθορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Βιομηχανίας και Ένεργείας.

Η κατασκευή των παραπάνω μονάδων και βοηθητικών εγκαταστάσεων προβλέπεται να περατωθεί περί τά μέσα του 1985.

2. Έγκρίνεται τό έξης σχήμα χρηματοδότησης για την κατασκευή των δύο αυτών μονάδων:

	\$ Η.Π.Α.
α) Μετοχικό Κεφάλαιο	55.000.000
β) Άτοκο δάνειο που θά χορηγήσει τό Δημόσιο	100.000.000
γ) Συμμετοχή του δημοσίου σε έργα ύποδομής με έπιχορήγηση (GRANT)	25.000.000
δ) Πιστώσεις έξωτερικού (EXPORT CREDITS)	150.000.000
	330.000.000

Τό παραπάνω μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αύξάνεται με απόφαση της γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Έταιρείας όπως όρίζεται στο καταστατικό ίδρυσης της Έταιρείας.

3. Τό μετοχικό κεφάλαιο θά καλυφθεί από την ΕΛΕΒΜ κατά 96% και από κάθε μία των μετόχων αυτής Τράπεζα κατά 1% σύμφωνα με τους όρους της ύπ' αριθ. 265/27.3.1980 απόφασης της Ν.Ε. ή όποια τροποποιείται ώστε με τη σύσταση του φορέα να καταβληθεί τό 25% του μετοχικού κεφαλαίου, τό

δέ 75% σε δύο ισόποσες δόσεις την 1η Μαρτίου και 1η Ιουλίου 1983.

4. Τό άτοκο δάνειο του Δημοσίου χορηγείται χωρίς την παροχή έμπράγματης άσφάλειας για τόν φορέα. Έμπράγμια άσφάλεια θά δοθεί στο Δημόσιο μόνον όταν και από τη στιγμή που θά δοθεί τέτοια άσφάλεια σε άλλους πιστωτές. Όποσδήποτε ή έμπράγμια άσφάλεια θ' άκολουθεί πάντοτε την άσφάλεια προς τους άλλους πιστωτές.

Τό δάνειο του Δημοσίου θά έξοφληθεί από τό φορέα σε 4 έτήσιες δόσεις, τό άθροισμα των όποιων θά ισούται με τό ποσό των δραχμών που ό φορέας εισέπραττε κατά τη σταδιακή καταβολή του δανείου.

Η πρώτη δόση θά καταβληθεί μετά 7 χρόνια από την έναρξη έμπορικής λειτουργίας του συγκροτήματος και έν πάση περιπτώσει θά έπεται της έξόφλησης των πιστώσεων έξωτερικού.

Η συμμετοχή του Δημοσίου στα έργα ύποδομής θά πραγματοποιηθεί με την καταβολή του σχετικού ποσού του φορέα της επένδυσης που θά εκτελέσει αυτά τά έργα και μέσα στα πλαίσια του προγράμματος όλου του έργου.

5. Η χορήγηση από τό Δημόσιο του άτοκου δανείου των 100.000.000 δολ. ΗΓΑ καθώς και ή έπιχορήγηση (GRANT) του ποσού των 25.000.000 δολ. ΗΓΑ για τη συμμετοχή του στα έργα ύποδοχής όρίζεται ως έξης:

Χρόνος	Άτοκο Δάνειο	Έπιχορήγηση (GRANT)
1981	-	584.000
1982	50.000.000	12.000.000
1983	-	12.416.000
1984	50.000.000	-

Τό ισόποσο σε δραχμές των παραπάνω ποσών έθι καταβληθεί από τό πρόγραμμα Δημοσίων Έπενδύσεων ως έξης:

- Τά μη καταβληθέντα έτήσια ποσά της έπιχορήγησης (GRANT), σε δύο ισόποσες δόσεις την 1η Ιουνίου και 1η Σεπτεμβρίου των έτών 1982 και 1983.

- Τό άτοκο δάνειο σε τέσσερις ισόποσες δόσεις ήτοι την 1η Ιουνίου και 1η Σεπτεμβρίου των έτών 1982 και 1984.

Ποσά μη εισπραττόμενα από την Έταιρεία «ΠΕΤΡΟΧΗΜΙΚΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» κατά τό προβλεπόμενα στην παρούσα παράγραφο έτη και ήμερομηνίες, μεταφέρονται στα έπόμενα έτη και καταβάλλονται επί πλέον των ποσών τά όποια δικαιούται ή έταιρεία κατά τό ίδιο έτος σύμφωνα με τά παραπάνω όριζόμενα.

Ό ύπολογισμός των δολλαρίων σε δραχμές θά γίνεται με βάση την έπίσημη μέση τιμή της διατραπεζικής αγοράς συναλλάγματος (FIXING) της ήμέρας της καταβολής.

6. Έγκρίνεται ή από τό Έλληνικό Δημόσιο παροχή έγγύησης ύπερ του φορέα της επένδυσης για τό 50% των πιστώσεων που θά συγκεντρωθούν από αυτόν ή χάριν αυτού (κεφάλαιο και τόκος).

7. Κυρώνεται άφ' ότου-εκδόθηκε και άποκτά από τότε ισχύ νόμου ή παρ. 2 της ύπ' αριθ. 1624/17 Ιουλίου 1981 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής «περί τροποποίησης της ύπ' αριθ. 1399/1980 απόφασης της Οικονομικής Έπιτροπής» ή όποια εκκρωθή με τό Ν. 1116/1981 άρθρο 30 για τό Έργοσάσιο Πετροχημικών ή όποια έχει ως έξης:

*2) Έγκρίνεται, μέχρι της νομοθετικής κύρωσης της απόφασης αυτής της Οικονομικής Έπιτροπής, ή

χρηματοδότηση της Εταιρείας «ΠΕΤΡΟΧΗΜΙΚΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» από μία Έλληνική Τράπεζα με την εγγύηση του Έλληνικού Δημοσίου και με επίδοτηση των τόκων του δανείου από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών εκτέλεσης των έργων.

Οι τόκοι των δανείων, μέχρι ύψους δανείου 750.000.000 δραχ. θα βαρύνουν έξω ολοκλήρου τις Πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Ο φορέας του έργου, μετά τη λήψη του παραπάνω ποσού από το Έλληνικό Δημόσιο με τη μορφή του άτοκου δανείου, υποχρεούται να επιστρέψει το ποσό τούτο στην Τράπεζα για εξόφληση του δανείου, οι δε τόκοι θα καταβληθούν από το Δημόσιο βάσει βεβαίωσης της οικείας Τράπεζας».

8. Έγκριεται το σχήμα χρηματοδότησης του επενδυτικού προγράμματος της Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΚΡΑΜΑΤΑ για την επέκταση του μεταλλουργικού συγκροτήματος παραγωγής συμπυκνώματος χρωμίτου στο Βούρινο Κοζάνης - Γρεβενών και την κατασκευή μεταλλουργικής μονάδας σιδηροχρωμίου στην περιοχή ΤΣΙΓΓΕΛΙ ΠΛΑΤΑΝΟΥ Νομού Μαγνησίας, το οποίο έχει ως εξής:

	δολ. Η.Π.Α.
α) Μετοχικό Κεφάλαιο	20.000.000
β) Άτοκο Δάνειο που θα χορηγήσει το Δημόσιο	12.000.000
γ) Συμμετοχή Δημοσίου σε έργα υποδομής με επιχορήγηση (GRAMT)	5.000.000
δ) Φινλανδικές εξαγωγικές πιστώσεις	24.050.000
ε) Φινλανδικά δάνεια	4.250.000
	65.300.000
	=====

9. Το άτοκο δάνειο του Δημοσίου θα εξοφληθεί από το φορέα της επένδυσης σε 7 ετήσιες δόσεις με άρθροισμα των οποίων θα ισούται με το ποσό των δραχμών που ο φορέας εισέπραξε κατά τη σταδιακή καταβολή του δανείου. Η έναρξη καταβολής της πρώτης δόσης θα γίνει τέν τέταρτο χρόνο μετά την έναρξη λειτουργίας της μεταλλουργικής μονάδας. Το άτοκο δάνειο του Δημοσίου χορηγείται χωρίς την παροχή εμπράγματης ασφάλειας από την Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΚΡΑΜΑΤΑ. Εμπράγματη ασφάλεια θα δοθεί προς το Δημόσιο μόνον όταν και από τη στιγμή που θα δοθεί τέτοια ασφάλεια σε άλλους πιστωτές. Οπωσδήποτε η εμπράγματη ασφάλεια του Δημοσίου θα άκολυθεί πάντοτε εκείνη των άλλων πιστωτών.

Η συμμετοχή του Δημοσίου στα έργα υποδομής θα πραγματοποιηθεί με την καταβολή του παραπάνω ποσού της επένδυσης, στον φορέα της επένδυσης ο οποίος θα εκτελέσει αυτά μέσα στα πλαίσια του προγράμματος όλου του έργου.

Η χορήγηση από το Δημόσιο του άτοκου δανείου των 12.000.000 δολ. ΗΠΑ καθώς και η επιχορήγηση (GRANT) του ποσού των 5.000 δολ. ΗΠΑ για την συμμετοχή του στα έργα υποδομής θα γίνει ως εξής:

Χρόνος	Άτοκο Δάνειο	Επιχ/ση (GRANT)
1981	5.394.000	4.770.000
1982	6.606.000	221.000

Το σε δραχμές ισότιμο των παραπάνω ποσών θα βαρύνει το πρόγραμμα των Δημοσίων Επενδύσεων.

10. Έγκριεται η παροχή από την Έθνική Τράπεζα της Ελλάδος εγγυήσεων προς την εις HELSINKI Φινλανδίας δανειστρία εταιρία OYOKUMPU OY

υπέρ της Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΚΡΑΜΑΤΑ ύψους μέχρι δολαρίων ΗΠΑ 28.300.000.

11. Έγκριεται η παροχή από το Έλληνικό Δημόσιο άντεγγυήσεως προς την Έθνική Τράπεζα της Ελλάδος προς κάλυψη της εγγυήσεως που θα δώσει αυτή σύμφωνα με την παράγραφο δεκά (10). Η άντεγγύηση θα παύσει να ισχύει με την χορήγηση προς την Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΚΡΑΜΑΤΑ των ποσών που προβλέπονται από την παράγραφο 8 από το Δημόσιο.

12. Δεν θίγεται η ισχύς του άρθρου 30 του Ν. 1116/1981 για όσο χρόνο ισχύει ο νόμος αυτός.

13. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου αυτού ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού δημοσιευμένη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Άρθρο 22.

Τροποποίηση και κατάργηση διατάξεων των Α.Ν. 89/1967 και 378/1968.

1. Η από το άρθρο 4 του Α.Ν. 378/1968 προβλεπόμενη Τραπεζική Έγγυητική Έπιστολή αναπροσαρμόζεται στο ύψος των 50.000 δολαρίων ΗΠΑ.

2. Το από το άρθρο 2 παράγραφος 1 εδάφιο στ του Α.Ν. 89/1967 προνομίο ταχυδρόμησης συστημένων επιστολών στο εξωτερικό χωρίς προσκόμιση τους στο ταχυδρομείο για έλεγχο, καταργείται για το σύνολο των εταιρειών και επιχειρήσεων που έχουν ήδη εγκατασταθεί ή θα εγκατασταθούν με βάση τους Α.Ν. 89/1967 και Α.Ν. 378/1968.

Άρθρο 23.

Τροποποίηση, συμπλήρωση, κατάργηση και αντικατάσταση του Ν. 4171/1961.

1. Το άρθρο 7 του Ν. 4171/1961 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από μεταγενέστερους νόμους αντικαθίσταται εκτός από την περίπτωση γ της παραγράφου 1 και από τις παραγράφους 2, 3 και 6 που παραμένουν σε ισχύ όπως έχουν, ως εξής:

« Άρθρο 7.

1. α) Οι συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων παρεχομένων από Έλληνικές ή Ξένες Τράπεζες ή υποκαταστήματα ξένων Τραπεζών στην Ελλάδα ή από ξένους Οίκους, προς ήμεδαπά ειδικά πιστωτικά Ιδρύματα και οργανισμούς αναπτυξιακού και κοινωνικού χαρακτήρα και ειδικότερα ΑΤΕ, ΕΤΒΑ, ΕΤΕΒΑ, Τράπεζα Επενδύσεων, Ταχυδρομικό Ταμειστήριο, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, Έθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδας, Έλληνικές Έξαγωγές Α.Ε., ΕΟΜΜΕΧ, και Δημόσιους Οργανισμούς ή Δημόσιες Επιχειρήσεις εν γένει, ή εξόφληση των δανείων αυτών, καθώς και οι τόκοι τους, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου, εισφορά, δικαιώματα ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων ανεξάρτητα αν οι συμβάσεις αυτές συμπάτνται στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Οι παραπάνω απαλλαγές ισχύουν επίσης και για δάνεια ή πιστώσεις που λαμβάνουν οι Έλληνικές Τράπεζες ή τα υποκαταστήματα των ξένων Τραπεζών στην Ελλάδα για λογαριασμό των Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων. Επίσης ισχύουν οι παραπάνω απαλλαγές και για μακροπρόθεσμα δάνεια ή πιστώσεις που παρέχονται από ελληνικές ή ξένες τράπεζες ή υποκαταστήματα ξένων τραπεζών στην Ελλάδα ή από τράπεζες επενδύσεων προς βιομηχανικές και μεταλλευτικές

επιχειρήσει προϋποθέσει εισάγονται εξωτερικό στην Τράπεζα

β) Οι τόποι παρέχονται εξωτερικού εγκαταστάσεως 3843/1958 ανεξάρτητα για την παραπάνω παύσει να ισχύει

«4. Για την χρονοδιερεύνηση ιδιοκτησίας και για την χρονοδιερεύνηση έτος από μπορεί να Υπουργού από συναλλαγή Υπουργού κής Γνωμακλειομένη ανεξάρτητα νόμο ή επ

Στην περίπτωση επίσης οι φυσικών ή άλλων Υπουργού της για τον έλυν κατά του συναλλαγμάτων

Με τις Συντονισμού α) Το πλυτο ύψος β) Το έργο) οι επιχειρήσει

5. Για δικαιώματα εισόδημα θέντος με του Συντονισμού των διφορολογητικά το άλλοι φορολόγημα»

2. Μετά καθορισμού της πατά δικαιώματα και

3. Το ως εξής

1) Α

επιχειρήσεις για παραγωγικές επενδύσεις, υπό την προϋπόθεση όμως ότι τα κεφάλαια των δανείων αυτών εισάγονται αποδεδειγμένα για το σκοπό αυτό από το εξωτερικό και το εισαχθέν συναλλάγμα εκχωρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

β) Οι τόκοι των παραπάνω δανείων ή πιστώσεων που παρέχονται από ξένες Τράπεζες ή Οίκους του εξωτερικού και δέν διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 5 του Ν.Δ. 3843/1958 απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι διμερής σύμβαση για την αποφυγή διπλής φορολογίας με τη χώρα στην οποία βρίσκεται ή έδρα της επιχείρησης που παρέχει το δάνειο ή την πίστωση*.

*4. Για την καταβολή στην αλλοδαπή δικαιωμάτων για την χρησιμοποίηση στην Ελλάδα πνευματικής ιδιοκτησίας, εύρεσι τεχνικών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, όπως επίσης και για την παροχή τεχνικών κατευθύνσεων κατά το χρόνο διενέργειας της επένδυσης και μέχρι ένα έτος από την έναρξη της παραγωγικής δράσης που μπορεί να παραταθεί σε δύο έτη με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, εγκρίνεται κάθε χρόνο ποσό συναλλάγματος που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, μετά από γνώμη της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής αυτού του νόμου αποκλεισμένης της παροχής έγκρισης από άλλο όργανο ανεξάρτητα από το αν υπήχθη ή όχι σε αναπτυξιακό νόμο ή επιχείρηση που καταβάλλει τα δικαιώματα.

Στην παραπάνω έγκριση και διαδικασία υπάγονται επίσης οι άμοιβές και δικαιώματα ξένων επιχειρήσεων ή φυσικών προσώπων που αφορούν παροχή τεχνικών ή άλλων γενικά συμβουλών στην Ελλάδα.

Οι παραπάνω έγκρισεις θα διαβιβάζονται στην Τράπεζα της Ελλάδος ή οποία είναι η μόνη αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας δικαιολογητικών και άλλων κατά την κρίση της στοιχείων για την καταβολή του συναλλάγματος που αντιστοιχεί στα παραπάνω δικαιώματα.

Με τις κατά περίπτωση αποφάσεις του Υπουργού Συντονισμού καθορίζεται:

- α) Το ποσό της άμοιβής που καταβάλλεται σε απόλυτο ύψος.
- β) Το έξακτέο ποσό στην αλλοδαπή, και
- γ) οι λοιπές υποχρεώσεις της καταβάλλουσας επιχείρησης.

5. Για την επιβολή του φόρου εισοδήματος στα δικαιώματα της προηγούμενης παραγράφου σαν καθαρό εισόδημα λαμβάνεται ποσοστό 50% του καταβληθέντος με βάση την σχετική απόφαση του Υπουργού Συντονισμού ποσού και επιφυλάσσεται η εφαρμογή των διατάξεων συμβάσεων για την αποφυγή διπλής φορολογίας, με βάση τις οποίες ορίζεται διαφορετικά το φορολογητέο καθαρό εισόδημα ή ορίζονται άλλοι φορολογικοί συντελεστές στο άκαθαρίστο εισόδημα*.

2. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού μπορεί να καθορίζονται κατά τροποποίηση της περίπτωσης γ της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του Ν. 4171/1961, τα δικαιώματα του Ταμείου Νομικών, Συμβολαιογράφων και Υποθηκοφυλάκων.

3. Το άρθρο 9' του Ν. 4171/1961 αντικαθίσταται ως εξής:

* Άρθρο 9.

- 1) Αλλοδαπές τεχνικές επιχειρήσεις που είναι

εγκαταστημένες ή εγκαθίστανται στην Ελλάδα μετά από έγκριση του Υπουργού Συντονισμού και των οποίων το αντικείμενο εργασιών ευρίσκεται εκτός Ελλάδας απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος καθώς και εν γένει από κάθε τέλος, φόρο, εισφορά ή ανταποδοτική ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που υφίσταται για εισοδήμα τους από εργασίες των οποίων το αντικείμενο βρίσκεται έξω από τα όρια της Ελληνικής Επικράτειας, υπό τους ακόλουθους όρους:

α) Το προσωπικό των παραπάνω επιχειρήσεων αποτελείται κατά 4/5 τουλάχιστον του συνόλου και τα 3/5 τουλάχιστον κατά κατηγορία προσωπικού από Έλληνες υπηκόους.

β) Έχουν καταθέσει τραπεζική εγγύηση αναγνωρισμένης Τράπεζας του εσωτερικού ή εξωτερικού ή οποία θα καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου στο

σύνολό της σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του νόμου αυτού ή των όρων της εγκριτικής πράξης εκ μέρους της Εταιρείας ή του προσωπικού της. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής ορίζεται σε 50.000 δολάρια ΗΠΑ.

γ) Το ελάχιστο ύψος συναλλάγματος για δαπάνες του γραφείου των παραπάνω Εταιρειών και Επιχειρήσεων που θα εισάγουν έτησια και για προσωπικό μέχρι 4 άτομα ανέρχεται τουλάχιστον σε 50.000 δολάρια ΗΠΑ. Για κάθε επιπλέον απασχολούμενο άτομο προστίθεται ποσό 12.000 δολαρίων ΗΠΑ.

2) Όλες οι παραπάνω ρυθμίσεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού ισχύουν και εφαρμόζονται και επί των Εταιρειών εκείνων που έχουν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 4171/1961 βάσει συμβάσεων, μετά όμως τη λήξη αυτών και πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 1983.

3) Επιτρέπεται η υπερωριακή απασχόληση του κάθε είδους προσωπικού των Εταιρειών αυτών, εφόσον το επιβάλλουν οι ανάγκες των υπό τον όρο ότι θα καταβληθούν στο απασχολούμενο προσωπικό οι από την υπάρχουσα Νομοθεσία προβλεπόμενες αποζημιώσεις. Το ύψος της υπερωριακής απασχόλησης στις παραπάνω Εταιρείες εγκρίνεται ανά εξάμηνο από το Υπουργείο Εργασίας και δέν μπορεί να υπερβεί το ανώτατο όριο των προβλεπομένων από το Υπουργείο Εργασίας ωρών υπερωριακής απασχόλησης του Δημοσίου.

4) Τών κατά την υποπαραγράφο 1 της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου απαλλαγών απολαμβάνουν και οι ελληνικές τεχνικές επιχειρήσεις σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και περιορισμούς του νόμου αυτού, εκτός από τις περιπτώσεις β και γ της παραγράφου 3. Για τις παραπάνω επιχειρήσεις ορίζεται ότι το ύψος της εγγυητικής επιστολής είναι 25.000 δολάρια ΗΠΑ, μόνον όμως για εργασίες αυτών των οποίων το αντικείμενο ευρίσκεται εκτός των ορίων της Ελληνικής Επικράτειας, εστω και αν αυτές εκτελούνται ολικά ή μερικά με τα γραφεία τους στην Ελλάδα*.

4. Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 1-5 του Ν. 4171/1961 όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν από μεταγενέστερους νόμους παρατείνεται από φάτος ελήξε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1983 και περιορίζεται μόνο για τροποποιήσεις και συμπληρώσεις επενδύσεων εφ' όσον οι αρχικές επενδύσεις έχουν υπαχθεί στις παραπάνω διατάξεις μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1981.

5. Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού καταργούνται τα άρθρα 6 και 8 του Ν. 4171/1961.

6. Εκκρεμείς αιτήσεις για άρχική υπαγωγή στις διατάξεις του Ν. 4171/1961 δεν εισάγονται για κρίση και επιστρέφονται στους αιτούντες που μπορούν να υποβάλουν νέα αίτηση για την υπαγωγή στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 24.

Αντικατάσταση, τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 706/1977 «περί προώθησης της Επιστημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας».

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 του Ν. 706/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Τα έρευνητικά προγράμματα που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Έρευνών, εκτελούνται είτε από δημόσιες υπηρεσίες, είτε από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα. Η ανάθεση της εκτέλεσης γίνεται στις μόνιμες δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με κοινή απόφαση του Υπουργού Συντονισμού και του Υπουργού που εποπτεύει την υπηρεσία ή το νομικό πρόσωπο, στα δε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού και με σύμβαση που υπογράφεται σε εκτέλεση της απόφασης αυτής μεταξύ εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου της ΥΕΕΤ και εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου του νομικού προσώπου ή του φυσικού προσώπου».

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 14 του Ν. 706/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού μπορεί να ανατίθεται με συμβάσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή σε φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ιδιότητα υπαλλήλου του δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου συλλογικά ή μεμονωμένα ή εκτέλεση έργων ή εργασιών που έχουν άμεση συνάφεια με το Πρόγραμμα Έρευνών ή με γενικότερα θέματα έρευνας και τεχνολογίας. Με τις αποφάσεις αυτές προσδιορίζεται το εκτελεστέο έργο που θα αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, οι όροι εκτέλεσης αυτής και η αμοιβή που θα καταβληθεί στα ανωτέρω πρόσωπα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και μάλιστα όταν πρόκειται για την μελέτη εξειδικευμένων θεμάτων, επιτρέπεται η ανάθεση της εκτέλεσης του έργου ή της μελέτης και σε φυσικά πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα υπαλλήλου του δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου εφόσον διαθέτουν τα αναγκαία για την αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών προσόντα και σχετική εμπειρία, με τον περιορισμό όμως ότι το αντικείμενο του έργου ή της μελέτης δεν βρίσκεται μέσα στον κύκλο των κυρίων καθηκόντων της οργανικής θέσης του υπαλλήλου.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις η απόφαση ανάθεσης υπογράφεται και από τον Υπουργό στον οποίο υπάγεται η υπηρεσία του υπαλλήλου».

3. Το αναγκαίο για την εκτέλεση κάθε έρευνητικού έργου προσωπικό προσλαμβάνεται κατά τις επόμενες διακρίσεις:

α) για προγράμματα που εκτελούνται από Δημόσιες Υπηρεσίες ή Ν.Π.Δ.Δ. ή πρόσληψη γίνεται από τα αρμόδια όργανα του φορέα ύστερα από επιλογή που γίνεται από τον επιστημονικό υπεύθυνο, μέσα στα χρονικά και αριθμητικά όρια που καθορίζονται από την απόφαση έγκρισης του κάθε έργου. Κατά τα

λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του κεφαλαίου Δ του νόμου 993/1979 για δε τη χρονική διάρκεια των προσλήψεων το ως άνω προσωπικό θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι εξυπηρετεί πρόσκαιρες ανάγκες. Οι απόδοχές του προσωπικού αυτού καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού.

β) για τα προγράμματα που εκτελούνται από Ν.Π.Δ.Δ. ή πρόσληψη ενεργείται από τα αρμόδια όργανα του κάθε νομικού προσώπου σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν ύστερα από επιλογή που γίνεται από τον επιστημονικό υπεύθυνο και μέσα στα πλαίσια που καθορίζει η απόφαση που εγκρίνει την εκτέλεση του έργου.

γ) για τα προγράμματα που η εκτέλεσή τους ανατίθεται σε φυσικά πρόσωπα ή πρόσληψη γίνεται κατά την ελεύθερη κρίση και με την ευθύνη του επιστημονικού υπεύθυνου του έργου μέσα στα πλαίσια που ορίζει η απόφαση εκτέλεσης του έργου.

4. Οι απαραίτητες για την εκτέλεση κάθε έρευνητικού έργου μετακινήσεις στο έσωτερικό ή εξωτερικό, του επιστημονικού υπεύθυνου και των μελών της έρευνητικής ομάδας του οικείου έργου, προσδιορίζονται στην πρόταση και εγκρίνονται με την απόφαση που εγκρίνει την εκτέλεση και τον προϋπολογισμό του έργου. Ο τρόπος πραγματοποίησης των παραπάνω μετακινήσεων, τα αναγνωριζόμενα για την πραγματοποίησή τους έξοδα κίνησης, οι ημερήσιες εκτός έδρας αποζημιώσεις και κάθε άλλη σχετική δαπάνη που βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου έργου και η διαδικασία πληρωμής και δικαιολογητικής κατά παρέκκλιση των κειμένων περί οδοιπορικών εξόδων κλπ. διατάξεων ως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Συντονισμού. Με το ίδιο Διάταγμα ρυθμίζονται και τα θέματα που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του Ν. 706/1978.

5. Η δαπάνη για την εκτέλεση κάθε έρευνητικού έργου περιλαμβάνει κάθε ποσό γενικά που πληρώνεται για το σκοπό αυτό, όπως μισθούς, ημερομίσθια ή αμοιβές άλλων υπηρεσιών, ασφαλιστικές εισφορές, έξοδα μετακινήσεων στο εξωτερικό ή εσωτερικό, ημερήσιες αποζημιώσεις, αξία προμηθευμένων υλικών και κεφαλαιουχικού εξοπλισμού ή εγκαταστάσεων, μισθώματα κινητών ή ακινήτων ή μεταφορικών μέσων κλπ., υπό την προϋπόθεση όμως ότι τα ανωτέρω προβλέπονται στην απόφαση έγκρισης του έργου ή προκειμένου δε για τα έργα που εκτελούνται από Ν.Π.Δ.Δ. ή φυσικά πρόσωπα στη σύμβαση που υπογράφεται γι' αυτό. Ούδεμία άλλη δαπάνη βαρύνει το Δημόσιο.

6. Πληρωμές που έγιναν από ύπολογους ή επιστημονικούς υπεύθυνους έρευνητικών προγραμμάτων ή έργων ή μελετών, η εκτέλεση των οποίων έχει εγκριθεί από την Υπηρεσία Επιστημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων οικονομικών ετών 1981 και παλαιότερων ή υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε εκτέλεση ομοίων προγραμμάτων ή έργων ή μελετών (τα οποία έχουν ενταχθεί σε συλλογικές αποφάσεις έργων ή μελετών) και η τακτοποίησή τους εκκρεμεί στην Υπηρεσία Επιστημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας ή σε άλλους εποπτευόμενους από αυτή φορείς, είτε από έλλειψη δικαιολογητικών είτε γιατί θεωρήθηκαν ότι έγιναν κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων επειδή δεν εκδό-

θηκαν τα Ν. 706/1977 συναφή σύμφωνα δειγμένα έργου, ενίσχυσεις ή πραγματοποιήθηκαν του Δημοσίου Υπουργού υπάρχουν στοιχεία. 7. Η τεχνολογία αλλοδαπών κύρους, σμένες Τεχνολογίας προώθησης και Τεχνολογίας κριμένου.

Με απόφαση του Υπουργού εκδίδεται απόφαση τακτικού εξόδων που η σύμβαση προέρχεται από προγράμματα πεταί αθετικά απόφαση ταβλήθες από απόφαση οι συνάφειων χώρα με ζητείται των από το αυτό οιας Έ. 8. Ο άπασης προσωπικών Έρευνας των βέλβει της

1. Έργο Συμβολής και η Κυβέρνηση αυτού του γ. λειες 2. Θεί α. Δεν έ.

θησαν τὰ προβλεπόμενα από τὸ ἄρθρο 14 παρ. 3 τοῦ Ν. 706/1977 Προεδρικά Διατάγματα, εἴτε ἀπὸ ἄλλη συναφῆ αἰτία, θεωροῦνται ὅτι εἶναι ἐγκυρες καὶ ἐγιναν σύμφωνα μὲ τὶς κείμενες διατάξεις, ἐφόσον ἀποδεδειγμένα, γιὰ λογαριασμό τοῦ οἰκείου ἐρευνητικοῦ ἔργου, ἐγιναν οἱ προμήθειες ἢ ἐκτελέσθηκαν οἱ ἐργασίες ἢ προσφέρθηκαν οἱ ὑπηρεσίες καὶ γενικά πραγματοποιήθηκε ἡ αἰτία πού ἀφοροῦν πρὸς ὄφελος τοῦ Δημοσίου. Τοῦτο διαπιστώνεται μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ πού ἐκδίδεται μὲ βάση τὰ ὑπάρχοντα στὴν Ὑπηρεσία Ἐπιτημονικῆς Ἐρευνας στοιχεία. Μετὰ τὴν ἀπόφαση αὐτὴ γίνεται ἡ τακτοποίηση τῶν δικαιολογητικῶν, ἀφοῦ συμπληρωθῶν κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἀπ' αὐτὴ, κατὰ περίπτωση ἐάν καὶ ἐφόσον κριθεῖ ἀναγκαῖα τέτοια συμπλήρωση.

7. Ἡ Ὑπηρεσία Ἐπιτημονικῆς Ἐρευνας καὶ Τεχνολογίας μπορεῖ νὰ μετακαλεῖ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ ἀλλοδαποὺς ἢ Ἕλληνες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιστήμονες κύρους, καθηγητὲς Πανεπιστημίων, ἄλλες ἀναγνωρισμένες προσωπικότητες τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τεχνολογίας ἢ εἰδικούς ἐμπειρογνώμονες, γιὰ τὴν προώθηση στὴν Ἑλλάδα εἴτε τῆς Ἐπιτημονικῆς καὶ Τεχνολογικῆς Ἐρευνας γενικότερα εἴτε συγκεκριμένου ἐρευνητικοῦ ἔργου.

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ καθορίζεται τὸ ποσό τῆς ἡμερήσιας ἀποζημίωσης ἢ τῆς ἐφάπαξ ἀποζημίωσης πού λαμβάνουν οἱ πῶ πάνω μετακαλούμενοι γιὰ τὴν ἀντιμέτωπιση τῶν κάθε εἶδους ἐξόδων παραμονῆς τούς στὴν Ἑλλάδα. Σὲ περίπτωση πού ἡ πῶ πάνω ἀποζημίωση καθορίζεται μὲ διμερῆ σύμβαση τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς χώρας ἀπὸ τὴν ὁποία προέρχεται ὁ φιλοξενούμενος, βάσει τοῦ διμεροῦς προγράμματος ἀνταλλαγῶν, τὸ ποσό πού προβλέπεται στὴ σύμβαση εἴτε αὐτὴ ἔχει κυρωθεῖ νομοθετικά εἴτε ὄχι, μπορεῖ νὰ ἀναπροσαρμόζεται μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ ἐάν ἔχουν μεταβληθεῖ οὐσιωδῶς οἱ οικονομικὲς ἢ ἄλλες συνθηκὲς βάσει τῶν ὁποίων καθορίσθηκε. Ἐπίσης μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, καθορίζονται οἱ συναφεῖς δαπάνες φιλοξενίας καὶ δημοσίων σχεσῶν γιὰ τοὺς κάθε εἶδους προσκαλεσμένους στὴ χώρα μας ἀπὸ τὴν ΥΕΕΤ. Στὴν ἴδια ἀπόφαση καθορίζεται καὶ ὁ τρόπος δικαιολογήσεως τῆς πληρωμῆς τῶν ἀπὸ εἰδικὴ πίστωση πού ἐγγράφεται γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ στὸν τακτικὸ προϋπολογισμό τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιτημονικῆς Ἐρευνας καὶ Τεχνολογίας.

8. Οἱ συμβάσεις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦ ἀπασχολούμενου στὸ πρόγραμμα Ἐρευνας Οὐρανίου προσωπικοῦ, τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀτομικῆς Ἐνεργείας, πού ἔχει προσληφθεῖ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 623/1977 καὶ ἡ διάρκειά τους ἔχει ὑπερβεῖ τὴν τριετία, παρατείνονται: μέχρι τῆς 31.12.1982.

Ἄρθρο 25.

Μεταβατικὲς διατάξεις.

1. Ἐπενδύσεις πού ἔχουν ἐγκριθεῖ ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Συντονισμοῦ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 1116/1981 καὶ ἡ ἐγκριση ἔχει δημοσιευθεῖ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως διέπονται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ νόμου αὐτοῦ καὶ τελοῦν ὑπὸ τὸν ἐλεγχὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ παρόντος, ἐστὼ καὶ ἂν ὑπάρχουν τυπικὲς ἀτέλειες στὴν ἐγκριτικὴ πράξη.

2. Ἐπενδύσεις τοῦ Ν. 1116/1981 πού ἔχουν ἐγκριθεῖ ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Συντονισμοῦ ἀλλὰ ἡ ἐγκριση δὲν ἔχει δημοσιευθεῖ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνή-

σης ἐπανεξετάζονται μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν ἐνδιαφερομένων κατὰ προτεραιότητα βάσει τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ Ν. 1116/1981 σὲ ὅτι ἀφορᾷ τὶς περιοχές, καὶ ἂν ἐγκριθοῦν, ὡς χρόνος ἐναρξῆς τῆς ἐπένδυσης θεωρεῖται ὁ χρόνος τῆς προηγούμενης ἐγκριτικῆς ἀπόφασης.

3. Αἰτήσεις πού ἔχουν ὑποβληθεῖ μὲ βάση τὸν Νόμο 1116/1981 ἀλλὰ δὲν ἔχει ἀρχίσει ἢ δὲν ἔχει ὀλοκληρωθεῖ ἡ διαδικασία ἐξετάσεως τους μὲ βάση τὸν νόμο αὐτὸ, μποροῦν νὰ ἐπανυποβληθοῦν, ὅποτε ἐξετάζονται βάσει τοῦ παρόντος νόμου καὶ ἂν ἐγκριθοῦν ὡς χρόνος ἐναρξῆς τῆς ἐπένδυσης θεωρεῖται ὁ χρόνος ἐναρξῆς τῆς ἐπένδυσης σύμφωνα μὲ τὸν Ν. 1116/1981. Ὅσοι ἀπὸ τὶς αἰτήσεις τῆς παραγράφου αὐτῆς ἔχουν πάρει ἐγκριση δανειοδότησης ἀπὸ Τράπεζα μέχρι τὴ δημοσίευση αὐτοῦ τοῦ νόμου, ἐξετάζονται κατὰ προτεραιότητα.

4. Γιὰ τὶς πρόσθετες ἀποσβέσεις καὶ τὶς ἀφορολόγητες ἐκπτώσεις ἐπενδύσεων πού ἔχουν ὑπαχθεῖ σὲ καθεστῶς προηγούμενων ἀναπτυξιακῶν νόμων, ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύει τὸ καθεστῶς τῶν νόμων αὐτῶν.

5. Ἐπενδύσεις πού ἔχουν ὑπαχθεῖ σὲ διατάξεις τοῦ Ν. 4171/1961, τοῦ Ν.Δ. 1312/1972, τοῦ Ν.Δ. 1313/1972, τοῦ Ν.Δ. 1078/1971, τοῦ Ν. 289/1976 ἢ τοῦ Ν. 849/1978, ἀλλὰ δὲν ἔχουν ὀλοκληρωθεῖ, ἐστὼ καὶ ἂν ὑπάρχουν τυπικὲς ἀτέλειες στὴν ἐγκριτικὴ πράξη, ἰσχύουν καὶ διέπονται ἀπὸ τὶς διατάξεις τῶν νόμων αὐτῶν καὶ τελοῦν ὑπὸ τὸν ἐλεγχὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ παρόντος Νόμου, μετὰ ὅμως τὴν 31 Δεκεμβρίου 1983 οἱ Νόμοι αὐτοὶ δὲν ἐφαρμόζονται γιὰ παράταση προθεσμιῶν καὶ τροποποίηση ἐγκριτικῶν πράξεων.

6. Ἀπὸ τὴν ἐναρξῆ ἰσχύος αὐτοῦ τοῦ Νόμου, ὅλες οἱ ἀρμοδιότητες τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ Ν. 849/1978 καὶ τοῦ ἀρθροῦ 12 τοῦ Ν. 1116/1981 περιέρχονται σὲ τὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ παρόντος νόμου.

7. Τὰ ἄρθρα 22 παρ. 8 καὶ 9, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31 καὶ 32 τοῦ Ν. 1116/1981 διατηροῦνται σὲ ἰσχύ, ἐκτός ἀπὸ τὸ ἄρθρο 23 καὶ τὴν παράγραφο 9 τοῦ ἀρθροῦ 24 τῶν ὁποίων ἡ ἰσχύς περιορίζεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1983.

Ἄρθρο 26.

1. Ἐπιχορηγήσεις πού παρέχονται σὲ Νομικὰ Πρόσωπα Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, Σωματεῖα, Συνεταιρισμοὺς, Ἀνώνυμες Ἐταιρεῖες καὶ λοιπὰ Νομικὰ Πρόσωπα μὲ κοινωνικὲς σκοποὺς, ἢ δραστηριότητα τῶν ὁποίων συνδέεται μὲ τὴν ἀκολουθούμενη οικονομικὴ πολιτικὴ καὶ τὸ Δημόσιο συμφέρον καὶ συμβάλλει στὴν ἐφαρμογὴ μέτρων γιὰ τὴν οικονομικὴ, κοινωνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη τῆς Χώρας, θεωροῦνται Δημόσιες Ἐπενδύσεις κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 2957/1954 «περὶ Δημοσίων Ἐπενδύσεων καὶ συμπληρώσεως τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτας διατάξεων τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ» καὶ δύνανται νὰ ἐπιχορηγοῦνται ἀπὸ τὸ Πρόγραμμα Δημοσίων Ἐπενδύσεων μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ. Ἀποφάσεις πού ἐκδόθηκαν μέχρι σήμερα γιὰ ἐνίσχυση τέτοιων περιπτώσεων θεωροῦνται ἐγκυρες καὶ οἱ ἐκκρεμεῖς ἐνταλματοποιήσεις γενομένων χρηματοδοτήσεων τακτοποιοῦνται.

2. Οἱ συμβάσεις ἐργου πού ἀνατέθηκαν μὲ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ σὲ μόνιμους καὶ μὲ σύμβαση ὑπαλλήλους κατὰ τὰ ἔτη 1980 καὶ 1981 καὶ ἀφοροῦν τὴ μηχανογράφηση τοῦ Προγράμματος Δημοσίων Ἐπενδύσεων, τὴν προετοιμασία μελετῶν

σκοπιμότητας δημοσίων έργων για χρηματοδότηση από διεθνείς οργανισμούς και τη σύνταξη ειδικών προγραμμάτων ανάπτυξης για περιοχές της Χώρας, θεωρούνται έγκυρες και οι αποζημιώσεις που έχουν καταβληθεί γι' αυτές θεωρούνται νόμιμες.

3. Εξαιρετικά για το οικονομικό έτος 1981 δύναται να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών η προθεσμία που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του Ν.Δ. 321/1969 «περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού» μέχρι τέλος Ιουλίου 1982.

4. Για την εκπόνηση και κατάρτιση προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της Χώρας, το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Έρευνών (ΚΕΠΕ) μπορεί να αναθέτει με άμοιβη σχετικές μελέτες κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του νόμου 716/1977 «περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπόνησεως μελετών» σε σχολές ή καθηγητές Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, σε Έρευνητικά Κέντρα και Ιδρύματα.

Άρθρο 27.

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 17 του Προεδρικού Διατάγματος της 28 Ιουλίου 1931 «περί Κώδικος των νόμων περί τελών χαρτοσήμου», όπως ισχύει, προσθέτεται περίπτωση θ, που έχει ως εξής:

«θ) Οι αποδείξεις εξόφλησης χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής επιχορηγήσεων από το Δημόσιο προς τους Δημοσίους Οργανισμούς ή τις Δημόσιες Επιχειρήσεις, με μοναδικό μέτοχο το Δημόσιο, για την εκτέλεση έργων ή την κάλυψη ελλειμμάτων του προϋπολογισμού αυτών».

Άρθρο 28.

1. Για την αντιμετώπιση της ανεργίας σε όσες περιοχές της Χώρας έμφανίζεται αύξημένη στους κλάδους οικοδόμων και συναφών ειδικοτήτων, καθώς και νέων άνειδικευτων εργατών, δύναται με απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Εργασίας, που εκδίδεται με πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), να έγκρίνεται η διάθεση κεφαλαίων του Οργανισμού τούτου, από τα άποθεματικά του κλάδου ανεργίας - στρατεύσεως για την εκτέλεση κοινωφελών έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως (Ο.Τ.Α.), την Ε.Υ.Δ.Α.Π. ή και Οργανισμούς Κοινής Ωφελείας προς άπασχόληση ανέργων των παραπάνω κλάδων.

2. Τα κεφάλαια που συνολικά θα διατεθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, χορηγούνται με μορφή εντόκου δανείου με το καταβαλλόμενο εκάστοτε στον ΟΑΕΔ για τις καταθέσεις του ποσοστού έτήσιου έπιτοκίου από την Τράπεζα της Ελλάδος ή συνεισφορές, ανάλογα με την έκταση της ανεργίας στην περιοχή του κάθε φορέα, διαπιστούμενη από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Απασχόλησεως το ΟΑΕΔ, το είδος του προς εκτέλεση έργου και τη δυνατότητα της άπασχόλησεως ανέργων που αυτό παρέχει.

3. Τα χορηγούμενα από τον ΟΑΕΔ στους φορείς ποσά θα διατεθούν για την πληρωμή ήμερομισθίων ή τη συμπλήρωση του ποσού αυτών, ανάλογου αριθμού ανέργων, επιδοτούμενων ή μη που θα χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση των έργων και θα προσλαμβάνονται άποκλειστικά από τους έγγεγραμμένους στις αρμόδιες Υπηρεσίες Απασχόλησεως του ΟΑΕΔ. Οι αντίστοιχες δαπάνες εισφορών κοινω-

νικής άσφαλίσεως και οι λοιπές δαπάνες των έργων βαρύνουν τους φορείς.

4. Οι φορείς (ΟΤΑ ή ΕΥΔΑΠ) και Οργανισμοί Κοινής Ωφελείας υποβάλλουν πλήρη μελέτη των προς εκτέλεση έργων στις αρμόδιες Νομαρχίες, οι οποίες παραπέμπουν τις κατ' αρχήν έγκρινόμενες μελέτες μαζί με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή στοιχεία στον ΟΑΕΔ, για τη σύναψη της σχετικής συμβάσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων μεταξύ του Οργανισμού και του φορέα του έργου.

5. Με απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Εργασίας, που εκδίδεται με γνώμη του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ καθορίζονται τα ποσά και ο τρόπος διαθέσεως των χορηγούμενων από τον Οργανισμό σε κάθε φορέα κεφαλαίων (συνεισφορά ή δάνειο), ο χρόνος έναρξεως, περατώσεως, ή απόφαση, τμηματική ή συνολική λογαριασμού από τον φορέα στον ΟΑΕΔ και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε αναγκαία για την εκπλήρωση των διατάξεων της παρούσας λεπτομέρεια.

6. Η διάταξη του έδ. β' της παρ. 5 του άρθρου 18 ισχύει και για τα ποσά συνεισφορών του ΟΑΕΔ σε εκτέλεση των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 29.

1. Για το σκοπό της καταπολέμησης της άεργίας, με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, είναι δυνατό να επιχορηγούνται από τον Οργανισμό άπασχόλησεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες, βάσει προγραμμάτων άπασχόλησης, που καταρτίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας μετά από τη γνώμη του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ.

2. Με τα προγράμματα της προηγούμενης παραγράφου καθορίζονται:

α. Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο, υπολογιζόμενο σε ποσοστό του γενικού κατώτατου μηνιαίου μισθού ή ήμερομισθίου άνειδικευτου εργατή, που ισχύει κατά το χρόνο κατάρτισης του προγράμματος, ανάλογα με την κατηγορία της επιχείρησης ή με την επαγγελματική ειδικότητα ή τις συνθήκες της αγοράς εργασίας κατά περιοχή.

β. Ο χρόνος διάρκειας της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο με σχέση εργασίας άορίστου χρόνου μισθωτό και ο χρόνος της πέρα από αυτή υποχρεωτικής άπασχόλησης από τον εργοδότη των προσλαμβανομένων, καθώς και η άπαγόρευση της άπόλυσης του υπόλοιπου προσωπικού, έκτός από τις προβλεπόμενες στο κάθε πρόγραμμα περιπτώσεις και διαδικασίας.

γ. Οι κατηγορίες των επιχειρήσεων ή εργοδοτών που θα άφορά κάθε πρόγραμμα, καθώς και η ηλικία ή κατηγορία των προσώπων που μετά την πρόσληψή τους θα υπάγονται σ' αυτό και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τον έλεγχο της έφαρμογής των προγραμμάτων.

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατό τα καταρτιζόμενα κατά τη διαδικασία της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου προγράμματα άπασχόλησης να άφορούν επιχορηγήσεις για τη διατήρηση θέσεων σε επιχειρήσεις ή εργοδότες, που άπασχολούν προβληματικές κατηγορίες εργαζομένων.

4. Για την υπαγωγή στο πρόγραμμα άπασχόλησης, οι εργοδότες υποβάλλουν στον Ο.Α.Ε.Δ., μέσω της οικείας υπηρεσίας αυτού, μαζί με την αίτησή τους

τά προβλ
την υπαρ
ρήσεων
ζει, μετ
λήσεως

5. Το
άρθρο α
ας στόν
δου που
οχι νωρί
μισθωτώ
ορίζοντα

6. Η
καταβαλ
εργοδοτ
σήμευ κ
ρες για
ται σε κ
νόμου.

Τό πο
στοιχείο
έπιχειρή

7. Έ
βάσει π
σεις πο
μάτων έ
και τή μ
προσωπ
του κάθε
έπιτροπ
που έχ
χει στό
χρόνου
μισθωτί

8. Η
μέρες
Σε περ
αυτό ε
οφέλη
Ο.Α.Ε.Δ
Δημόσι
Η είς
από τ
έκδοσι
από τις
«περί Η

Διατ
καταρ

Η ίς
σίευσ
έκτός

Η.Δ.
για

Έχο
θρου
σεως
Διοικ
ύπ' ε
κ.λ.π.

τά προβλεπόμενα από κάθε πρόγραμμα στοιχεία. Για την ύπαρξη των προϋποθέσεων υπαγωγής των επιχειρήσεων στις διατάξεις του άρθρου αυτού, αποφασίζει, μετά από εισήγηση της Διευθύνσεως Άσασχολήσεως του Όργανισμού, το Δ.Σ. αυτού.

5. Το ποσό της έπιχορήγησης που προβλέπει το άρθρο αυτό καταβάλλεται από τον Ο.Α.Ε.Δ. άπευθείας στον εργοδότη στο τέλος της χρονικής περιόδου που καθορίζεται από κάθε πρόγραμμα και πάντως όχι νωρίτερα από ένα μήνα από την πρόσληψη των μισθωτών, με την ύποβολή δικαιολογητικών που όρίζονται με αποφάσεις του Δ.Σ. του Όργανισμού.

6. Η κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου καταβολή των παροχών από τον Ο.Α.Ε.Δ. στους εργοδότες απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου και γενικά και από τέλη, κρατήσεις ή εισφορές για τό δημόσιο και για τρίτους και δέν υπόκειται ούτε κατάσχεση, βάσει γενικής ή ειδικής διάταξης νόμου.

Τό ποσό αυτής της παροχής συνιστά άφαιρετικό στοιχείο της δαπάνης για άμοιβές προσωπικού των επιχειρήσεων που έπιδοτοούνται.

7. Έργοδότες που όπωδήποτε έπιχορηγήθηκαν βάσει προγράμματος και παραβαίνουν τις ύποχρεώσεις που άπορρέουν από τις διατάξεις των προγραμμάτων άσασχόλησης για την πρόσληψη, τη διατήρηση και τη μη άπόλυτη του ύπόλοιπου προσωπικού και του προσωπικού που έπιδοτείται και γενικά την έφαρμογή του κάθε προγράμματος, έχουν την ύποχρέωση της έπιστροφής του άνάλογου ποσού της έπιχορήγησης, που έχουν λάβει από τον Ο.Α.Ε.Δ. και που άντιστοιχεί στο ύπόλοιπο χρονικό διάστημα του συνολικού χρόνου άσασχόλησης (έπιχορηγούμενης και μη) των μισθωτών που καθορίζει τό πρόγραμμα.

8. Η έπιστροφή των ποσών γίνεται μέσα σε 15 μέρες από τη σχετική πρόσκληση του Όργανισμού. Σε περίπτωση μη έπιστροφής αυτών μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα συντάσσεται πράξη βεβαίωσης της όφειλης με άπόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Ε.Δ. Η πράξη αυτή άποστέλλεται στο άρμόδιο Δημόσιο Ταμείο για βεβαίωση και είσπραξη αυτών. Η είσπραξη των παραπάνω εσόδων του Ο.Α.Ε.Δ. από τά Δημόσια Ταμεία θά γίνει ύστερα από την έκδοση και δημοσίευση του Δ/τος που προβλεπεται από τις διατάξεις του άρθρου 98 του Ν.Δ. 321/1969 «περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού».

Άρθρο 30.

Άκροτελεύτια διάταξη.

Διατάξεις που αντίκεινται στον παρόντα νόμο καταργούνται.

Άρθρο 31.

Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχίζει από τη δημοσίευση αυτού στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως, έκτός εάν όρίζεται διαφορετικά.

Π.Δ. 240 της 26/29.3.82. Έναρξη της λειτουργίας του Ειρηνοδικείου Νικαίας. (Α' 39).

Έχοντας ύπόψη τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 949/1979 «περί συστάσεως, άνασυστάσεως και καταργήσεως Ειρηνοδικείων και ίδρύσεως Διοικητικού Πρωτοδικείου Πύργου». 2) τό Π.Δ/γμα ύπ' άριθ. 109/29.1.1980 (ΦΕΚ 34/11.2.1980 τ. Α') κ.λ.π. (γν. Σ.Τ.Ε.)

Άρθρο μόνο.

Όρίζεται ήμερονηνία έναρξεως της λειτουργίας του Ειρηνοδικείου Νικαίας περιφέρειας του Πρωτοδικείου Πειραιώς που συστήθηκε με τό ύπ' άριθ. 109/29.1.1980 Π.Δ., ή 5 Άπριλίου 1982.

Π.Δ. 241 της 18/29.3.82. Μεταφορά έδρας Συμβολαιογράφου. (Α' 39).

Έχοντας ύπόψη τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 του Ν. 670/1977 «περί Κώδικος Συμβολαιογράφων» κ.λ.π. (γν. Σ.Τ.Ε.).

Άρθρο μόνο.

Η έδρα μίας από τις θέσεις συμβολαιογράφων του Ειρηνοδικείου Λαυρίου μεταφέρεται από την έδρα του Ειρηνοδικείου στην έδρα της Καινότητας Κουβαρά Άττικής της ίδιας Ειρηνοδικειακής Περιφέρειας.

Άπόφ. Νομισμ. Έπιτρ. της 15/29.3.82. Χρηματοδότηση από τις Τράπεζες των έβδομαδιαίων πολιτικών έφημερίδων Άθηνών έναντι έπιστροφής χάρτου από 1.1.81 έως 31.10.81. (Α' 39).

Η Νομισματική Έπιτροπή, έφου έλαβε ύπόψη: α) Την 174/2/9.9.77 άπόφασή της περί χρηματοδότησεως από τις Τράπεζες των ήμερήσιων πολιτικών έφημερίδων έναντι έπιστροφών χάρτου, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και ίσχύει σήμερα και β) Τις άνάγκες για κεφάλαια κινήσεως που άντιμετωπίζουν και οι έβδομαδιαίες πολιτικές έφημερίδες Άθηνών. Άποφάσισε νά καθορίση τά ακόλουθα:

1. Έπιτρέπεται ή χρηματοδότηση από τις έμπορικές τράπεζες των τεσσάρων έβδομαδιαίων πολιτικών έφημερίδων Άθηνών: α) «ΑΥΡΙΑΝΗ» - Κυριακής, β) «ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΥΡΙΑ», γ) «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ» - Κυριακής και δ) «ΕΜΠΡΟΣ», με βάση τον όγκο έπιστροφών χάρτου κάθε έφημερίδας που πραγματοποιήθηκε κατά τό δεκάμηνο 1.1.81 έως 31.10.81 και με τους ίδιους άκρβώς όρους που άναφέρονται στην άπόφασή της 174/2/9.9.77, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα (τελ. άπόφ. Ν.Ε. 350/2/8.2.1982).

Η χρηματοδότηση θά γίνει άνάλογα με τις έπιστροφές χάρτου όπως θά προκύπτουν από σχετικές βεβαίωσης που θά έκδοθούν από τη Γενική Γραμματεία Τύπου και Πληροφοριών.

2. Έγκρίνεται ή χρέωση του κοινού λογαριασμού του Ν. 128/75 που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος για την καταβολή στις τράπεζες των τόκων που βαρύνουν τις άνωτέρω χρηματοδοτήσεις (έπιτόκιο 14%).

3. Έγκρίνεται ή άναχρηματοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος των σχετικών χορηγήσεων των Τραπεζών με έπιτόκιο μικρότερο κατά 2 έκατοσπαίες μονάδες του έπιτόκιου των ως άνω χρηματοδοτήσεων.

4. Παρέχεται ή άναγκαία από τον Νόμο (άρθρ. 6 του Ν. 400/76) σύμφωνη γνώμη της Νομισματικής Έπιτροπής προς τον Υπουργό των Οικονομικών για τη χορήγηση της έγγυήσεως του Έλληνικού Δημοσίου προς κάλυψη των δανείων που θά χορηγηθούν από τις Τράπεζες στις ως άνω τέσσερες έβδομαδιαίες πολιτικές έφημερίδες Άθηνών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσης άποφάσεως.

ζ.	Βενζίνη εκχύλισης (εξάνιο που παραλαμβάνεται με τους όρους των διατάξεων του β.δ. 57/24-1-67 (ΦΕΚ 14/67/Α')	27.10.00.25	3.000	μετρ. τόν.
η.	Φωτιστικό πετρέλαιο	27.10.00.55	44.524	μετρ. τόν.
θ.	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (Diesel), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,3% κατά βάρος τύπου Α	27.10.00.69	6.619	χιλιόλιτρο
ι.	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (Diesel), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,3% κατά βάρος τύπου Β	27.10.00.69	6.369	χιλιόλιτρο
ια.	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (Diesel), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,5% κατά βάρος	27.10.00.69	5.444	χιλιόλιτρο
ιβ.	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (Diesel), άλλο από εκείνο των περιπτώσεων θ', ι' και ια'	27.10.00.69	7.000	χιλιόλιτρο
ιγ.	Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης λεωφορείων «Automotive Diesel»	27.10.00.59	6.689	χιλιόλιτρο
ιδ.	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 1 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7% κατά βάρος	27.10.00.79	2.194	μετρ. τόν.
ιε.	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 1 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 3,5% κατά βάρος	27.10.00.79	7.570	μετρ. τόν.
ιστ.	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 2 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7% κατά βάρος	27.10.00.79	1.546	μετρ. τόν.
ιζ.	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 2 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 3,5% κατά βάρος	27.10.00.79	6.924	μετρ. τόν.
ιη.	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 3 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7% κατά βάρος	27.10.00.79	2.016	μετρ. τόν.
ιθ.	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης Νο 3 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 4% κατά βάρος	27.10.00.79	7.648	μετρ. τόν.
κ.	Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης άλλο από εκείνο των περιπτώσεων ιδ, ιε, ιστ, ιζ, ιη και ιθ	27.10.00.79	7.000	μετρ. τόν.
κα.	Προπάνιο	27.11.12.11		
	και	27.11.12.99	2.702	μετρ. τόν.
κβ.	Βουτάνιο	27.11.13.90	7.358	μετρ. τόν.
κγ.	Υγραέριο μίγμα (προπανίου και βουτανίου)	27.11.13.90		
		27.11.19.00	4.754	μετρ. τόν.
κδ.	Προπάνιο που παραλαμβάνεται απ' ευθείας από βιομηχανίες προκειμένου να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για καύσιμη ύλη (άρθρο 2 του ν.δ. 4359/64 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 1038/80)	27.11.12.11 και 27.11.12.99	548	μετρ. τόν.
κε.	Υγραέριο μίγμα (προπανίου και βουτανίου) που παραλαμβάνεται με τις αναφερόμενες στο υπό στοιχ. κδ διατάξεις	27.11.12.99 27.11.13.90 27.11.19.00	1.561	μετρ. τόν.
κστ.	Ασφαλτος οδοστρωσίας	27.13.20.00	2.610	μετρ. τόν.
κζ.	Απασφαλτωμένο μαζούτ (Vacuum Gas Oil)	27.10.00.79	6.389	μετρ. τόν.

2. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης για τα είδη των παραγράφων β, γ και ιδ εισπράττεται για τα τελωνιζόμενα στην περιοχή Δωδεκανήσου μειωμένος κατά 1.200 δρχ. το χιλιόλιτρο.

3. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από 25 Φεβρουαρίου 1989.

Άρθρο δέκατο τέταρτο

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα επί μέρους άρθρα. της δε κυρούμενης σύμβασης από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 20 παρ. 3 αυτής.

Νόμος 1880 της 20/21.3.90. Τροποποίηση διατάξεων των νόμων 1262/1982 (ΦΕΚ Α' 70) και 1338/1983 (ΦΕΚ Α' 34) για την ανταγωνιστικότητα της ναυπηγοεπισκευαστικής

βιομηχανίας της χώρας και άλλες διατάξεις.- (Α' 39).

Άρθρο 1

Στο ν. 1262/1982, μετά το άρθρο 29, προστίθεται άρθρο 29Α ως εξής:

« Άρθρο 29Α

1. Για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας της χώρας, και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του νόμου αυτού, δύναται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να παρέχονται κίνητρα σε ναυπηγικές ή ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, σε οποιαδήποτε περιοχή και αν πραγματοποιούνται οι σχετικές επενδύσεις, περιλαμβανομένης και της περιοχής Α. Με τις αποφάσεις

αυτές καθορίζονται ιδίως το είδος και το ύψος των κινήτρων, οι προϋποθέσεις, οι δικαιούχοι καθώς και η διαδικασία και τα όργανα χορηγήσεως.

2. Οι κατά την παράγραφο 1 κοινές αποφάσεις δύνανται, προκειμένου περί ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων, να ανατρέχουν μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1986.

3. Η προβλεπόμενη ετήσια δαπάνη, που απορρέει από τις αποφάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, εγγράφεται στο οικείο κεφάλαιο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων».

Άρθρο 2

Στο άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 1338/1983 προστίθεται περίπτωση ια' ως εξής:

«ια. Το καθεστώς των παρεχόμενων υπό οποιαδήποτε μορφή κινήτρων και ενισχύσεων στις ναυπηγικές εργασίες».

Άρθρο 3

Τροποποιείται μόνο ως προς το χρόνο λήξεως που έχει σήμερα το άρθρο 3 παράγρ. 5 εδάφ. 2 του ν. 1262/1982.

Επιχειρήσεις των περιπτώσεων α', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 2, που είναι εγκατεστημένες ή έχουν ημιτελείς εγκαταστάσεις μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην επαρχία Θεσσαλονίκης του νομού Θεσσαλονίκης, δικαιούνται τα κίνητρα της περιοχής Β' για επενδύσεις πραγματοποιούμενες μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1990 με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του νόμου.

Άρθρο 4

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 38 του α.ν. 1846/1951, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται προκειμένου για εργατοτεχνίτες οικοδόμους.

Για την κάλυψη της επιβάρυνσης από τη χορήγηση του επί πλέον ποσού αυξάνεται κατά 1% το ποσοστό Κλάδου Ασθενείας σε χρήμα και βαρύνει εξ ολοκλήρου τους εργοδότες που απασχολούν οικοδόμους. Κάθε δύο χρόνια καταρτίζεται αναλογιστική μελέτη και το παραπάνω ποσοστό ανακαθορίζεται σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής».

2. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του α.ν. 1846/1951, όπως συμπληρώθηκε από την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του ν.δ. 2698/1953 (ΦΕΚ 315), αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. του Ο.Α.Ε.Δ., του Ο.Ε.Κ. και της Εργατικής Εστίας υπάγονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 35 έως και 51 του Κανονισμού Ασφάλισης του Ι.Κ.Α. οι εργολάβοι και υπεργολάβοι οικοδομικών και τεχνικών εργασιών που απασχολούνται αυτοπροσώπως σε εργασίες της παραγράφου 1 του άρθρου 35 του Κανονισμού αυτού, ανεξάρτητα αν προσφέρουν ή όχι

εξαρτημένη εργασία έναντι αμοιβής, εφ' όσον δεν υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.).

Ο τρόπος αμοιβής των παραπάνω (όπως ημερομίσθιο, κατ' αποκοπή, κατά μονάδα έργου), η τυχόν έκδοση τιμολογίων ή δελτίων παροχής υπηρεσιών, ο τρόπος φορολόγησης της αμοιβής τους, η χρησιμοποίηση δικών τους μηχανημάτων και εργαλείων και τέλος η μεσολάβησή τους στην πρόσληψη και αμοιβή προσώπων απασχολούμενων υπό την επίβλεψη και τις εντολές τους δεν επηρεάζει την κατά τα ανωτέρω ασφάλισή τους στο Ι.Κ.Α. Οι παραπάνω για την ιδιότητά τους αυτήν εξαιρούνται από την ασφάλιση του Τ.Ε.Β.Ε.

Επίσης στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. Ι.Κ.Α. - Τ.Ε.Α.Μ., του Ο.Α.Ε.Δ. (ανεργία, λογαριασμός στρατευμένων μισθωτών, διανεμητικός λογαριασμός οικογενειακών επιδομάτων μισθωτών), του Ο.Ε.Κ. και της Εργατικής Εστίας υπάγονται οι παραγωγοί πωλήσεων (πλασιέ), ανεξάρτητα αν συνδέονται με τον εργοδότη τους με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών, εφ' όσον εξυπηρετούν αποκλειστικά μια επιχείρηση και απασχολούνται μέσα ή έξω από αυτήν, αυτοπροσώπως με τη διάθεση των προϊόντων της.

Η ασφάλιση χωρεί ανεξάρτητα από τον τρόπο αμοιβής τους (ποσοστά ή μισθός, ή μισθός και ποσοστά), την τυχόν έκδοση τιμολογίων ή δελτίων παροχής υπηρεσιών και τον τρόπο φορολόγησης της».

3. Χρόνος ασφάλισης, που παρασχέθηκε προ της υπαγωγής κάθε κατηγορίας εργασιών ή ειδικότητων στις διατάξεις του άρθρου 104 του Κανονισμού Ασφάλισης του Ι.Κ.Α., λαμβάνεται υπόψη για τη συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων της περιπτ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού Βαριών και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών για όσες εργασίες ή ειδικότητες έχουν ενταχθεί στον παραπάνω Κανονισμό μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος.

4. Ασφαλισμένοι του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών (Τ.Ε.Α.Ε.Δ.Ξ.Ε.), που έχουν υποβάλει αίτηση στο Ι.Κ.Α. για αναγνώριση ημερών εργασίας μέσα στην προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 1469/1984, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 629/1977, όπως ισχύει, έχουν το δικαίωμα αντίστοιχης εφαρμογής του νόμου αυτού και στο Τ.Ε.Α.Ε.Δ.Ξ.Ε. με αίτησή τους.

5. Τα οικονομικά αποτελέσματα από την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου αρχίζουν από την υποβολή της αίτησης στο Ταμείο.

Άρθρο 5

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Π.Δ. 80 της
κού γενε

Έχοντας
παρ. 2 του ν
και εμπορία
κών ειδών»

Σκοπός το
στασία και η
γενετικού υ
ειδών και τα
τους ειδών.

Οι διατάξε
μόζεται για
(αβελιωτο
ρες σειρές)
άγρια και ζιζ
στασία τους,
(IN SITU), ό
πεζα Γενετι
γές και φυτε

Διάκριση - Κ

Το υπό προ
κρίνεται στις

α) Ντόπιες
κής καλλιέργ
DRACES).

β) Άγρια κα
των καλλιεργ
πρόγονοι του

γ) Άγρια ε
άμεσα για τη
παραγωγή βιο
σημής (φαρμα
ματικά, μελισσ
τικά φυτά).

δ) Σύγχρονα
δημιουργίες β
καλλιεργούντο
έπαυσαν να
βελιγμένου» (P

ε) Καθαρές
μεγάλη σημα

Μελέ

του «

1. Για την
υλικού του άρ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) ΕΤΒΑ: Οδηγός επενδύσεων στην Ελλάδα.
- 2) ΙΟΒΕ Ι.ΧΑΣΣΙΑ: Κίνητρα επενδύσεων και επενδυτική συμπεριφορά.
- 3) Οικονομική: Ανδρέα Θ. Κούρκουλου
- 4) Εγχειρίδιο αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων
ΕΤΒΑ Α.Ε. Διεύθυνση μελετών (1985).
- 5) Οικονομικός προγραμματισμός και επιχειρησιακή έρευνα
(Χιωτίδη Γεωργίου).
- 6) Πολιτική Οικονομία (Θεόδωρος Π.Διανός)
(Γεώργιος Κ. Χρήστου)
- 7) Διεθνής οικονομική (Κώστας Βαϊτσός)
Αχιλλέας Μητσός)
- 8) Πρόγραμμα οικονομικής & κοινωνικής ανάπτυξης ΚΕΠΕ
- 9) Χρήμα και οικονομική δραστηριότητα (Ιωάννου Παπαδάκη)
(Ινστιτούτο Οικονομικών και Βομ/κων ερευνών)
- 10) Οικονομικός προγραμματισμός επενδύσεων.
(Αρχές για τη λήψη αποφάσεων), 1983
HAROLD BIERMAN, JR.
SEIMOUR SMIDT;
- 11) R. ROBINSON & R. JONSON FINANCIAL MANAGEMENT
Τορόντο, 1981.
- 12) Ιωάν. Τσιακλογκανου Αρχές Χρηματοδότησης των επιχ/σεων,
1983.
- 13) Ενημερωτικά φυλλάδια & μελετες από τον ΕΟΜΕΧ, Πάτρας.

